

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

**INFORMACJA O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU
PAŹDZIERNIK 2007 R.**

Warszawa, 23 listopada 2007 r.

Spis treści

	strona
Wstęp	3
Rynek pracy	5
Rolnictwo	11
Przemysł	15
Budownictwo	18
Budownictwo mieszkaniowe	20
Rynek wewnętrzny	21
Transport	24
Handel zagraniczny	25
Rachunek bieżący bilansu płatniczego na bazie transakcji	34
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	35
Nakłady ogółem	41
Ceny	45
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	53
Budżet państwa	56
Pieniądz	59
Przyjazdy i wyjazdy z Polski	62
Wybrane wskaźniki sytuacji gospodarczej kraju	64
Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne dla Unii Europejskiej	67

Uwaga:

Główny Urząd Statystyczny prezentuje w Internecie publikację pt. „Polska – podstawowe tendencje”, zawierającą obszerny zestaw kwartalnych i rocznych wskaźników makroekonomicznych (wersja polska i angielska).

Publikacja składa się z trzech części, bieżąco aktualizowanych. W części I zawarte są kwartalne wskaźniki makroekonomiczne od 1997 r. (20 szeregów czasowych), w części II – statystyczne wskaźniki gospodarcze w rozszerzonym zakresie w układzie kwartalnym, począwszy od 1997 r. (blisko 460 szeregów czasowych), a w części III – roczne wskaźniki gospodarcze od 1995 r. (odpowiednio ponad 260).

Publikacja udostępniona jest **nieodpłatnie**.

Adres w Internecie: www.stat.gov.pl

Wstęp

W październiku br. w głównych obszarach gospodarki odnotowano poprawę dynamiki produkcji i sprzedaży, po spowolnieniu obserwowanym we wrześniu. W okresie styczeń–październik br. notowano wysokie tempo wzrostu gospodarczego, pobudzone w znacznej mierze przez popyt krajowy. Umocniły się pozytywne tendencje na rynku pracy w zakresie wzrostu zatrudnienia i ograniczania bezrobocia. Nadal obserwowano wysoki wzrost przeciętnych wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw, co wraz ze znaczną dynamiką kredytów wpływało na wzrost popytu ze strony gospodarstw domowych. Równocześnie odnotowano większy niż w okresie dziesięciu miesięcy ub. roku wzrost cen konsumpcyjnych oraz cen produkcji budowlano-montażowej w skali roku, natomiast wzrost cen produkcji sprzedanej przemysłu – podobny do obserwowanego przed rokiem. Korzystniej niż w okresie styczeń–wrzesień 2006 r. kształtowała się sytuacja finansowa przedsiębiorstw. Dużo wyższy niż przed rokiem był wzrost nakładów inwestycyjnych. Wobec wolniejszego wzrostu eksportu niż importu, pogorszeniu w skali roku uległo ujemne saldo wymiany towarowej.

W październiku br. wzrost produkcji przemysłowej w ujęciu rocznym wyniósł 10,6%, a w okresie styczeń–październik – o 9,9%, przy wzroście wydajności pracy o 6,3% i zatrudnienia o 3,4%. Wśród głównych grupowań przemysłowych, największy wzrost nadal notowano w zakresie dóbr konsumpcyjnych trwałych, dalszy spadek obserwowano w przedsiębiorstwach produkujących głównie dobra związane z energią.

Wzrost produkcji budowlano-montażowej w październiku br. w ujęciu rocznym wyniósł 4,3%, a w okresie dziesięciu miesięcy br. – 17,6%. Wyższy niż przeciętnie był wzrost zatrudnienia w budownictwie. W okresie dziesięciu miesięcy br. znacznie zwiększyła się liczba mieszkań oddanych do użytkowania, jak również liczba mieszkań, na które wydano pozwolenia i tych, których budowę rozpoczęto.

Utrzymywała się wysoka dynamika sprzedaży detalicznej – w ujęciu rocznym, w październiku br. wzrost wyniósł 16,3%, natomiast w okresie styczeń–październik br. – 14,4%.

Sytuacja finansowa w podmiotach o liczbie pracujących 50 i więcej osób w okresie trzech kwartałów br. była korzystniejsza niż przed rokiem. Wzrost przychodów z całokształtu działalności był wyższy niż wzrost kosztów ich uzyskania, co wpływało na poprawę wskaźnika poziomu kosztów oraz rentowności brutto i netto, jednakże podstawowe wskaźniki uzyskane po trzech kwartałach były nieznacznie słabsze niż w I półroczu br. W strukturze rodzajowej kosztów ogółem zwiększył się udział kosztów usług obcych oraz wynagrodzeń. Udział sprzedaży eksportowej w sprzedaży ogółem wzrósł z 20,3% do 20,7%. W grupie podmiotów eksportujących zwiększył się udział jednostek wykazujących zysk netto (80,6% wobec 77,9% przed rokiem).

W okresie trzech kwartałów br. wzrost nakładów ogółem w badanych firmach był wyższy niż odpowiednio przed rokiem (w cenach stałych wyniósł 30,8%, a w okresie styczeń–wrzesień ub. roku – 19,8%), ale w porównaniu z I półroczem br. był nieznacznie słabszy. Znacznie wyższy niż przed rokiem był wzrost nakładów na budynki i budowle (37,1%, wobec 4,9%). Udział zakupów w nakładach ogółem zmniejszył się z 67,9% przed rokiem do 65,0%, przy czym utrzymała się wysoka, chociaż wolniejsza niż w ub. roku dynamika nakładów na środki transportu

(36,5%, wobec 48,4%). Nieco większy niż przeciętnie był wzrost nakładów zrealizowanych przez podmioty z kapitałem zagranicznym.

W handlu zagranicznym po dziewięciu miesiącach br. dynamika obrotów towarowych liczona w złotych i euro była niższa od notowanej przed rokiem. Tempo wzrostu importu było wyższe niż eksportu. Pogorszyło się ujemne saldo wymiany towarowej, przy czym z krajami rozwiniętymi (w tym z krajami UE) było dodatnie, natomiast z krajami Europy Środkowo-Wschodniej i rozwijającymi się – ujemne. Znacznie zwiększył się eksport do Rosji i na Ukrainę oraz import z Chin. Wskaźnik terms of trade kształtował się korzystnie (103,4, wobec 98,1 przed rokiem).

Na rynku rolnym w październiku br. obserwowano dalszy spadek skupu mleka krowiego (o 4,1% w skali roku), mimo wysokiego wzrostu cen skupu (o 30,5%). Ceny zbóż nadal utrzymywały się na znacznie wyższym poziomie niż przed rokiem. Ponownie notowano obniżenie cen skupu bydła i trzody chlewnej oraz wysoki wzrost cen skupu drobiu.

W okresie dziesięciu miesięcy br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych zwiększyły się o 3,0% (wobec 1,6% przed rokiem). Szybciej niż w ub. roku rosły ceny m.in. transportu, żywności i napojów bezalkoholowych oraz napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. W październiku br. ceny konsumpcyjne zwiększyły się w porównaniu z wrześniem br. o 0,6%, przy czym wyższe niż w poprzednich miesiącach były m.in. ceny związane z mieszkaniem. Odnotowano także, po raz drugi z kolei, wysoki wzrost cen żywności. Obniżyły się natomiast ceny związane z rekreacją i kulturą. W przemyśle w październiku br. w stosunku do grudnia ub. roku ceny podniesiono o 3,3% (wobec 3,8% przed rokiem), a spośród sekcji, najwyższy był wzrost cen w górnictwie. Przyspieszenie dynamiki cen widoczne było również w budownictwie (wzrost o 7,6%, wobec 3,6%). W skali miesiąca ceny produkcji sprzedanej przemysłu w październiku obniżyły się o 0,2%, a w produkcji budowlano-montażowej, podobnie jak we wrześniu br., wzrosły o 0,5%.

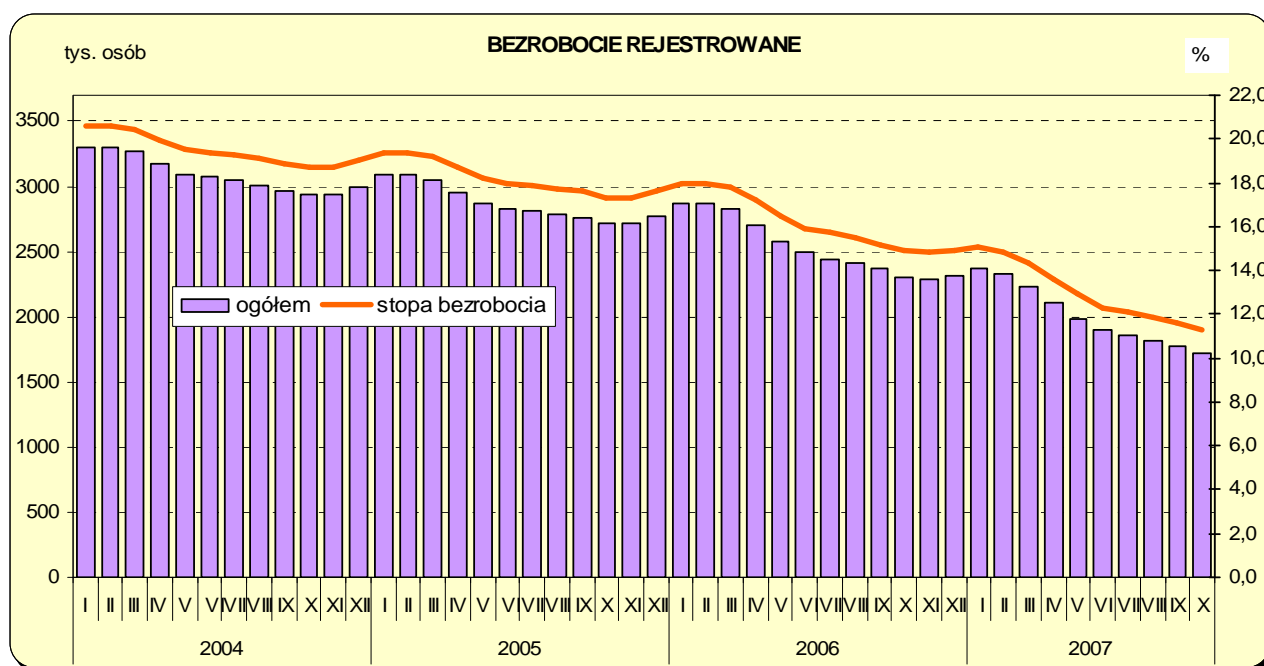
W październiku br. wzrost przeciętnych realnych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw był wyższy od notowanego zarówno przed rokiem jak i przed miesiącem i wyniósł odpowiednio 8,0% i 2,6%, a w okresie styczeń-październik br. przeciętne płace były wyższe o 7,0%. Przeciętne realne emerytury i renty w systemie pracowniczym w październiku br. w ujęciu rocznym zmniejszyły się o 1,4%, a okresie dziesięciu miesięcy br. wzrosły o 0,5%. Emerytury i renty rolników indywidualnych natomiast obniżyły się odpowiednio o 3,1% i 1,0%.

Na rynku pracy obserwowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w ujęciu rocznym (o 5,0% w październiku br.). Szybciej niż w poprzednich okresach rosło zatrudnienie w handlu i naprawach oraz w obsłudze nieruchomości i firm, nadal natomiast obniżało się w górnictwie oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę. Nadal zmniejszała się stopa bezrobocia rejestrowanego – do 11,3% w październiku br. Według badania aktywności ekonomicznej ludności, stopa bezrobocia w III kwartale br. wyniosła 9,0%. Największy jej spadek obserwowano wśród ludzi młodych, jednak nadal była ona najwyższa wśród wszystkich grup wiekowych (20,7%). Znacznie zmniejszył się udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem (do 45,0%). W wyniku systematycznie rosnącej liczby miejsc pracy w III kwartale br. odnotowano (w ujęciu rocznym) wzrost wskaźnika zatrudnienia o 1,6 pkt – do 49,2%.

Deficyt budżetu państwa po dziesięciu miesiącach br. wyniósł 4429,3 mln zł, co stanowiło 14,8% kwoty założonej w ustawie budżetowej na cały rok.

Rynek pracy

Obserwowana od trzech lat tendencja wzrostowa przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w październiku br. w ujęciu rocznym nasiliła się. Zwiększającej się liczbie pracujących towarzyszyło zmniejszające się w szybkim tempie bezrobocie, w wyniku czego stopa bezrobocia osiągnęła poziom nienotowany od 1998 r. Wzrosła liczba ofert pracy zgłaszanych do urzędów pracy. Wyniki badania aktywności ekonomicznej ludności potwierdzają pozytywne zmiany zachodzące na rynku pracy m.in. wzrost wskaźnika zatrudnienia i spadek udziału osób długotrwale bezrobotnych w bezrobotnych ogółem. W III kwartale br. poprawiła się relacja liczby osób niepracujących do pracujących.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w październiku br. ukształtowało się na poziomie 5220,2 tys., tj. o 5,0% wyższym niż przed rokiem (wobec wzrostu w ub. roku o 3,6%). Utrzymała się spadkowa tendencja przeciętnego zatrudnienia w sekcji górnictwo (o 1,6%) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę (o 0,6%). W pozostałych sekcjach notowano dalszy wzrost przeciętnego zatrudnienia, największy w sekcji: handel i naprawy (o 7,8%), obsługa nieruchomości i firm (o 7,7%) oraz budownictwo (o 7,3%). Spośród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu, największy wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 13,5%), handlu detalicznym; naprawach artykułów użytku osobistego i domowego (o 10,9%), produkcji maszyn i aparatury

elektrycznej (o 9,9%) oraz wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych (o 9,6%). Najbardziej dynamiczny spadek przeciętnego zatrudnienia w skali roku miał miejsce w firmach produkujących odzież i wyroby futrzarskie (o 4,5%) oraz w górnictwie węgla kamiennego i brunatnego; wydobywaniu torfu (o 2,7%).

W okresie styczeń-październik br. **przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło 5129,8 tys. osób i było o 4,7% wyższe niż przed rokiem (odpowiednio w ub. roku wzrost o 2,8%).

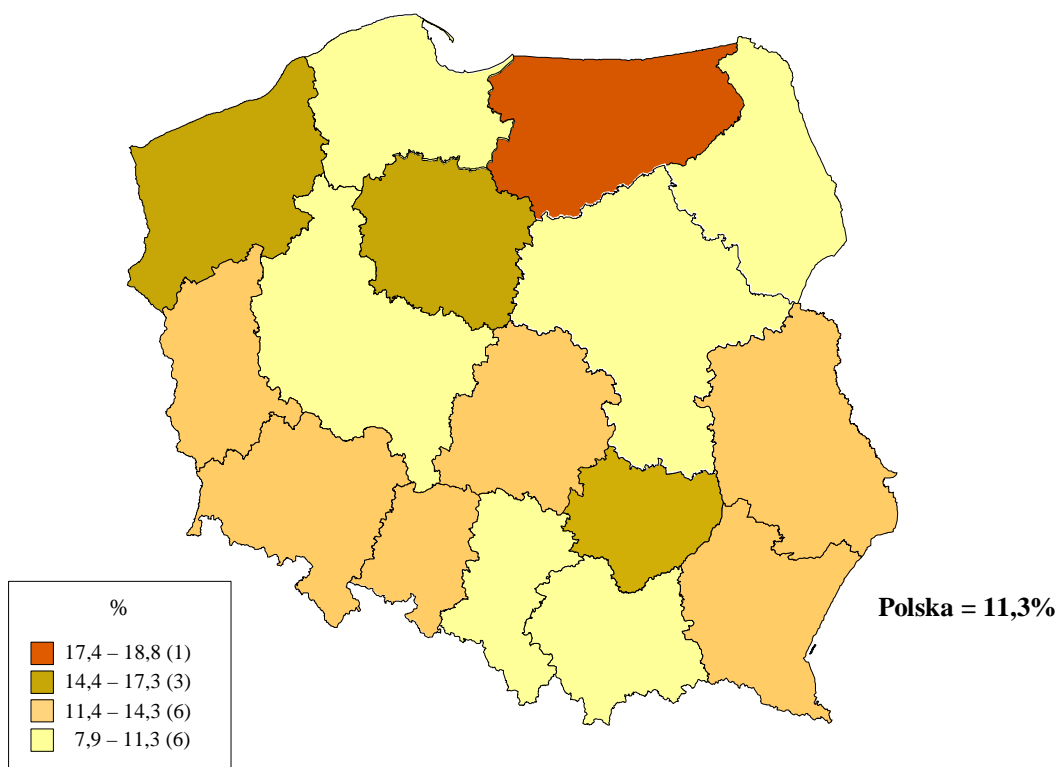
Przeciętne zatrudnienie w poszczególnych sekcjach sektora przedsiębiorstw kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	X 2007		I-X 2007	
	w tys.	analogiczny okres poprzedniego roku=100	w tys.	
Sektor przedsiębiorstw	5220,2	105,0	104,7	5129,8
w tym:				
Przemysł	2593,7	103,7	103,4	2559,7
górnictwo.....	177,0	98,4	98,4	178,1
przetwórstwo przemysłowe	2218,3	104,5	104,3	2182,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę.....	198,4	99,4	99,3	198,9
Budownictwo	364,7	107,3	109,6	355,2
Handel i naprawy	977,9	107,8	106,4	950,6
Hotele i restauracje.....	90,1	106,0	106,2	90,2
Transport, gospodarka magazynowa i łączność.....	509,7	103,2	102,9	507,8
Obsługa nieruchomości i firm	509,8	107,7	106,7	493,6

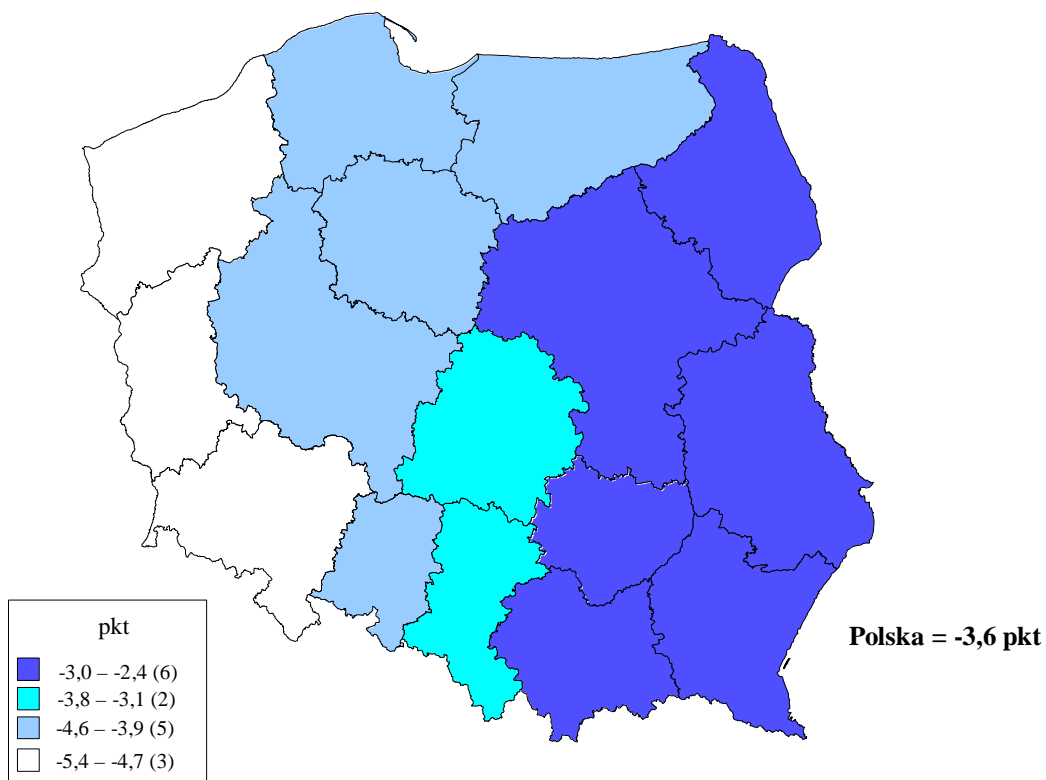
W końcu października br. liczba **bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy wyniosła 1720,9 tys. i była o 56,9 tys. niższa od notowanej przed miesiącem oraz o 580,9 tys. – w skali roku. **Stopa bezrobocia** wyniosła 11,3% i podobnie jak we wrześniu br. w ujęciu rocznym spadła o 3,6 pkt, a w porównaniu z poprzednim miesiącem – o 0,3 pkt. W stosunku do analogicznego okresu roku ub. udział bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo obniżył się we wszystkich województwach, najbardziej w lubuskim (o 5,4 pkt), dolnośląskim (o 5,1 pkt) oraz zachodniopomorskim (o 5,0 pkt). Najwyższą stopę bezrobocia rejestrowanego odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (18,8%) i zachodniopomorskim (16,2%), a najniższą (7,9%) – w woj. wielkopolskim. Relatywnie niski wskaźnik bezrobocia wystąpił również w woj. małopolskim (8,7%), mazowieckim (9,2%) i śląskim (9,5%).

W październiku br. liczba **nowo zarejestrowanych** bezrobotnych wyniosła 237,8 tys. osób i była o 5,7% niższa niż przed rokiem. Najliczniejszą grupę wśród nowych rejestracji nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, których udział zwiększył się w stosunku do roku poprzedniego o 2,1 pkt - do 80,1%. Osoby dotychczas niepracujące stanowiły 30,1% (wobec 31,2% przed rokiem).

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W 2007 R.
Stan w końcu października

ZMIANY STOPY BEZROBOCIA REJESTROWANEGO
W okresie październik 2006 r. – październik 2007 r.

Z ewidencji bezrobotnych **skreślono** 294,6 tys. osób, tj. o 6,2% mniej niż w październiku ub. roku. Główną przyczynę wyrejestrowania nadal stanowiło podjęcie pracy, w wyniku którego status bezrobotnego utraciło 115,2 tys. zarejestrowanych (wobec 130,8 tys. w ub. roku), ale ich udział w ogóle wyrejestrowanych zmalał z 41,7% przed rokiem do 39,1%. Pracę niesubsydiowaną (w tym sezonową) podjęło 97,6 tys. osób, a subsydiowaną (m.in. prace interwencyjne i roboty publiczne) – 17,6 tys. osób (w analogicznym okresie ub. roku odpowiednio 114,1 tys. i 16,7 tys.). Spośród pozostałych osób wykreślonych z ewidencji, znacznie zwiększył się udział osób wyrejestrowanych w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 2,0 pkt do 32,4%). Wzrósł odsetek osób bezrobotnych, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (o 0,4 pkt do 3,9%). Udział osób, które utraciły status bezrobotnego w związku z rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawców nieznacznie zwiększył się – do 12,7% (wobec 12,5%). Odsetek osób, które nabyły prawa emerytalne lub rentowe spadł w skali roku o 0,1 pkt do 0,5%.

Bez prawa do zasiłku pozostawało w końcu października br. 1490,0 tys. osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku z 87,2% do 86,6%.

Do osób w **szczególnej sytuacji na rynku pracy** należą m.in. długotrwale bezrobotni¹, których udział w zarejestrowanych ogółem w końcu października zmalał w skali roku o 1,8 pkt do 63,8%. Znacząco wzrósł udział osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (do 21,4%, wobec 18,4%), zmniejszył się natomiast - osób poniżej 25 roku życia (o 2,2 pkt do 19,4%). Kwalifikacji zawodowych nie posiadało 31,2% zarejestrowanych (wobec 29,7% przed rokiem), 4,6% samotnie wychowywało małe dzieci (o 0,8 pkt więcej niż w październiku ub. roku), a 3,8% stanowili niepełnosprawni (przed rokiem 3,1%).

W październiku br. do urzędów pracy zgłoszono 112,4 tys. **ofert zatrudnienia**, tj. o 4,0 tys. więcej niż w analogicznym miesiącu ub. roku i o 5,9 tys. mniej niż we wrześniu. Oferty z sektora publicznego stanowiły 21,2% ogółu ofert (wobec 24,3% przed rokiem).

Z danych na koniec października br. wynika, że 155 zakładów pracy **zadeklarowało zwolnienie** w najbliższym czasie 8,8 tys. pracowników, w tym z sektora publicznego – 2,0 tys. osób (przed rokiem odpowiednio 200 zakładów, 12,0 tys. pracowników, w tym z sektora publicznego – 1,4 tys. osób).

Według kwartalnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, w III kwartale br. liczba osób **pracujących** zwiększyła się w ujęciu rocznym o 526 tys., tj. o 3,5% i wyniosła 15432 tys. (w analogicznym okresie ub. roku zanotowano wzrost o 3,8%). W odróżnieniu od sytuacji obserwowanej przed rokiem, w większym stopniu wzrosła liczba pracujących kobiet

¹ Zgodnie z ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

(o 4,6%) niż mężczyzn (o 2,7%), w związku z czym odsetek kobiet w liczbie pracujących ogółem zwiększył się o 0,5 pkt i wyniósł 45,1%. Wzrosła liczba pracujących w sektorze przemysłowym (o 6,3% do 4793 tys. osób) oraz usługowym (o 4,6% do 8335 tys. osób), spadła natomiast – w sektorze rolniczym (o 5,2% do 2301 tys. osób). Podobnie jak w I i II kwartale br., obserwowano dalszy wzrost liczby pracujących w sektorze prywatnym – o 5,5% do 11194 tys., oraz jej spadek w sektorze publicznym – o 1,3% do 4238 tys. Rosnąca liczba pracujących wpłynęła na poprawę wskaźnika zatrudnienia, który w III kwartale br. wyniósł 49,2% i zwiększył się w skali roku o 1,6 pkt.

Liczba **aktywnych zawodowo** w III kwartale br. wyniosła 16964 tys. i w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku obniżyła się o 177 tys. Współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 54,1% i był o 0,6 pkt niższy niż przed rokiem, co było rezultatem odpływu części osób dotychczas bezrobotnych z rynku pracy.

W III kwartale br. w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku liczba osób **bezrobotnych** zmniejszyła się o 31,5% i wyniosła 1531 tys., przy czym spadek ten był większy w miastach niż na wsi (odpowiednio 32,5% i 29,4%). Liczba bezrobotnych kobiet obniżyła się o 32,0% do 757 tys., a mężczyzn - o 31,0% do 774 tys.

Stopa bezrobocia według BAEL wyniosła w III kwartale br. 9,0% i była o 4,0 pkt niższa niż przed rokiem oraz o 0,6 pkt – od notowanej w II kwartale br. Jednocześnie głębszy spadek bezrobocia obserwowano w miastach niż na wsi (odpowiednio o 4,5 pkt i 3,2 pkt). Wśród kobiet stopa bezrobocia zmniejszyła się o 4,5 pkt (do 9,8%) i nadal przekraczała wskaźnik bezrobocia dla mężczyzn, który w skali roku obniżył się z 12,0% do 8,4%.

Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia według płci i miejsca zamieszkania w kolejnych badaniach aktywności ekonomicznej ludności kształtowały się następująco:

Okres badania	Ogółem	Miasta	Wieś	Mężczyźni	Kobiety
	bezrobotni				
	w tys.		w % ogółem		
2006.....I kw.	2701	62,6	37,4	52,9	47,1
II kw.	2365	64,4	35,6	52,3	47,7
III kw.	2235	66,4	33,6	50,2	49,8
IV kw.	2076	64,0	36,0	49,2	50,8
2007.....I kw.	1894	61,2	38,8	52,1	47,9
II kw.	1602	63,9	36,1	52,6	47,4
III kw. ^{a)}	1531	65,4	34,6	50,6	49,4
			stopa bezrobocia w %		
2006.....I kw.	16,1	16,2	15,8	15,5	16,8
II kw.	14,1	14,6	13,2	13,4	14,9
III kw.	13,0	14,1	11,4	12,0	14,3
IV kw.	12,2	12,7	11,5	11,0	13,7
2007.....I kw.	11,3	11,2	11,6	10,7	12,1
II kw.	9,6	9,8	9,1	9,2	10,1
III kw. ^{a)}	9,0	9,6	8,2	8,4	9,8

^{a)} Dane wstępne.
Źródło: BAEL.

W III kwartale br. w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku odnotowano spadek wskaźnika bezrobocia we wszystkich grupach wiekowych. Bezrobocie najbardziej zmniejszyło się wśród osób młodych (15-24 lata) - o 7,2 pkt, do 20,7% przy czym nadal było ponad 2-krotnie wyższe niż w całej populacji. Wśród osób w wieku produkcyjnym (18-59/64) stopa bezrobocia wyniosła 9,2% i była o 4,1 pkt niższa niż w analogicznym okresie ub. roku.

W III kwartale br. spadek stopy bezrobocia w ujęciu rocznym odnotowano we wszystkich grupach ludności niezależnie od poziomu wykształcenia. W największym stopniu wskaźnik bezrobocia zmniejszył się wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym (odpowiednio o 5,0 pkt i 5,3 pkt), a w najmniejszym – z wykształceniem wyższym (o 1,3 pkt). Stopa bezrobocia wg poziomu wykształcenia w kolejnych badaniach aktywności ekonomicznej ludności kształtowała się następująco:

Okres badania	Wykształcenie bezrobotnych				
	wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe
	stopa bezrobocia w %				
2006.....I kw.	6,4	13,7	21,0	19,7	26,0
II kw.	5,4	12,4	17,1	17,1	23,4
III kw.	6,0	12,2	16,2	15,1	20,2
IV kw.	5,8	10,9	16,1	14,5	18,8
2007.....I kw.	5,5	9,9	13,1	13,8	18,5
II kw.	3,8	8,5	12,4	11,7	15,9
III kw. ^{a)}	4,7	7,9	12,9	10,1	14,9

^{a)} Dane wstępne.

Źródło: BAEL.

Wśród bezrobotnych w III kwartale br. dominujący udział nadal stanowiły osoby starające się powrócić do pracy po przerwie, aczkolwiek ich odsetek zmniejszył się w skali roku (z 41,6% do 39,4%). Odsetek osób, które straciły pracę nie zmienił się i nadal był równy 29,9%. Udział osób aktywizujących się był nadal wysoki, ale w stosunku do III kwartału ub. roku zmniejszył się o 1,4 pkt do 22,9%. Wzrosła natomiast liczba bezrobotnych, którzy zrezygnowali z pracy (wzrost o 24,2% w skali roku), w związku z czym udział tej kategorii w bezrobotnych ogółem zwiększył się do 7,7% (wobec 4,3% przed rokiem).

Według BAEL w III kwartale 2007 r. **udział osób długotrwale bezrobotnych** (tzn. poszukujących pracy 13 miesięcy lub dłużej) w ujęciu rocznym znacząco zmniejszył się i osiągnął poziom 45%. W latach 2005-2006 kształtował się on w granicach od 53% do 50%. Zdecydowana tendencja spadkowa zaczęła być widoczna od IV kwartału br., kiedy to po raz pierwszy udział długotrwale bezrobotnych stanowił mniej niż połowę ogółu bezrobotnych. W III kwartale odsetek poszukujących pracy 13 miesięcy lub dłużej obniżył się w skali roku o 6,2 pkt (wobec spadku o 1,3 pkt w ub. roku). **Przeciętny czas poszukiwania pracy** skrócił się o 1,5 miesiąca i wyniósł 17,6 miesiąca.

Liczba **biernych zawodowo** w wieku produkcyjnym zwiększyła się do poziomu 7255 tys., tj. o 0,9% w stosunku do analogicznego okresu ub. roku. Głównymi przyczynami bierności zawodowej osób w wieku produkcyjnym (podobnie jak przed rokiem) były: nauka i uzupełnianie kwalifikacji (spadek o 0,4 pkt do 25,4%), choroba i niesprawność (24,8%, wobec 24,7%) oraz obowiązki rodzinne i związane z prowadzeniem domu (wzrost o 0,9 pkt do 19,7%). Osoby będące na emeryturze stanowiły 16,0% biernych zawodowo w wieku produkcyjnym (wobec 15,2% przed rokiem). Zniechęconych bezskutecznością poszukiwania pracy było natomiast 6,6% (przed rokiem 7,2%). Zdecydowaną większość wśród biernych zawodowo w wieku produkcyjnym stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz średnim zawodowym i średnim ogólnokształcącym.

W III kwartale br. obserwowano niższe niż przed rokiem **obciążenie pracujących niepracującymi** - na 1000 pracujących przypadało 1033 osób biernych zawodowo i bezrobotnych (wobec 1103 przed rokiem).

Rolnictwo

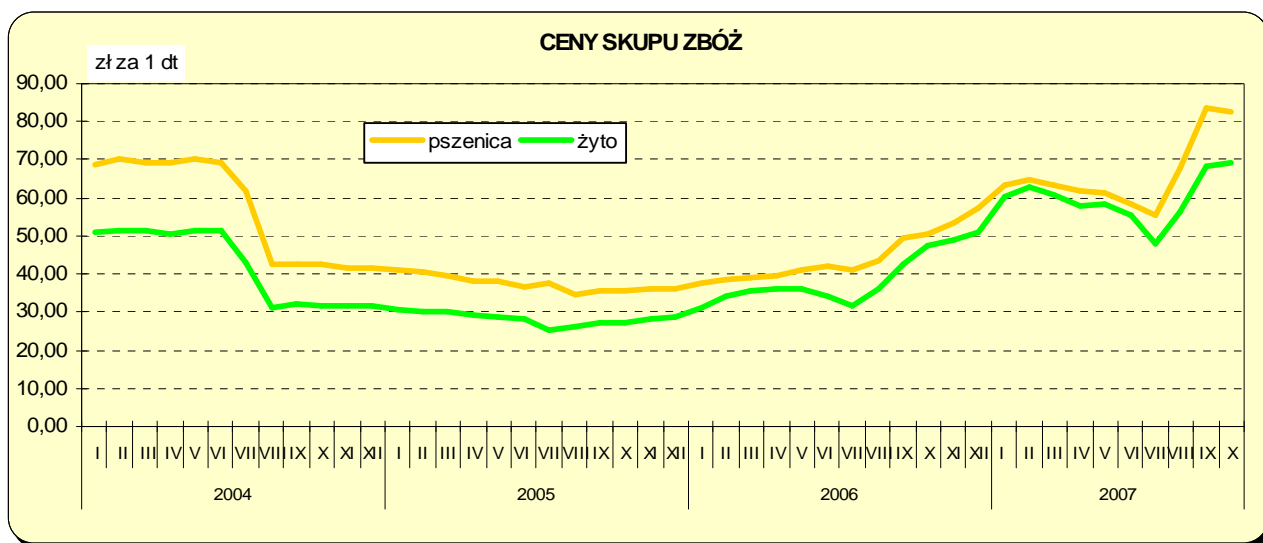
W październiku br. średnia temperatura powietrza wyniosła 7,9°C i była niższa o ok. 0,4°C od średniej wieloletniej, natomiast średnia suma opadów ok. 33 mm i była niższa od średniej wieloletniej o ok. 29%.

Warunki agrometeorologiczne w październiku były zróżnicowane. Przebieg pogody w pierwszej dekadzie miesiąca sprzyjał wykonywanym jeszcze siewom zbóż ozimych, kielkowaniu ziarna, wschodom, wzrostowi i rozwojowi roślin oraz stwarzała korzystne warunki dla przeprowadzania prac polowych, zwłaszcza zbioru roślin okopowych i pastewnych. Notowane w drugiej dekadzie miesiąca ochłodzenie spowolniło procesy życiowe roślin, a przygruntowe przymrozki stanowiły zagrożenie dla wykopanych i niedostatecznie zabezpieczonych zbiorów roślin okopowych.

Stan upraw ozimych w październiku br. oceniono na 3,6 do 3,7 stopnia kwalifikacyjnego (w 2006 r. na 3,4 – 3,5 stopnia).

Na rynku rolnym w październiku br. zaznaczył się spadek cen większości produktów rolnych. Odnotowano wyraźne spowolnienie wzrostu cen zbóż. Utrzymała się tendencja spadkowa cen ziemniaków. Obniżyły się również ceny skupu podstawowych produktów pochodzenia zwierzęcego, z wyjątkiem cen mleka. Ceny większości podstawowych produktów pochodzenia roślinnego oraz drobiu i mleka kształtowały się nadal na poziomie znacznie wyższym niż przed rokiem.

Według danych meldunkowych², **skup zbóż podstawowych** (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) w okresie lipiec-październik br. wyniósł 2623,9 tys. t i był o 6,9% większy niż przed rokiem, w tym skup pszenicy (1816,3 tys. t) był o 2,2% większy, a żyta (245,9 tys. t) o 1,4% mniejszy. Skup ten stanowił 10,2% tegorocznych zbiorów (przed rokiem 11,9%), w tym pszenicy – 21,7% wobec 25,1%, a żyta – 7,7% wobec 9,4% przed rokiem. W październiku br. skupiono o 38,2% mniej zbóż niż we wrześniu. Skup pszenicy (319,5 tys. t) i żyta (51,2 tys. t) był mniejszy odpowiednio o 42,5% i o 6,6%. W stosunku do października ub. roku podaż pszenicy była niższa – o 7,9%, natomiast żyta skupiono o 10,0% więcej. Po wysokim wzroście cen zbóż notowanym w sierpniu i we wrześniu br., w październiku dynamika wzrostu cen ziarna wyraźnie się zmniejszyła. Średnia cena skupu żyta (69,46 zł/dt) wzrosła o 2,1% (wobec 18,1% i 20,5% w sierpniu i we wrześniu br.), natomiast średnia cena pszenicy (82,57 zł/dt) obniżyła się o 1,4% (wobec wzrostu o ok. 23% w dwóch poprzednich miesiącach). Ceny skupu zbóż były znacznie wyższe niż przed rokiem, w tym ceny pszenicy – o ok. 60% i żyta – o ok. 47%. Ceny targowiskowe pszenicy (84,69 zł/dt) i żyta (73,07 zł/dt) wzrosły ponad 3% i były ponad 42% wyższe niż w październiku ub. roku.

W okresie lipiec-październik br. **skup ziemniaków** (693,7 tys. t) był o 27,2% większy niż w analogicznym okresie ub. roku. Zwiększona podaż ziemniaków z tegorocznych zbiorów wpłynęła na wyraźny spadek ich cen zarówno w skupie, jak i na targowiskach. W październiku skup ziemniaków był nieco większy niż przed miesiącem (o 1,6%) i o 7,2% mniejszy niż przed rokiem. Cena skupu 1 dt ziemniaków – 19,25 zł - obniżyła się o 3,4% i była o 4,7% wyższa w porównaniu do notowanej w październiku ub. roku, kiedy ceny ziemniaków w 2006 r. były najniższe. Dalszy spadek cen ziemniaków wystąpił również na targowiskach. Ceny ziemniaków jadalnych obniżyły się (o 8,6%) do 55,70 zł/dt i były o 40,0% niższe niż w październiku ub. roku.

² Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne.

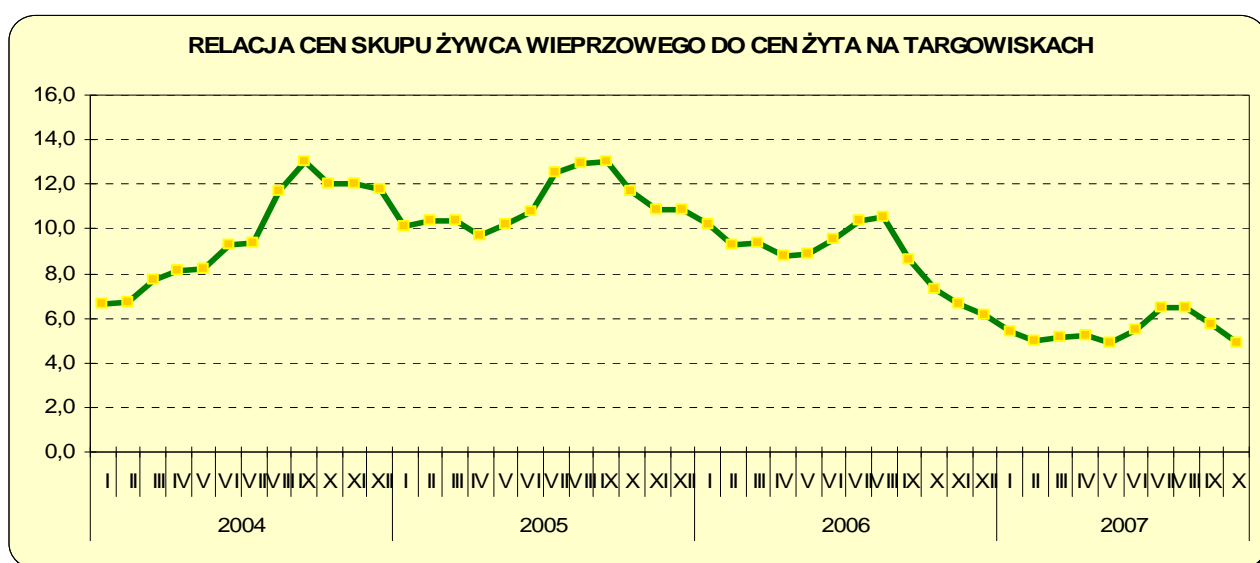
Skup żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) w wadze bitej ciepłej (wbc) kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	Październik 2007		Styczeń–październik 2007		
	w tys. t	miesiąc poprzedni=100	analogiczny okres ub. roku=100		w tys. t
Ogółem^{a)}	202,9	120,7	104,9	105,3	2210,9
w tym:					
wołowy (łącznie z cielęcym)	17,5	111,8	114,0	108,2	235,0
wieprzowy	104,7	127,2	101,0	106,3	1250,1
drobiowy	80,2	115,1	108,4	102,8	718,3

^{a)} Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy.

Od początku br. do końca października **skupiono ogółem 3086,5 tys. t żywca rzeźnego** w wadze żywej, co w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) w wadze poubojowej ciepłej (wbc) wyniosło 2210,9 tys. t, tj. o 5,3% więcej niż przed rokiem.

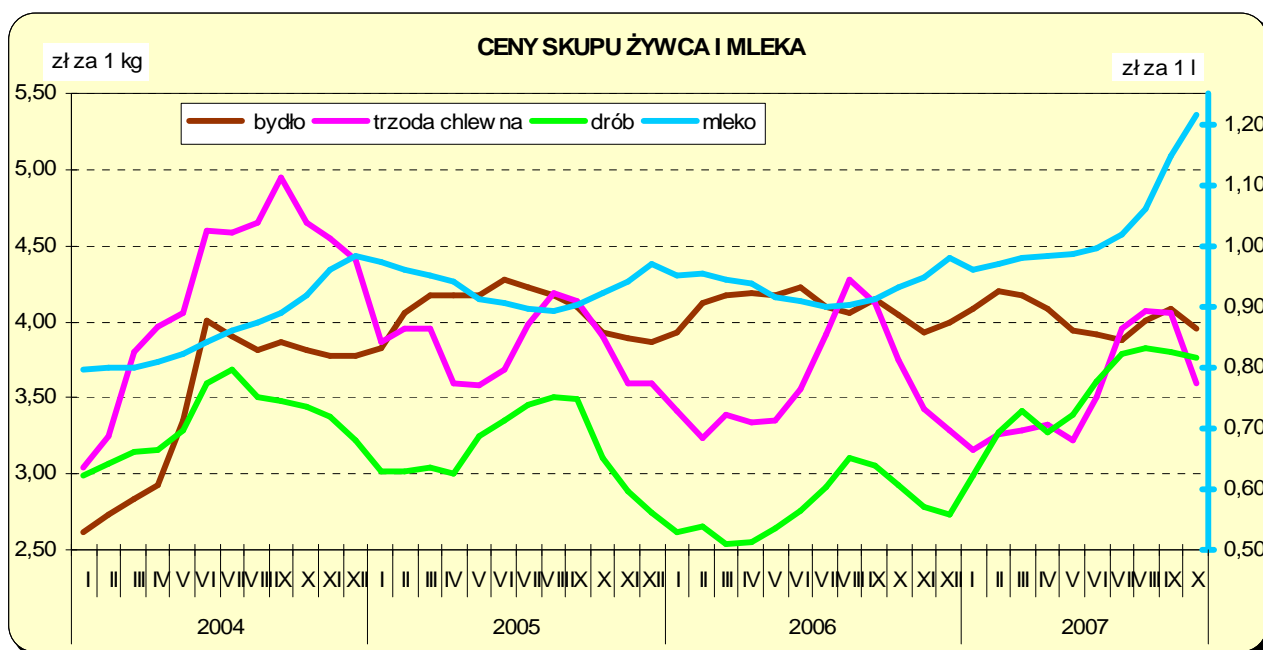
Sezonowy wzrost podaży **żywca wieprzowego** występujący zwykle w końcu roku, wpłynął na ponowny, znaczny spadek jego cen. W październiku br. ceny skupu żywca wieprzowego obniżyły się do 3,59 zł/kg, tj. o 11,5% w skali miesiąca i były o 4,2% niższe niż przed rokiem. Na targowiskach za 1 kg żywca wieprzowego płacono 3,86 zł, tj. mniej o 5,4% niż przed miesiącem i o 1,3% niż przed rokiem. Drogie zboża i spadek cen żywca wieprzowego wpłynęły na pogorszenie niekorzystnych dla producentów, warunków ekonomicznych produkcji trzody. Relacja ceny skupu 1 kg żywca wieprzowego do 1 kg żyta (wg cen targowiskowych) zmniejszyła się z 5,7 we wrześniu do 4,9 w październiku, wobec odpowiednio 8,6 i 7,3 w analogicznych miesiącach ub. roku.

Przy wyjątkowo niskiej opłacalności tuczu trzody, w październiku utrzymała się tendencja spadkowa cen prosiąt do dalszego chowu. Na targowiskach za 1 prosię płacono przeciętnie ok. 82 zł, tj. mniej o 8,2% niż przed miesiącem i o 15,3% niż przed rokiem.

W październiku br., zwiększona podaż **żywca wołowego** (większa o 11,8% niż we wrześniu i o 14,0% niż przed rokiem) wpłynęła na zahamowanie wzrostu jego cen. Średnia cena skupu 1 kg żywca wołowego (3,95 zł) i młodego bydła rzeźnego (4,24 zł) obniżyła się w skali miesiąca o ok. 3% i była niższa niż przed rokiem odpowiednio o 2,3% i o 5,3%. Na targowiskach, od sierpnia br. utrzymuje się niewielka tendencja wzrostowa cen żywca wołowego. W październiku br. średnia cena 1 kg żywca wołowego (4,37 zł/kg) i młodego bydła rzeźnego (4,87 zł/kg) była o ok. 3% wyższa niż przed rokiem.

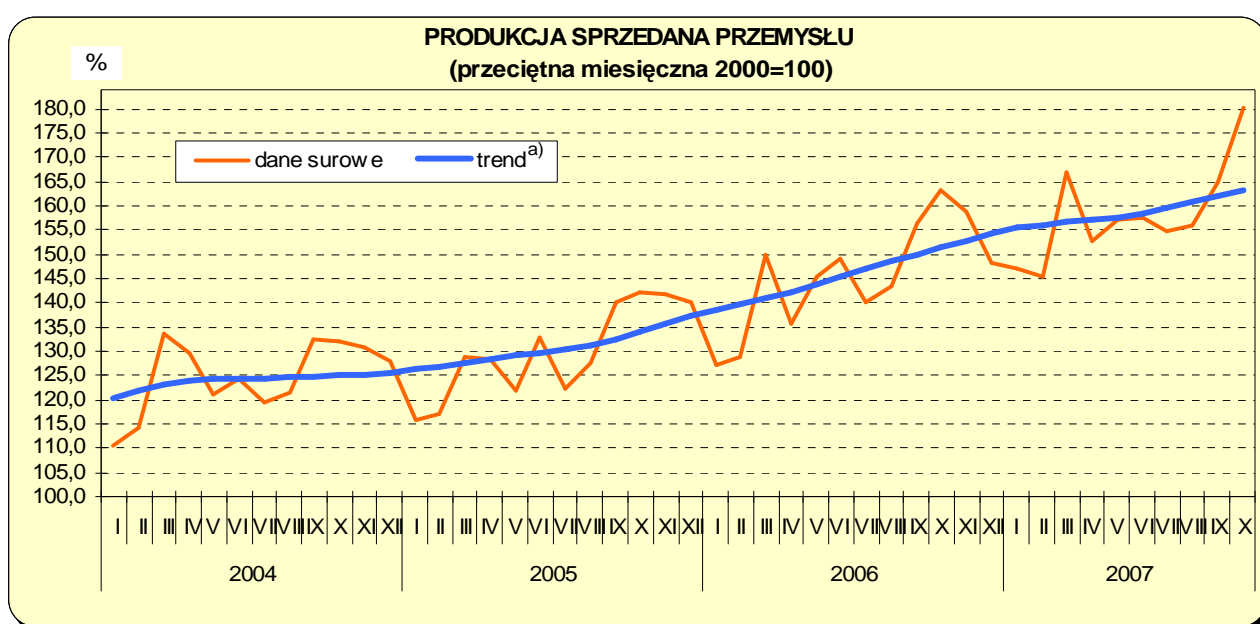
Skup żywca drobiowego w okresie styczeń-październik kształtował się na poziomie nieco wyższym od ubiegłorocznego. Utrzymujący się od początku br. wzrost cen żywca drobiowego zahamowany został we wrześniu. W październiku br., przy bardzo wysokiej podaży ceny drobiu rzeźnego obniżyły się ponownie (o 1,0%) do 3,76 zł/kg, ale nadal były znacznie wyższe (o 28,3%) niż przed rokiem.

Skup mleka od początku br. wyniósł 7019,7 mln l i był o 1,2% mniejszy niż w porównywalnym okresie ub. roku. W październiku br. pogłębił się sezonowy spadek podaży mleka. Przy skupie (680,5 mln l) mniejszym o 1,9% niż przed miesiącem i o 4,1% niż przed rokiem utrzymała się (notowana od lutego br.) wzrostowa tendencja cen mleka. W I półroczu miesięczny wzrost cen mleka nie przekraczał 1%. Dynamika wzrostu cen mleka zwiększyła się wyraźnie w II półroczu br. i w październiku za 100 l mleka płacono w skupie (121,49 zł) więcej o 6,0% niż przed miesiącem i o 30,5% niż przed rokiem.

Przemysł

Wzrost **produkcji sprzedanej przemysłu** w październiku br. w skali roku wyniósł 10,6% (wobec 14,8% odpowiednio w ub. roku). Największy wzrost odnotowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę – o 11,8%. Nadal szybciej niż przeciętnie rosła produkcja w przetwórstwie przemysłowym (wzrost o 10,8%). W górnictwie, w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku, produkcja zwiększyła się o 2,5%. Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym, wzrost produkcji sprzedanej w ujęciu rocznym wyniósł 8,6%, a w porównaniu z poprzednim miesiącem – 2,0%.

^{a)} Do przeprowadzenia dekompozycji szeregu miesięcznych indeksów produkcji sprzedanej przemysłu ogółem (przeciętna miesięczna 2000=100) i wyodrębnienia długookresowej tendencji rozwojowej (trend) wykorzystuje się pakiet STATISTICA (stosując metodę miesięcznej korekcji sezonowej X-11 z uwzględnieniem wpływu efektu kalendarza).

W okresie styczeń-październik br. produkcja sprzedana przemysłu ukształtowała się na poziomie o 9,9% wyższym niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu o 12,6% odpowiednio przed rokiem). Spośród głównych grupowań przemysłowych³, najszybciej rosła sprzedaż w przedsiębiorstwach produkujących głównie dobra konsumpcyjne trwałe (o ok. 19%), inwestycyjne (o ok. 17%) oraz zaopatrzeniowe (o ok. 12%). Zwiększyła się również sprzedaż w jednostkach wytwarzających głównie dobra konsumpcyjne nietrwałe (o ok. 8%). Spadek sprzedaży zanotowano w przedsiębiorstwach produkujących głównie dobra związane z energią (o ok. 3%).

³ Grupowania przedsiębiorstw na wytwarzające głównie dobra inwestycyjne, konsumpcyjne nietrwałe i trwałe, zaopatrzeniowe oraz związane z energią (ang. MIGs – Main Industrial Groupings) dokonano zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 586/2001 z dnia 26 marca 2001 r. dotyczącym przepisów wykonawczych do Rozporządzenia Rady (WE) nr 1165/98 w sprawie statystyki krótkookresowej.

Wydaźność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego była w okresie styczeń-październik br. o 6,3% wyższa niż przed rokiem, przy większym o 3,4% przeciętnym zatrudnieniu i wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto – o 8,9%.

Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2006		2007	
	X	I-X	X	I-X
	analogiczny okres roku poprzedniego=100			
Przemysł	114,8	112,6	110,6	109,9
górnictwo	98,9	100,2	102,5	99,9
przetwórstwo przemysłowe	117,0	114,1	110,8	111,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	99,1	103,2	111,8	96,8
Z przemysłu ogółem - działy:				
górnictwo węgla kamiennego i brunatnego; wydobywanie torfu	96,8	101,4	100,4	92,8
produkcja artykułów spożywczych i napojów	114,8	108,3	106,1	107,8
włókiennictwo	117,0	107,6	107,5	108,8
produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny	114,4	110,2	112,2	113,9
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ..	105,1	111,8	102,6	100,3
produkcja wyrobów chemicznych	117,3	111,7	101,2	103,1
produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	121,3	114,6	111,7	115,4
produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	125,6	120,1	103,7	114,2
produkcja metali	120,0	115,8	103,8	107,0
produkcja wyrobów z metali	125,3	117,7	112,8	118,7
produkcja maszyn i urządzeń	115,7	114,1	135,3	126,4
produkcja maszyn i aparatury elektrycznej	119,5	113,9	120,0	118,4
produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych	160,9	155,1	105,5	113,3
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	120,3	124,1	118,7	112,6
produkcja pozostałego sprzętu transportowego	63,8	98,5	90,4	110,9
produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna	114,4	109,6	111,7	111,6
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	98,7	103,4	112,8	96,5

W porównaniu z październikiem ub. roku, wyższy był poziom produkcji sprzedanej w 27 działach przemysłu (spośród 29). Uwzględniając działy o znaczącym udziale, największy wzrost notowano m.in.:

- w produkcji maszyn i urządzeń – o 35,3% (m.in. w produkcji sprzętu gospodarstwa domowego – o 64,1%, urządzeń do wytwarzania i wykorzystywania energii mechanicznej, z wyłączeniem silników lotniczych, samochodowych i motocyklowych – o 38,0%),
- w produkcji maszyn i aparatury elektrycznej – o 20,0% (m.in. w produkcji elektrycznych silników, prądnic i transformatorów – o 36,2%, sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych – o 28,1%),

- w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – o 18,7% (m.in. w produkcji części i akcesoriów do pojazdów samochodowych i ich silników – o 19,0%),
- w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 12,8% (wzrost we wszystkich grupach),
- w produkcji wyrobów z metali – o 12,8% (m.in. w obróbce metali i nakładaniu powłok na metale; w obróbce mechanicznej elementów metalowych – o 24,5%, w produkcji metalowych elementów konstrukcyjnych – o 21,4%),
- wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych – o 11,7% (wzrost w obu grupach).

W produkcji artykułów spożywczych i napojów, mającej największy udział w produkcji sprzedanej przemysłu, wzrost wyniósł 6,1% (wobec 14,8% przed rokiem), w tym m.in. w produkcji napojów – 11,6%, w produkcji, przetwórstwie i konserwowaniu mięsa i wyrobów z mięsa – 10,8%, w przetwórstwie owoców i warzyw – 8,2%, w produkcji pozostałych artykułów spożywczych – 7,5%, w wytwarzaniu wyrobów mleczarskich – 2,6%.

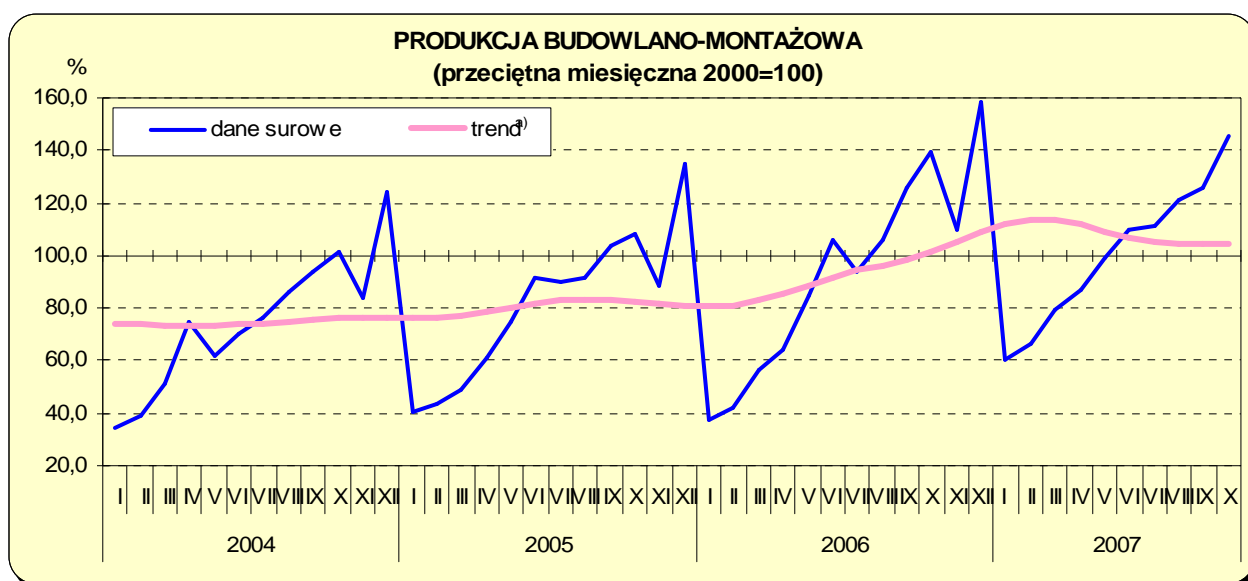
Z obserwowanych w październiku br. 240 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych** produkcja 144 była wyższa niż przed rokiem, w tym m.in. siarki, mięsa drobiowego, wędlin, wódki czystej, piwa, płyt pilśniowych, olejów napędowych, chłodziarek i zamrażarek, maszyn pralniczych automatycznych, odkurzaczy, aparatów telefonicznych, odbiorników telewizyjnych, samochodów ciężarowych i ciągników drogowych, wagonów kolejowych towarowych, rowerów. Niższa niż przed rokiem była natomiast produkcja 95 wyrobów i grup wyrobów, w tym m.in. węgla kamiennego i brunatnego, gazu ziemnego, obuwia, benzyny silnikowej, olejów opałowych, pojazdów do transportu publicznego.

Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w listopadzie br. w przetwórstwie przemysłowym kształtuje się na poziomie dodatnim, nieco niższym od notowanego w październiku i korzystniejszym niż w analogicznym okresie ub. roku. W najbliższych trzech miesiącach prognozowane jest rozszerzenie portfela zamówień oraz produkcji, w stopniu mniejszym niż przewidywano przed miesiącem. Zdaniem przedsiębiorców ceny wyrobów gotowych mogą rosnąć w tempie nieco niższym od prognoz z października. Oczekiwania dotyczące sytuacji finansowej są pozytywne, zbliżone do przewidywań sprzed miesiąca. Wzrost zatrudnienia może być nieco niższy od prognozowanego w październiku.

Zapasy wyrobów gotowych w listopadzie br. kształtują się na poziomie uznawanym przez przedsiębiorców za zbliżony do wystarczającego. Niedobór zapasów zgłaszają m.in. przedsiębiorstwa produkujące drewno i wyroby z drewna oraz ze słomy i wikliny oraz producenci wyrobów z metali. Nadmierny stan zapasów występuje m.in. we włókiennictwie, w produkcji pozostałego sprzętu transportowego oraz sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych.

Budownictwo

Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana w październiku br. na terenie kraju przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób ukształtowała się na poziomie o 4,3% wyższym niż przed rokiem. Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym produkcja wzrosła w ujęciu rocznym o 4,2%, a w stosunku do września br. – o 3,1%.

^{a)} Do przeprowadzenia dekompozycji szeregu miesięcznych indeksów produkcji budowlano-montażowej ogółem (przeciętna miesięczna 2000=100) i wyodrębnienia długookresowej tendencji rozwojowej (trend) wykorzystuje się pakiet STATISTICA (stosując metodę miesięcznej korekcji sezonowej X-11 z uwzględnieniem wpływu efektu kalendarza).

W okresie styczeń–październik br. produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się w stosunku do analogicznego okresu ub. roku o 17,6%. Wysoki wzrost sprzedaży dotyczył zarówno robót o charakterze inwestycyjnym (o 19,2%), jak i remontowym (o 13,5%), przy czym udział robót inwestycyjnych w ogólnej produkcji budowlano-montażowej zwiększył się o 1,0 pkt do 71,7%. Wzrost sprzedaży odnotowano we wszystkich grupach przedsiębiorstw budowlanych.

W okresie dziesięciu miesięcy br. przeciętne zatrudnienie w budownictwie było wyższe o 9,6% niż przed rokiem, przy wzroście przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto o 16,3%.

Dynamika (w cenach stałych) produkcji budowlano-montażowej w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2006		2007	
	X	I-X	X	I-X
	analogiczny okres roku poprzedniego=100			
O g ó ł e m	128,7	116,6	104,3	117,6
z tego roboty budowlane o charakterze:				
inwestycyjnym	126,7	114,3	104,5	119,2
remontowym	133,6	122,5	104,0	113,5
Z ogółem – grupy przedsiębiorstw:				
przygotowanie terenu pod budowę	154,1	148,1	145,2	136,0
wznoszenie budynków i budowli; inżynieria				
lądowa i wodna	131,3	117,4	102,8	117,2
wykonywanie instalacji budowlanych	109,3	109,7	113,1	119,0
wykonywanie robót budowlanych				
wykończeniowych	109,0	98,1	96,4	106,2

W listopadzie br. **wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury** w budownictwie kształtuje się na poziomie dodatnim, nieco niższym od notowanego w październiku br. i w listopadzie przed rokiem. Prognozy dotyczące produkcji oraz związane z sytuacją finansową są nadal optymistyczne, ale ostrożniejsze od przewidywań sprzed miesiąca. Na najbliższe trzy miesiące przedsiębiorcy sygnalizują możliwość wzrostu portfela zamówień na roboty budowlano-montażowe w skali mniejszej niż wskazywały prognozy z października. Przedsiębiorcy przewidują wzrost cen realizacji robót budowlano-montażowych w skali zbliżonej do przewidywań sprzed miesiąca.

W listopadzie br. do największych barier w prowadzeniu działalności budowlanej przedsiębiorstwa nadal zaliczają m.in. niedobór wykwalifikowanych pracowników oraz koszty zatrudnienia, przy czym w ujęciu rocznym znaczenie tej pierwszej bariery zwiększyło się najbardziej spośród wszystkich utrudnień wskazywanych przez przedsiębiorstwa. W skali roku znacząco wzrosła ponadto dotkliwość bariery związanej z kosztami materiałów oraz (w nieco mniejszym stopniu) kosztami zatrudnienia, zmalało natomiast znaczenie barier związanych z konkurencją ze strony innych firm, trudnościami z uzyskaniem kredytu oraz niedostatecznym popytem. W porównaniu z październikiem br. zmniejszyło się (obserwowane od sierpnia br.) nasilenie bariery związanej z kosztami materiałów oraz niedoborem sprzętu oraz/lub materiałów i surowców (z przyczyn pozafinansowych), przy czym znaczenie pozostałych barier było zbliżone do poziomu notowanego przed miesiącem.

Budownictwo mieszkaniowe

Według wstępnych danych⁴, w październiku br. **oddano do użytkowania** 13983 mieszkania, tj. o 24,4% więcej niż w październiku ub. roku. Lepsze niż przed rokiem efekty obserwowano w budownictwie indywidualnym, w którym przekazano 7201 mieszkań (o 29,5% więcej), przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 5433 (wobec 3625 przed rokiem) oraz zakładowym – 51 (wobec 11). Mniejszą liczbę mieszkań przekazano w budownictwie spółdzielczym – 572 (wobec 1123 przed rokiem), społecznym czynszowym – 510 mieszkań (o 11,9% mniej) oraz komunalnym – 216 (wobec 344).

W okresie styczeń-październik br. oddano do użytkowania 101228 mieszkań (o 15,3% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku). Wzrost wystąpił w budownictwie indywidualnym, przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem oraz zakładowym. Spadek liczby przekazanych mieszkań notowano w budownictwie spółdzielczym, społecznym czynszowym i komunalnym.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania kształtowała się następująco:

Formy budownictwa mieszkaniowego	I-X 2006		I-X 2007	
	w liczbach bezwzględnych	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w liczbach bezwzględnych	
O g ó ł e m	87822	100,4	115,3	101228
Indywidualne	44932	90,2	121,9	54777
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem .	27936	112,5	124,7	34843
Spółdzielcze	7090	116,7	84,6	5995
Spółeczne czynszowe	5077	114,9	72,9	3701
Komunalne	2599	132,1	63,1	1640
Zakładowe	188	51,6	144,7	272

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń-październik br. wyniosła 105,9 m² i była o 2,9 m² większa niż w analogicznym okresie ub. roku.

W okresie dziesięciu miesięcy br. **wydano pozwolenia** na budowę 206563 mieszkań (o 50,1% więcej niż odpowiednio w ub. roku). Wyższa niż przed rokiem była również liczba mieszkań **rozpoczętych** (o 36,8%) i wyniosła 158,6 tys.

⁴ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia oraz których budowę rozpoczęto kształtowała się następująco:

Formy budownictwa mieszkaniowego	Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia		Mieszkania, których budowę rozpoczęto	
	I–X 2007			
	w liczbach bezwzględnych	analogiczny okres roku poprzedniego=100		w liczbach bezwzględnych
O g ó ł e m	206563	150,1	136,8	158612
Indywidualne	94466	145,5	135,2	83539
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	95462	159,4	151,7	62771
Spółdzielcze	8833	168,4	114,6	7265
Spółeczne czynszowe	2607	74,6	88,0	3107
Komunalne	4710	127,0	62,5	1599
Zakładowe	485	144,3	100,0	331

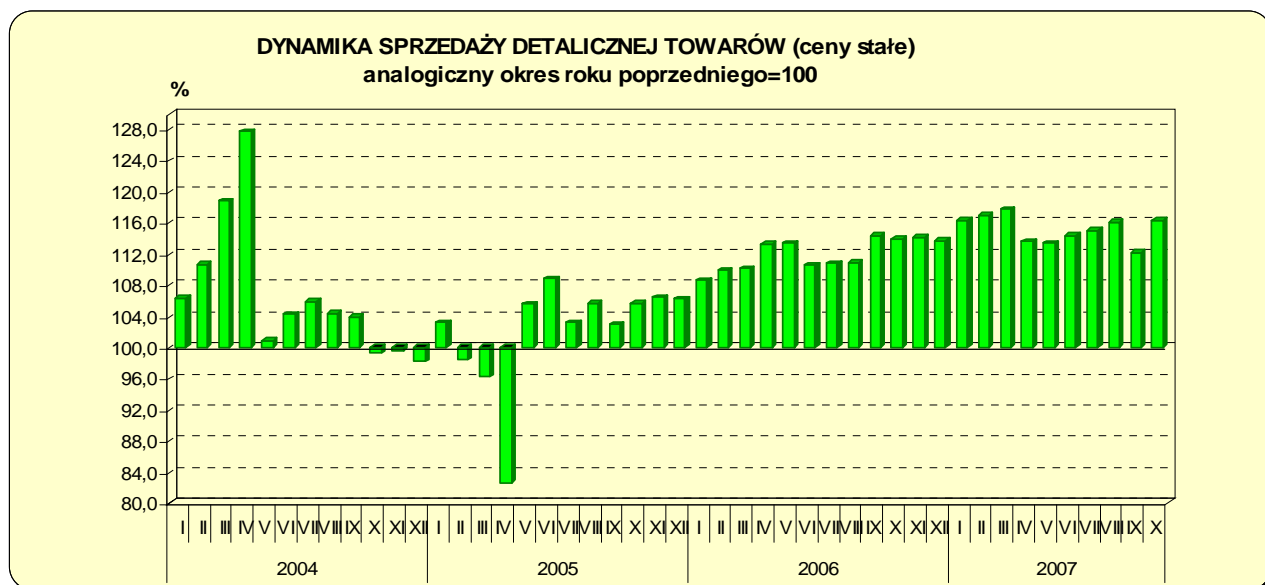
Szacuje się, że w końcu października br. w **budowie** było 683,9 tys. mieszkań, tj. o 8,2% więcej niż przed rokiem.

Rynek wewnętrzny

W październiku br. wzrost **sprzedaży detalicznej** (w ujęciu rocznym) był wyższy od notowanego w sześciu poprzednich miesiącach br. Sprzedaż (w cenach stałych) zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) wzrosła w skali roku o 16,3%.

W przedsiębiorstwach prowadzących sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych w październiku br. wzrosła ona o 9,2% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. Udział sprzedaży zrealizowanej przez te podmioty w sprzedaży detalicznej ogółem nie uległ istotnej zmianie i wyniósł 24,9%. Spośród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej, nadal bardzo wysoki wzrost notowały jednostki prowadzące sprzedaż pojazdów samochodowych, motocykli i części (o 42,7%).

W okresie styczeń–październik br. sprzedaż detaliczna zwiększyła się o 14,4% w stosunku do analogicznego okresu ub. roku.

Dynamika (w cenach stałych) sprzedaży detalicznej zrealizowanej przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2006		2007	
	X	I-X	X	I-X
	analogiczny okres roku poprzedniego=100			
O g ó ł e m ^{a)}	113,9	111,9	116,3	114,4
w tym:				
pojazdy samochodowe, motocykle, części	142,3	115,7	142,7	136,9
paliwa stałe, ciekłe i gazowe	114,3	110,6	106,6	106,5
żywność, napoje i wyroby tytoniowe	103,4	109,5	109,2	105,1
farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	114,3	113,5	125,4	118,7
meble, rtv, agd	126,4	119,5	121,9	123,3
pozostałe	109,5	107,4	108,7	109,8

^{a)} Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać m.in. ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej (w cenach stałych) ogółem.

Sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w październiku br. była o 15,6% wyższa niż przed rokiem. Sprzedaż przedsiębiorstw hurtowych wzrosła w tym okresie o 14,1%.

Dynamika obrotów^{1) 2)} (w cenach stałych) zrealizowanych przez przedsiębiorstwa handlu detalicznego włącznie z przychodami ze sprzedaży przedsiębiorstw związanych z obsługą i naprawą pojazdów samochodowych i motocykli oraz z paliwami kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2007			
	I–III	IV–VI	VII–IX	I–IX
	analogiczny okres poprzedniego roku=100			
O g ó ł e m.....	118,2	116,3	113,6	116,0
w tym:				
pojazdy samochodowe, motocykle, części..	134,2	133,7	125,9	131,1
paliwa do środków transportu	109,2	101,8	98,7	102,7
sprzedaż w niewyspecjalizowanych skle- pach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	106,9	106,4	105,9	106,3
żywność, napoje alkoholowe i bezalkoho- lowe oraz wyroby tytoniowe sprzedawane w wyspecjalizowanych punktach sprzedaży	106,8	103,3	107,5	105,7
farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny.....	102,2	97,9	98,0	99,4
meble, rtv, agd	126,9	119,1	114,2	119,5
pozostałe	91,0	104,6	100,1	98,5

¹⁾ Dotyczy pełnej zbiorowości.

²⁾ Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

Ocena ogólnego klimatu **koniunktury** w przedsiębiorstwach handlu detalicznego w listopadzie br. jest pozytywna, nieco gorsza od październikowej i znacznie lepsza niż w listopadzie ub. roku. Nieco gorsze niż w październiku, ale nadal optymistyczne są prognozy sprzedaży na najbliższe trzy miesiące. Spośród badanych jednostek tylko najmniejsze (o liczbie pracujących do 9 osób) przewidują ograniczenie przyszłej sprzedaży, prognozy te są jednak mniej pesymistycznie niż przed rokiem.

W listopadzie br. główną barierą ograniczającą działalność ankietowanych firm jest nadal konkurencja na rynku (71% wskazań). Jedną z istotnych barier są również koszty zatrudnienia – ich uciążliwość wzrosła w ujęciu rocznym z 57% wskazań do 65%.

Nie notuje się istotnych zmian odnośnie wskazywanych źródeł finansowania, tj. kredytu bankowego (27% wskazań), funduszy własnych (69%) i kredytu kupieckiego (26%). Nadal głównym źródłem zaopatrzenia w towary są hurtownie (77% wskazań).

Transport

Sprzedaż usług⁵ w jednostkach transportu ogółem (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w cenach stałych w październiku br. wzrosła o 9,9% w ujęciu rocznym (wobec wzrostu o 12,5% w analogicznym okresie ub. roku). Spośród grup o znaczącym udziale w transporcie ogółem, znacznie zwiększyła się sprzedaż w transporcie samochodowym (o 21,2%). Sprzedaż usług w transporcie kolejowym spadła w tym okresie o 11,9%.

Sprzedaż usług transportowych zrealizowanych w okresie styczeń–październik br. była o 12,1% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem wzrost o 12,6%).

Przewozy ładunków ogółem (w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) w październiku br. były o 1,9% niższe od notowanych przed rokiem i wyniosły 31,6 mln ton. Spadek przewozów obserwowano m.in. w transporcie kolejowym i rurociągowym, natomiast wzrost – w samochodowym. Od początku roku przewieziono 297,2 mln ton ładunków, tj. o 4,0% więcej niż w okresie styczeń–październik 2006 r.

Transportem kolejowym przewieziono w październiku br. 13,5 mln ton ładunków, tj. o 9,8% mniej niż przed rokiem. Spadek przewozów ładunków wystąpił w większości grup ładunków, z wyjątkiem m.in.: węgla kamiennego i brykietów, węgla brunatnego, brykietów i koksu, drewna i korka oraz rud żelaza. W okresie styczeń–październik br. przewieziono 129,3 mln ton ładunków, tj. tyle samo co w analogicznym okresie ub. roku.

W październiku br. **transportem samochodowym** zarobkowym przewieziono 12,2 mln ton ładunków, tj. o 11,1% więcej niż przed rokiem. Potencjał przewozowy transportu samochodowego zarobkowego zwiększył się w tym okresie o 24,3%. Od początku roku przewieziono 110,1 mln ton ładunków (wzrost o 13,9% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku).

Transportem rurociągowym w październiku br. przetłoczono 4,3 mln ton ropy i produktów naftowych, tj. o 6,8% mniej niż przed rokiem, a od początku roku – 44,1 mln ton (o 6,0% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku).

Przewozy ładunków **żegluga śródlądową** w październiku br. wyniosły 0,7 mln ton, tj. o 6,2% mniej niż przed rokiem. W okresie styczeń–październik br. przewozy ukształtowały się na poziomie 4,9 mln ton i w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku wzrosły o 4,8%.

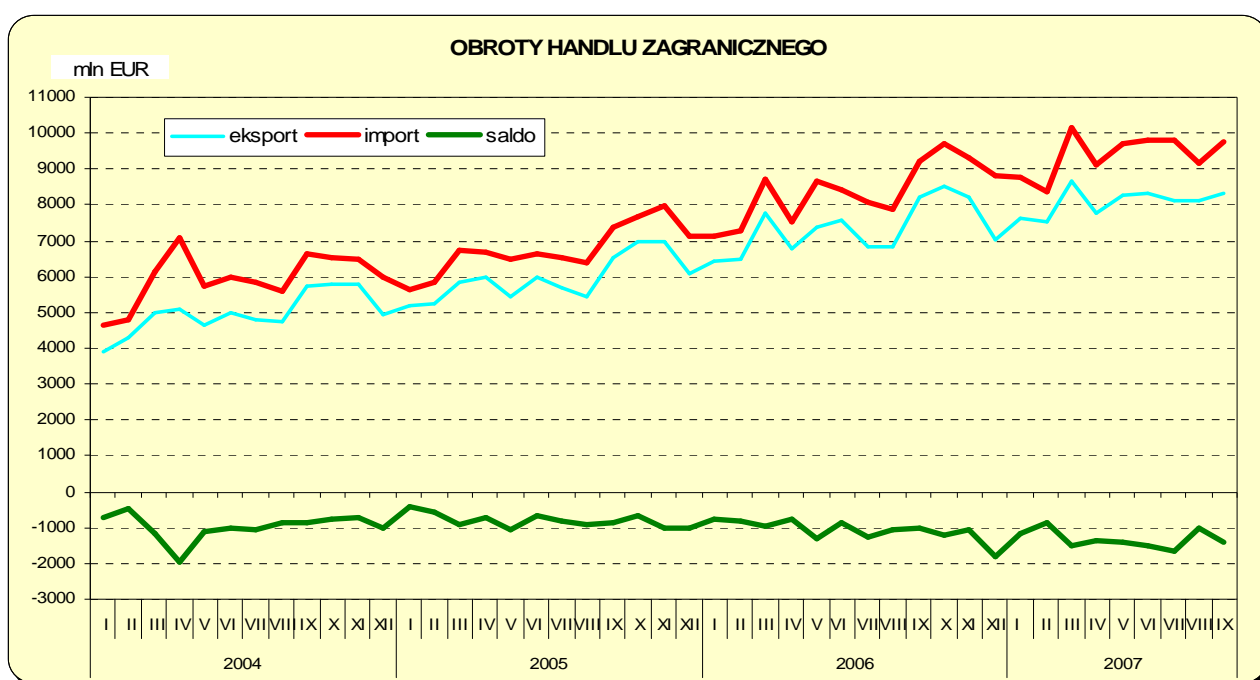
W październiku br. **żegluga morską** przewieziono 0,9 mln ton ładunków – tyle samo co przed rokiem, natomiast od początku roku – 8,6 mln ton, tj. o 6,7% więcej niż w okresie styczeń–październik 2006 r.

⁵ Obejmującej wpływy za przewozy ładunków, bagażu, poczty, przeładunki, spedycję, składowanie i magazynowanie ładunków oraz inne usługi związane z obsługą transportu, a także wpływy z działalności biur podróży, pilotów wycieczek, przewodników turystycznych.

W portach morskich przeładowano w październiku br. 5,5 mln ton ładunków, tj. o 3,3% więcej niż przed rokiem. Wzrosły przeładunki m.in. w grupie węgla i koks (o 56,6%), drobnicy (o 25,5%) oraz „inne masowe” (o 18,3%), natomiast obniżyły się – m.in. ropy i przetworów naftowych (o 40,4%) i rudy (o 17,6%). Wzrost przeładunków odnotowano w portach: Gdynia (o 41,9%), Szczecin (o 18,2%), Świnoujście (o 16,4%), a spadek - w Gdańsku (o 30,0%) i Policach (o 8,1%). Od początku roku przeładowano w portach morskich 50,5 mln ton ładunków, tj. tyle samo co w analogicznym okresie ub. roku.

Handel zagraniczny

W okresie trzech kwartałów br. dynamika wymiany towarowej wyrażonej w złotych i euro, była niższa od notowanej przed rokiem, a wyrażonej w dolarach – wyższa. Od początku roku szybciej rósł import niż eksport. Obroty ze wszystkimi grupami krajów zwiększyły się – najbardziej eksport do krajów Europy Środkowo-Wschodniej oraz import z krajów rozwijających się. Podobnie jak przed rokiem, odnotowano dodatnie saldo wymiany z krajami rozwiniętymi (w tym z krajami UE) oraz ujemne salda w obrotach z pozostałymi grupami krajów. Ujemne saldo obrotów wyniosło 45426,2 mln zł. Pogorszyła się relacja salda ogółem do eksportu. W imporcie ogółem wzrósł udział importu towarów z przeznaczeniem na cele inwestycyjne i na cele konsumpcyjne, a zmniejszył się – z przeznaczeniem na zużycie pośrednie. Korzystniej niż przed rokiem kształtowały się relacje cenowe w obrotach ze wszystkimi grupami krajów.

Eksport liczony w złotych w **cenach bieżących** był wyższy niż w okresie styczeń-wrzesień ub. roku o 10,8% i wyniósł 278787,6 mln zł, a import wzrósł o 13,4% do 324213,8 mln zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 45426,2 mln zł (przed rokiem minus 34333,1 mln zł). Relacja ujemnego salda do eksportu wyniosła 16,3% (przed rokiem 13,7%). Obroty liczone w euro wzrosły po stronie eksportu o 13,4% do 72825,9 mln EUR, a po stronie importu – o 16,1% do 84700,3 mln EUR. Ujemne saldo wyniosło 11874,4 mln EUR (w okresie trzech kwartałów ub. roku minus 8747,4 mln EUR). Eksport w dolarach USA wyniósł 97474,3 mln USD i był wyższy o 22,7%, a import – 113373,1 mln USD, tj. o 25,6% wyższy niż przed rokiem. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 15898,8 mln USD (przed rokiem minus 10817,4 mln USD).

Eksport w **cenach stałych** w okresie styczeń-sierpień br. był o 7,7% wyższy niż w analogicznym okresie ub. roku, a import – o 13,5%. W obrotach z krajami UE wolumen eksportu zwiększył się o 7,6%, z krajami Europy Środkowo-Wschodniej – o 20,7%, a z krajami rozwijającymi się o 1,2%. Wolumen towarów sprowadzanych z krajów UE wzrósł o 11,7%, z krajów Europy Środkowo-Wschodniej o 4,9%, a z krajów rozwijających się o 34,5%.

Ceny transakcyjne (liczone w złotych) towarów eksportowanych były wyższe o 4,5% niż w okresie styczeń-sierpień ub. roku, a towarów importowanych – o 1,1%. **Wskaźnik terms of trade** ogółem kształtował się na korzystniejszym poziomie niż przed rokiem i wyniósł 103,4 wobec 98,1 w ub. roku.

Znacznie poprawiły się uwarunkowania cenowe w obrotach z krajami Europy Środkowo-Wschodniej, głównie na skutek wysokiej dynamiki cen eksportowanych maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego – wzrost o 3,0% i towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca, których ceny wzrosły o 4,3% oraz obniżenia się, w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, cen importowanych paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych o 10,3%. W rezultacie, wskaźnik terms of trade wyniósł 106,7 (wobec 81,6 przed rokiem). W obrotach z krajami rozwijającymi się również odnotowano korzystne relacje cen wynikające ze spadku cen importowanych towarów o 6,5%, przy wzroście cen towarów eksportowanych o 5,3% – wskaźnik terms of trade wyniósł 112,6 (wobec 100,4 w okresie styczeń-sierpień ub. roku). W wymianie z krajami UE wskaźnik terms of trade wyniósł 100,8 (wobec 100,0 przed rokiem).

Obroty handlu zagranicznego kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I–IX 2007						2006	
	w mln zł	w mln EUR	w mln USD	I–IX 2006=100			I–IX	
				w zł	w EUR	w USD	struktura w %	
EKSPORT	278787,6	72825,9	97474,3	110,8	113,4	122,7	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	235300,5	61462,9	82240,1	110,0	112,5	121,8	84,4	85,1
w tym Unia Europejska	219985,5	57458,8	76866,0	110,3	112,8	122,1	78,9	79,3
w tym strefa euro	145900,9	38105,8	50967,1	108,1	110,5	119,6	52,3	53,7
Kraje rozwijające się	16125,7	4213,2	5647,2	105,2	107,6	116,1	5,8	6,1
Kraje Europy Śr.–Wsch.	27361,4	7149,8	9587,0	123,0	126,2	135,8	9,8	8,8
IMPORT	324213,8	84700,3	113373,1	113,4	116,1	125,6	100,0	100,0
Kraje rozwinięte	230292,6	60155,0	80481,9	112,8	115,5	124,9	71,0	71,4
w tym Unia Europejska	208308,4	54411,2	72790,4	113,7	116,4	125,9	64,3	64,1
w tym strefa euro	158044,8	41281,6	55224,0	113,1	115,7	125,2	48,7	48,9
Kraje rozwijające się	59423,6	15528,4	20812,5	125,0	128,0	138,3	18,3	16,6
Kraje Europy Śr.–Wsch.	34497,6	9016,9	12078,7	101,0	103,5	111,9	10,7	12,0
SALDO	-45426,2	-11874,4	-15898,8	x	x	x	x	x
Kraje rozwinięte	5007,9	1307,9	1758,2	x	x	x	x	x
w tym Unia Europejska	11677,1	3047,6	4075,6	x	x	x	x	x
w tym strefa euro	-12143,9	-3175,8	-4256,9	x	x	x	x	x
Kraje rozwijające się	-43297,9	-11315,2	-15165,3	x	x	x	x	x
Kraje Europy Śr.–Wsch.	-7136,2	-1867,1	-2491,7	x	x	x	x	x

W strukturze geograficznej obrotów w okresie trzech kwartałów br., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, obniżył się udział krajów rozwiniętych, natomiast udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej wzrósł w eksporcie, a obniżył się w imporcie. Udział krajów rozwijających się zmniejszył się w eksporcie, a zwiększył się w imporcie. W porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku odnotowano wzrost eksportu do krajów **Unii Europejskiej** o 10,3% do 219985,5 mln zł oraz importu z UE o 13,7% do 208308,4 mln zł. Dodatkowo saldo wyniosło 11677,1 mln zł, wobec 16262,3 mln zł przed rokiem. Obroty liczone w euro w eksporcie wyniosły 57458,8 mln EUR, a w imporcie – 54411,2 mln EUR i były większe niż przed rokiem odpowiednio o 12,8% i o 16,4%. Dodatkowo saldo wyniosło 3047,6 mln EUR, wobec 4174,0 mln EUR w okresie styczeń-wrzesień ub. roku. Eksport do krajów Unii Europejskiej stanowił 78,9% wartości eksportu ogółem, a import z tych krajów - 64,3% wartości importu ogółem (wobec odpowiednio 79,3% i 64,1% przed rokiem).

Wartość obrotów z **Niemcami** – głównym partnerem handlowym, w porównaniu z okresem trzech kwartałów ub. roku, wzrosła w eksporcie o 5,4% do poziomu 72770,7 mln zł (19010,1 mln EUR), a w imporcie o 13,1% do 78253,5 mln zł (20443,5 mln EUR). Wymiana zamknęła się ujemnym saldem 5482,8 mln zł (minus 1433,4 mln EUR), wobec ujemnego salda 146,7 mln zł (minus 28,4 mln EUR) przed rokiem. Udział Niemiec obniżył się w eksporcie ogółem z 27,5% przed rokiem do 26,1%, a w imporcie ogółem z 24,2% przed rokiem do 24,1%.

W wymianie z Niemcami wg sekcji SITC obserwowano m.in. wzrost eksportu chemikaliów i produktów pokrewnych, żywności i zwierząt żywych, surowców niejadalnych z wyjątkiem paliw, towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca oraz maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego, natomiast zmniejszył się eksport paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych oraz różnych wyrobów przemysłowych. W imporcie m.in. wzrosła wartość sprowadzanej z zagranicy żywności i zwierząt żywych, paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych, towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca, maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego, chemikaliów i produktów pokrewnych oraz różnych wyrobów przemysłowych.

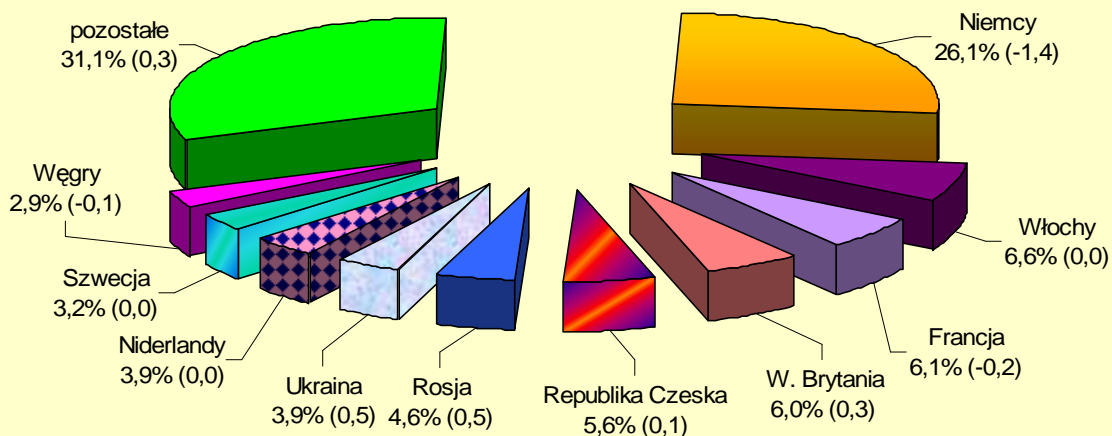
Wśród naszych partnerów handlowych kolejne pozycje zajmowały: w eksporcie – Włochy (6,6%), Francja (6,1%), W. Brytania (6,0%), Republika Czeska (5,6%), Rosja (4,6%), Ukraina i Niderlandy (po 3,9%), Szwecja (3,2%) oraz Węgry (2,9%), a w imporcie - Rosja (8,7%), Chiny (7,0%), Włochy (6,8%), Francja (5,2%), Republika Czeska (3,5%), Niderlandy (3,4%), W. Brytania (3,1%), Belgia (2,6%) oraz Republika Korei (2,2%).

Obroty towarowe z krajami **Europy Środkowo-Wschodniej**, w porównaniu z okresem trzech kwartałów ub. roku, wzrosły w eksporcie o 23,0% do poziomu 27361,4 mln zł (7149,8 mln EUR), a w imporcie – o 1,0% do 34497,6 mln zł (9016,9 mln EUR). Wymiana zamknęła się ujemnym saldem 7136,2 mln zł (minus 1867,1 mln EUR), wobec ujemnego salda 11920,6 mln zł (minus 3044,7 mln EUR) przed rokiem. Eksport do krajów Europy Środkowo-Wschodniej stanowił 9,8% eksportu ogółem, a import – 10,6% importu ogółem (wobec odpowiednio 8,8% i 12,0% przed rokiem).

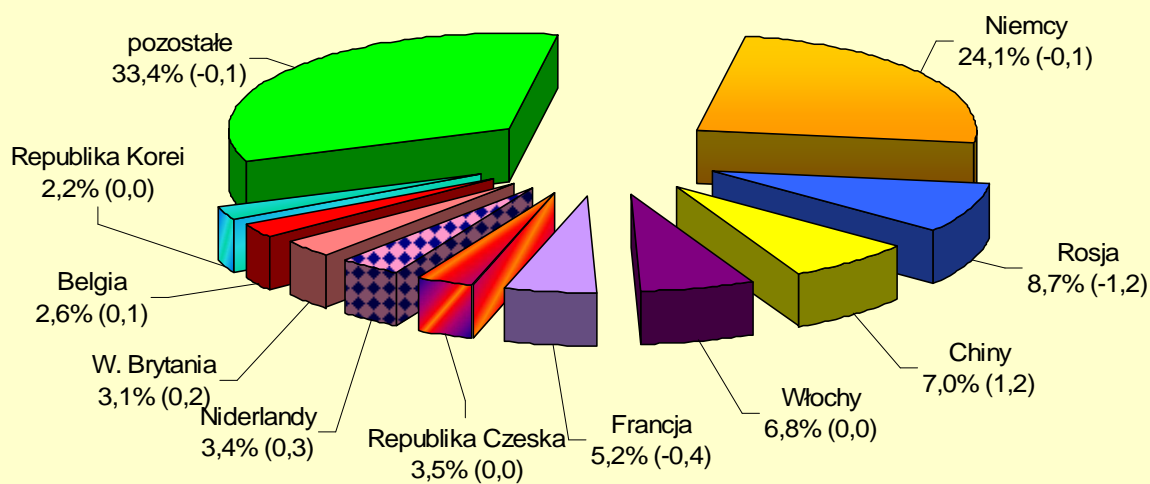
Po trzech kwartałach br. **Rosja** zajmowała, podobnie jak przed rokiem, 6 miejsce wśród odbiorców polskich towarów oraz 2 miejsce wśród dostawców towarów na nasz rynek. Eksport do Rosji zwiększył się o 23,8% i wyniósł 12786,0 mln zł (3340,8 mln EUR), natomiast import z Rosji obniżył się o 0,9% do poziomu 28119,0 mln zł, tj. 7350,3 mln EUR. Ujemne saldo obrotów wyniosło 15333,0 mln zł (minus 4009,5 mln EUR), wobec minus 18035,3 mln zł, (minus 4602,3 mln EUR) przed rokiem. Udział Rosji w eksporcie ogółem zwiększył się z 4,1% w okresie styczeń–wrzesień ub. roku do 4,6% w br., a w imporcie obniżył się z 9,9% do 8,7%.

STRUKTURA GEOGRAFICZNA OBROTÓW HANDLU ZAGRANICZNEGO w okresie styczeń-wrzesień 2007 r.

eksport

import

Zmiany do okresu I-IX 2006 r. (w pkt)

W obrotach z Rosją wg sekcji SITC wzrósł eksport m.in. maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego, towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca, różnych wyrobów przemysłowych, chemikaliów i produktów pokrewnych oraz żywności i zwierząt żywych. W imporcie

zwiększyła się m.in. wartość sprowadzanych z zagranicy maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego, towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca, surowców niejadalnych z wyjątkiem paliw oraz chemikaliów i produktów pokrewnych. Zmniejszył się import paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych.

W obrotach ogółem wg sekcji SITC, w porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku, odnotowano wzrost obrotów we wszystkich sekcjach z wyjątkiem eksportu paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych oraz importu olejów, tłuszczu i wosków roślinnych i zwierzęcych. W strukturze towarowej eksportu ogółem m.in. wzrósł udział towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca oraz chemikaliów i produktów pokrewnych, a zmniejszył się – paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych i różnych wyrobów przemysłowych. W imporcie wzrósł m.in. udział towarów przemysłowych sklasyfikowanych głównie wg surowca oraz żywności i zwierząt żywych, a obniżył się – m.in. paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych oraz maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego.

Dynamika i struktura obrotów wg sekcji SITC (w cenach bieżących) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I–IX 2007			I–IX 2006
	w mln zł	I–IX 2006=100	struktura w %	
EKSPORT	278787,6	110,8	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	23333,3	110,7	8,4	8,4
Napoje i tytoń.....	2317,3	124,8	0,8	0,7
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	6637,1	114,9	2,4	2,3
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	10772,4	89,7	3,9	4,8
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	540,7	119,7	0,2	0,2
Chemikalia i produkty pokrewne	20667,3	115,9	7,4	7,1
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca..	66785,7	114,0	24,0	23,3
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	111036,6	110,9	39,8	39,8
Różne wyroby przemysłowe	36622,6	108,9	13,1	13,4
IMPORT	324213,8	113,4	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	17093,9	121,6	5,3	4,9
Napoje i tytoń.....	1718,0	129,2	0,5	0,5
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	9948,7	113,1	3,1	3,1
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	31523,2	103,8	9,7	10,6
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	942,8	95,7	0,3	0,3
Chemikalia i produkty pokrewne	43566,5	110,1	13,4	13,8
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca..	70943,9	119,3	21,9	20,8
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	113780,4	111,1	35,1	35,8
Różne wyroby przemysłowe	26401,2	116,4	8,1	7,9

W porównaniu z okresem trzech kwartałów ub. roku eksport **produktów rolno-spożywczych** był wyższy o 12,5% i wyniósł 27455,8 mln zł (7176,9 mln EUR), a import wzrósł o 19,5% (w tym odpowiednio ponad 3–krotny wzrost wartości importu zbóż) i ukształtował się na poziomie

21536,4 mln zł (5623,2 mln EUR). Obroty zamknęły się dodatnim saldem 5919,4 mln zł (1553,7 mln EUR), wobec dodatniego salda 6385,9 mln zł (1623,5 mln EUR) przed rokiem. Udział produktów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem wyniósł – 9,8% (przed rokiem 9,7%), a w imporcie ogółem – 6,6% (przed rokiem 6,3%).

Odnotowano wzrost eksportu produktów rolno-spożywczych do krajów rozwiniętych – o 14,7% (w tym do UE – o 14,5%) i do krajów Europy Środkowo-Wschodniej – o 3,5%, natomiast zmniejszył się eksport do krajów rozwijających się – o 0,5%. W imporcie zwiększyły się obroty z krajami rozwiniętymi – o 25,0% (w tym z UE – o 27,2%) i z krajami rozwijającymi się – o 7,9%, natomiast zmniejszyły się z krajami Europy Środkowo-Wschodniej o 11,3%.

W strukturze geograficznej eksportu produktów rolno-spożywczych wzrósł udział krajów rozwiniętych z 82,5% do 84,2% (w tym UE z 78,7% do 80,1%), natomiast obniżył się udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej z 9,7% do 8,9% oraz udział krajów rozwijających się – z 7,8% do 6,9%. Łącznie na rynki krajów rozwiniętych i krajów Europy Środkowo-Wschodniej skierowano 93,1% eksportu produktów rolno-spożywczych. W imporcie 74,7% dostaw produktów rolno-spożywczych pochodziło z krajów rozwiniętych, w tym 67,8% z UE (przed rokiem odpowiednio 71,4% i 63,7%), 22,9% – z krajów rozwijających się (przed rokiem 25,3%) oraz 2,4% – z krajów Europy Środkowo-Wschodniej (przed rokiem 3,3%).

Obroty towarowe produktów rolno-spożywczych (wg CN) przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2007							
	eksport				import			
	w mln zł	w mln EUR	I-IX 2006=100	struktura w %	w mln zł	w mln EUR	I-IX 2006=100	struktura w %
			w zł				w zł	
Produkty rolno-spożywcze..	27455,8	7176,9	112,5	100,0	21536,4	5623,2	119,5	100,0
Przetwory spożywcze	11862,3	3100,4	110,7	43,2	8776,4	2293,1	116,9	40,8
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	9641,6	2519,4	108,4	35,1	4447,4	1161,9	111,3	20,7
Produkty pochodzenia roślinnego	5300,9	1386,9	122,8	19,3	7295,2	1902,5	131,6	33,9
Oleje i tłuszcze	651,0	170,2	134,5	2,4	1017,4	265,7	104,0	4,6

W okresie styczeń–wrzesień br. sprowadzono z zagranicy 2125,4 tys. ton **zbóż** (tj. prawie 4 razy więcej niż przed rokiem) o wartości 1396,0 mln zł (362,6 mln EUR). Powodem tak wysokiego wzrostu importu zbóż był ich brak na polskim rynku spowodowany suszą, która miała miejsce wiosną i latem ubiegłego roku. Importowano przede wszystkim pszenicę i mieszanek żyta z pszenicą (1081,3 tys.ton), kukurydzę (560,6 tys. ton), jęczmień (284,5 tys. ton), żyto (116,7 tys. ton) i ryż (60,4 tys. ton). Dostawy zbóż pochodziły głównie z Niemiec, Węgier, Republiki Czeskiej, Danii, Słowacji, Szwecji i Francji. Wyeksportowano 417,4 tys. ton zbóż o wartości 304,6 mln zł (80,1 mln EUR).

W okresie trzech kwartałów br. eksport **towarów wysokiej techniki** wyniósł 14705,7 mln zł, tj. o 57,5% więcej niż przed rokiem, a import – 45570,4 mln zł, tj o 43,8% więcej. Obroty zamknęły

się ujemnym saldem w wysokości 30864,7 mln zł (w okresie styczeń-wrzesień ub. roku minus 22356,0 mln zł). Udział towarów wysokiej techniki w eksporcie ogółem wyniósł 5,3%, a w imporcie – 14,1% (przed rokiem odpowiednio 3,7% i 11,1%). Największy udział w obrotach stanowił sprzęt telekomunikacyjny – 38,6% w eksporcie i 40,6% w imporcie oraz maszyny biurowe i sprzęt do elektronicznego przetwarzania danych – 27,6% w eksporcie i 32,6% w imporcie (przed rokiem dominował sprzęt telekomunikacyjny stanowiąc 47,6% w eksporcie oraz 51,2% w imporcie). W strukturze geograficznej eksportu towarów wysokiej techniki największy udział miały kraje rozwinięte – 86,8% (w tym UE – 77,1%), natomiast udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej i krajów rozwijających się stanowił odpowiednio 5,4% i 7,8%. W imporcie udział krajów rozwiniętych wyniósł 52,2% (w tym UE – 40,8%), a krajów rozwijających się – 47,5% (o wysokiej pozycji krajów rozwijających się zdecydował duży import sprzętu do elektronicznego przetwarzania danych i sprzętu telekomunikacyjnego z Chin oraz sprzętu telekomunikacyjnego z Republiki Korei).

Wartość **obrotu uszlachetniającego** w okresie styczeń-wrzesień br stanowiła 7,8% eksportu i 4,9% importu ogółem, wobec odpowiednio 8,6% i 5,9% w roku poprzednim. W eksporcie największy udział obrotu uszlachetniającego odnotowano w sekcjach: różne wyroby przemysłowe – 14,0% (w tym artykuły odzieżowe i galanteria ubraniowa stanowiły 54,0%, meble – 6,5%) oraz maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy – 10,3% (w tym pojazdy szynowe, statki, samoloty stanowiły 60,4%, maszyny i urządzenia ogólnego zastosowania przemysłowego – 13,9%). W imporcie największy udział obrotu uszlachetniającego odnotowano w sekcjach: towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca – 7,8% oraz maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy – 6,6%.

W strukturze **rozdysponowania importu wg głównych kategorii ekonomicznych**, w porównaniu z okresem trzech kwartałów ub. roku, wzrósł udział importu towarów z przeznaczeniem na **dobry inwestycyjne** z 16,1% do 16,9% i na **cele konsumpcyjne** z 18,2% do 18,7%. W tych kategoriach odnotowano też największą dynamikę importu (wzrost odpowiednio o 18,8% i o 16,7%). Wzrost importu towarów z przeznaczeniem na **zużycie pośrednie** wyniósł 11,2%, a jego udział obniżył się z 65,7% do 64,4%.

Największy udział w imporcie **dóbr inwestycyjnych** stanowiły maszyny do automatycznego przetwarzania danych i urządzenia do tych maszyn – 9,3%, aparaty telefoniczne dla sieci komórkowych lub innych sieci bezprzewodowych – 6,9% oraz maszyny i urządzenia mechaniczne wyspecjalizowane do poszczególnych zastosowań przemysłowych – 6,4%.

W kategorii **towary konsumpcyjne** w okresie styczeń-wrzesień br. największy udział w imporcie stanowiły towary konsumpcyjne nietrwałego użytku – 28,0% (z tego powyżej 30,0% stanowiły leki) – wobec 29,8% w analogicznym okresie ub. roku. W strukturze importu towarów

konsumpcyjnych ważne miejsce zajmowały samochody osobowe w skali roku wystąpił wzrost o 2,1 pkt do 19,5%.

W **zużyciu pośrednim** najwyższy udział w imporcie miały towary zaopatrzeniowe dla przemysłu przetworzone – 51,7%, (wobec 49,9% w analogicznym okresie ub. roku), natomiast towary zaopatrzeniowe dla przemysłu nieprzetworzone stanowiły tylko 3,5%. Duży udział w imporcie stanowiły części i akcesoria do dóbr inwestycyjnych – 14,0%, (w skali roku spadek o 0,7 pkt), w tym części i akcesoria do urządzeń i aparatury telekomunikacyjnej oraz do zapisu i odtwarzania dźwięku oraz lampy elektronowe i elektroniczne układy scalone.

W strukturze **rozdysponowania eksportu wg głównych kategorii ekonomicznych**, w porównaniu z okresem trzech kwartałów ub. roku, wzrósł udział eksportu towarów z przeznaczeniem na **zużycie pośrednie** z 55,5% do 56,0% i z przeznaczeniem na **dobra inwestycyjne** z 10,9% do 11,3%, obniżył się natomiast udział eksportu towarów na **cele konsumpcyjne** z 33,6% do 32,7%. Odnotowano wzrost eksportu towarów we wszystkich kategoriach ekonomicznych, w tym z przeznaczeniem na dobra inwestycyjne o 14,4%, na zużycie pośrednie o 12,0% i na cele konsumpcyjne o 7,8%.

W eksporcie **dóbr inwestycyjnych** znaczący udział stanowiły dobra inwestycyjne z wyjątkiem środków transportu – 62,1% (wzrost o 5,2 pkt w stosunku do okresu styczeń-wrzesień 2006 r.), w tym m. in.: pojemniki metalowe do przechowywania lub transportu, pozostała aparatura do transmisji lub odbioru głosu, obrazu lub innych danych oraz maszyny i urządzenia mechaniczne wyspecjalizowane do poszczególnych zastosowań przemysłowych.

Spadek udziału **dóbr konsumpcyjnych**, w porównaniu z okresem styczeń-wrzesień ub. roku, wynikał w dużej mierze z rosnącego zapotrzebowania rynku wewnętrznego na te towary. Istotną pozycję w tej kategorii stanowił eksport towarów konsumpcyjnych trwałego użytku, głównie aparatury odbiorczej dla telewizji i mebli drewnianych z udziałem, podobnie jak w ub. roku, 26,6%.

W eksporcie towarów przeznaczonych na **zużycie pośrednie** najwyższy udział osiągnęły towary zaopatrzeniowe dla przemysłu przetworzone – 53,0%, (w ub. roku – 52,6%), natomiast towary zaopatrzeniowe dla przemysłu nieprzetworzone stanowiły 3,1%. Duży udział w eksporcie towarów na zużycie pośrednie – 22,3% (w skali roku wzrost o 0,8 pkt), miały części i akcesoria do środków transportu, głównie części i akcesoria do pojazdów mechanicznych oraz silniki spalinowe.

Rachunek bieżący bilansu płatniczego na bazie transakcji

Rachunek bieżący bilansu płatniczego⁶ we wrześniu br. zamknął się ujemnym saldem w wysokości 681 mln EUR, wobec minus 25 mln EUR przed rokiem. Na zwiększenie deficytu wpłynęło pogłębienie ujemnego salda obrotów towarowych (o 522 mln EUR), zmniejszenie dodatniego salda transferów bieżących (o 124 mln EUR) oraz pogłębienie ujemnego salda dochodów (o 73 mln EUR). Zwiększyło się natomiast dodatnie saldo usług (o 63 mln EUR).

Eksport towarów wzrósł o 8,4% (do 9167 mln EUR), a import – o 13,9% i wyniósł 10088 mln EUR. Saldo obrotów towarowych wyniosło minus 921 mln EUR (wobec minus 399 mln EUR we wrześniu ub. roku).

Przychody z transferów bieżących ukształtowały się na poziomie 1287 mln EUR (o 6,0% niższym niż przed rokiem), a rozchody z tytułu transferów bieżących zwiększyły się o 14,0% (do 342 mln EUR). W rezultacie, saldo transferów bieżących pogorszyło się z 1069 mln EUR do 945 mln EUR.

Saldo dochodów wyniosło minus 920 mln EUR (przed rokiem minus 847 mln EUR). Przychody z tytułu dochodów zwiększyły się o 15,6% (do 349 mln EUR), natomiast rozchody – o 10,4% (do 1269 mln EUR).

Saldo usług zwiększyło się ze 152 mln EUR do 215 mln EUR. Przychody z tytułu usług wzrosły o 18,5% (do 1627 mln EUR), a rozchody – o 15,6% (do 1412 mln EUR).

⁶ Stanowi komponent bilansu płatniczego, który jest statystycznym zestawieniem obrotów z zagranicą, prezentującym w usystematyzowany sposób transakcje gospodarcze zrealizowane przez Polskę z resztą świata (tzn. między rezydentami i nierezydentami). Bilans płatniczy oprócz rachunku bieżącego, uwzględnia także rachunek kapitałowy i finansowy, saldo błędów i opuszczeń oraz oficjalne aktywa rezerwowe.

Znaczna część obrotów bilansu płatniczego pochodzi z zamkniętego systemu zbierania danych o transakcjach rozliczanych przez polski system bankowy. Banki przesyłają do NBP informacje zarówno o transakcjach swoich, jak i wykonywanych w imieniu klientów banków. Dane z banków są uzupełniane informacjami pochodzącymi bezpośrednio z przedsiębiorstw, z badań statystyki publicznej oraz Instytutu Turystyki.

Opracowano na podstawie materiałów NBP: „Bilans Płatniczy”.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

W okresie trzech kwartałów br. wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw⁷ ukształtowały się korzystniej od uzyskanych przed rokiem. W rezultacie większego wzrostu przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania poprawiły się podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, były one jednak nieco niższe niż w I półroczu br.

Wzrost przychodów odnotowano we wszystkich sekcjach, z wyjątkiem wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, wodę. Poprawę wyniku finansowego na działalności gospodarczej oraz wyniku brutto i netto odnotowano w większości sekcji, poza wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, wodę oraz górnictwem. Najkorzystniejsze zmiany miały miejsce (w ujęciu kwotowym) w przetwórstwie przemysłowym, handlu i naprawach, obsłudze nieruchomości i firm, budownictwie oraz transporcie, gospodarce magazynowej i łączności.

W okresie styczeń–wrzesień br. utrzymała się wysoka dynamika sprzedaży na eksport. Udział eksportu w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu podmiotów zwiększył się w porównaniu z rokiem poprzednim. Wzrósł także udział jednostek eksportujących w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw. Wyniki finansowe osiągnięte przez eksporterów były wyższe od uzyskanych przed rokiem. Podstawowe relacje ekonomiczno-finansowe w tej grupie podmiotów (lepsze niż w analogicznym okresie ub. roku) były korzystniejsze niż dla ogółu przedsiębiorstw (z wyjątkiem wskaźników płynności I i II stopnia).

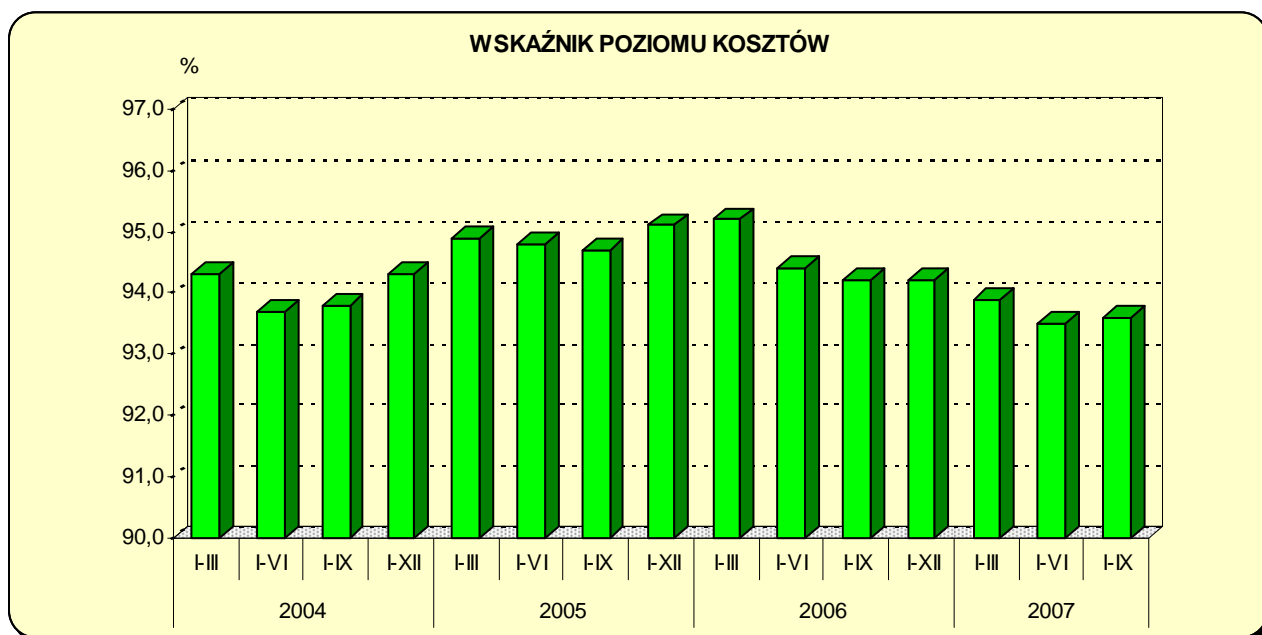
Przychody, koszty oraz wyniki finansowe podmiotów objętych badaniem kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie a-ogółem w mln zł b-udział sektora prywatnego w %	I-IX 2006	I-IX 2007
Przychody z całokształtu działalności..... a	1079802,7	1238747,4
b	83,0	85,0
w tym przychód netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a	1048300,5	1200563,3
b	83,2	85,2
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności..... a	1016729,1	1159610,6
b	83,0	84,9
w tym koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów a	988157,8	1128956,3
b	83,1	85,0
Wynik na działalności gospodarczej..... a	63073,6	79136,8
b	83,0	85,7
Wynik finansowy brutto..... a	63093,0	79168,0
b	83,0	85,6
Wynik finansowy netto a	50724,2	64558,4
b	84,8	87,0
Zysk netto..... a	57421,3	71614,8
b	84,3	86,7
Strata netto a	6697,0	7056,4
b	80,8	83,9

Przychody z całokształtu działalności w okresie styczeń–wrzesień br. były o 14,7% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku, natomiast **koszty ich uzyskania** – odpowiednio wyższe o 14,1%, co znalazło

⁷ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem wyników przedsiębiorstw rolnictwa, łowiectwa, leśnictwa, rybołówstwa i rybactwa, pośrednictwa finansowego oraz szkół wyższych), w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

odzwierciedlenie w poprawie **wskaźnika poziomu kosztów** z 94,2% do 93,6%. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów zwiększyły się we wszystkich sekcjach, najbardziej (w ujęciu wartościowym) – w przetwórstwie przemysłowym, handlu i naprawach, budownictwie, obsłudze nieruchomości i firm, transporcie, gospodarce magazynowej i łączności oraz pozostałej działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej. Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w przychodach ogółem obniżył się w ujęciu rocznym z 97,1% do 96,9%.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wzrósł o 11464,2 mln zł do 71607,0 mln zł (tj. o 19,1%). Poprawił się także wynik na pozostałej działalności operacyjnej (z 4123,8 mln zł do 5856,1 mln zł). Korzystniej ukształtował się wynik na działalności finansowej (z minus 1192,9 mln zł do 1673,7 mln zł).

W rezultacie, **wynik na działalności gospodarczej** był o 16063,2 mln zł i był o 25,5% wyższy niż przed rokiem, przy czym jego poprawę odnotowano w większości sekcji.

Wynik finansowy brutto wyniósł 79168,0 mln zł (zysk brutto – 86063,9 mln zł, strata brutto – 6895,8 mln zł) i był o 16075,0 mln zł (o 25,5%) wyższy w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. Obciążenia wyniku finansowego brutto wyniosły 14609,7 mln zł (o 18,1% więcej niż przed rokiem). Zmniejszyła się relacja podatku dochodowego od osób prawnych i fizycznych do zysku brutto – z 16,3% do 16,1%.

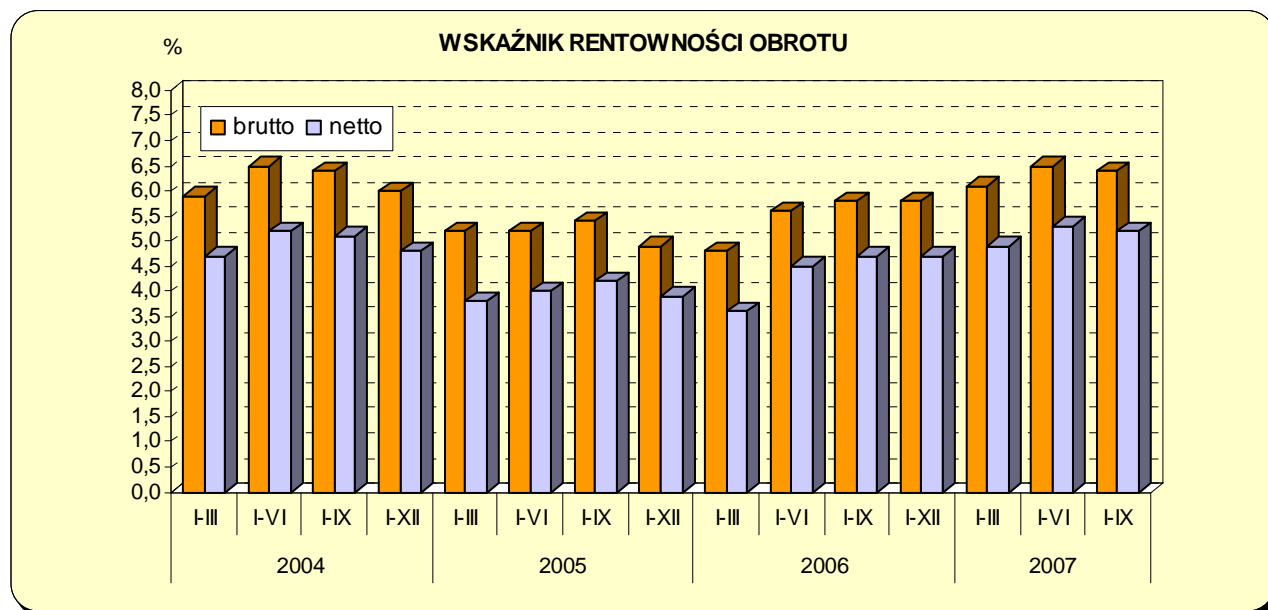
Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 64558,4 mln zł (zysk netto – 71614,8 mln zł, strata netto – 7056,4 mln zł) i był wyższy o 13834,2 mln zł (o 27,3%) w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. Największą poprawę wyniku finansowego netto odnotowano w przetwórstwie przemysłowym (o 29,4% do 33173,6 mln zł), handlu i naprawach (o 50,3% do 9061,7 mln zł), obsłudze nieruchomości i firm (o 54,1% do 3963,5 mln zł), budownictwie (o 91,8% do 2015,0 mln zł), transporcie, gospodarce magazynowej i łączności (o 15,6% do 5639,6 mln zł), oraz w pozostałej działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej (o 23,0% do 1235,6 mln zł).

Zysk netto wykazało 77,8% badanych przedsiębiorstw (wobec 74,2% przed rokiem), a ich udział w przychodach ogółem wzrósł z 85,1% do 86,1%. W przetwórstwie przemysłowym zysk netto notowało 78,7% przedsiębiorstw (przed rokiem 75,3%), a ich udział w przychodach tej sekcji wyniósł 87,3% (wobec odpowiednio 86,6%).

Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe podmiotów objętych badaniem kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie a–ogółem b–sektor publiczny c–sektor prywatny	I-IX 2006	I-IX 2007
	w %	
Wskaźnik poziomu kosztów..... a	94,2	93,6
b	94,2	93,9
c	94,2	93,6
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów..... a	5,7	6,0
b	5,1	4,7
c	5,9	6,2
Wskaźnik rentowności obrotu brutto a	5,8	6,4
b	5,8	6,1
c	5,8	6,4
Wskaźnik rentowności obrotu netto a	4,7	5,2
b	4,2	4,5
c	4,8	5,3
Wskaźnik płynności I stopnia a	34,3	33,1
b	61,4	56,4
c	29,5	29,4

Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w okresie styczeń–wrzesień poprawił się w skali roku z 5,7% do 6,0%, rentowności obrotu brutto – z 5,8% do 6,4%, a obrotu netto – z 4,7% do 5,2%. W porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku udział jednostek rentownych (wykazujących wskaźnik rentowności obrotu netto równy i większy od 0,0) zwiększył się w ogólnej liczbie badanych podmiotów z 75,9% do 78,9%, a ich udział w przychodach z całokształtu działalności – z 85,7% do 86,5%. Rentowność obrotu netto ukształtowała się korzystniej we wszystkich sekcjach, poza górnictwem oraz wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, wodę.

W okresie styczeń–wrzesień br. obniżyły się **wskaźniki płynności I i II stopnia** – odpowiednio z 34,3% przed rokiem do 33,1% oraz ze 103,0% do 100,3%. Wskaźnik płynności I stopnia powyżej 20% uzyskało 43,7% badanych przedsiębiorstw (wobec 42,2% przed rokiem), a wskaźnik płynności II stopnia w przedziale od 100% do 130% – 12,5% przedsiębiorstw, wobec 13,2% przed rokiem.

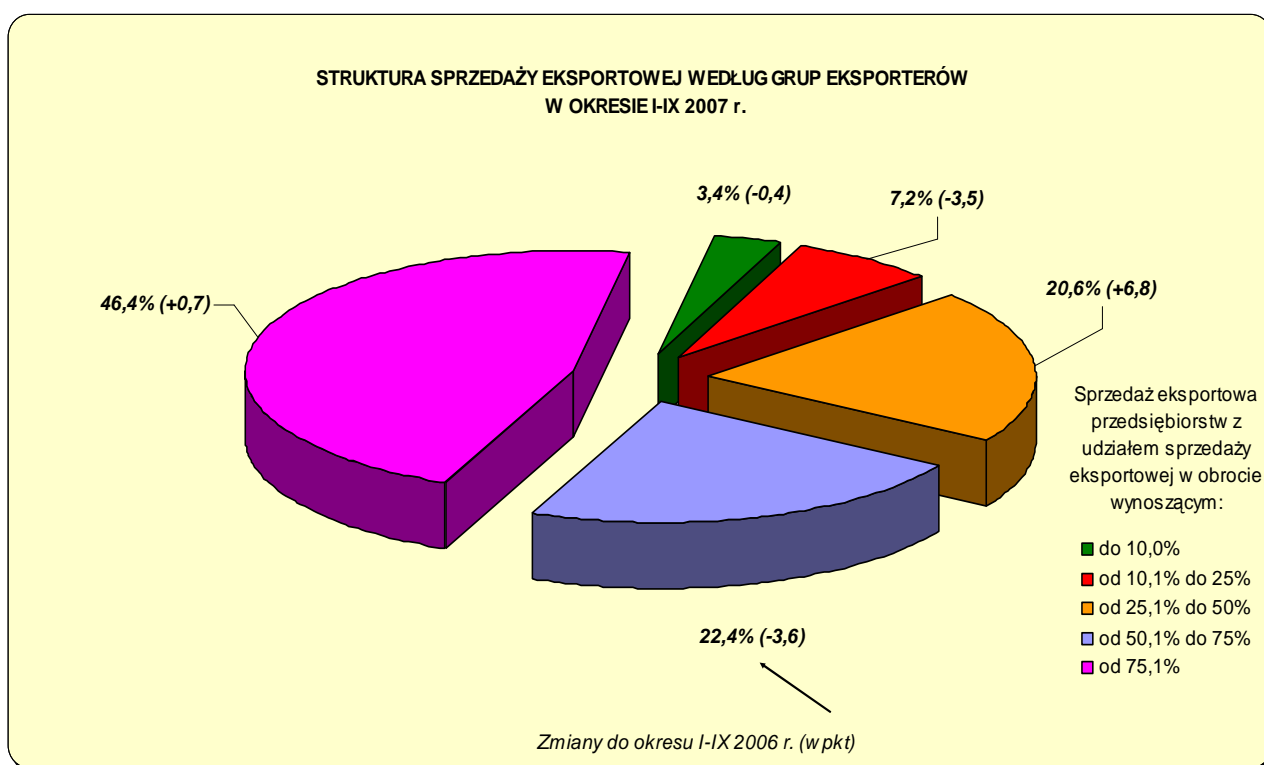
Relacja zobowiązań do należności (z tytułu dostaw i usług) ukształtowała się na poziomie wyższym niż przed rokiem (91,0%, wobec 90,6%). Wartość zobowiązań z tytułu dostaw i usług wyższą od wartości należności z tego tytułu odnotowano w handlu i naprawach.

Poziom i struktura rodzajowa kosztów kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2006				I-IX 2007			
	w mld zł	struktura w %			w mld zł	struktura w %		
		ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny		ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
Koszty ogółem	667,1	100,0	100,0	100,0	759,2	100,0	100,0	100,0
amortyzacja	39,9	6,0	8,7	5,3	42,1	5,6	8,1	5,0
zużycie materiałów i energii	311,8	46,7	36,5	49,1	353,6	46,6	34,8	49,0
w tym energia	19,7	2,9	4,1	2,7	19,9	2,6	4,0	2,4
usługi obce	141,0	21,1	20,0	21,4	165,3	21,8	22,6	21,6
podatki i opłaty	39,6	5,9	8,1	5,4	44,0	5,8	8,1	5,3
wynagrodzenia brutto	91,1	13,6	18,5	12,5	105,0	13,8	18,4	12,9
ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	22,5	3,4	5,2	2,9	25,6	3,4	5,1	3,0
w tym składki z tytułu ubezpieczeń społecznych	16,1	2,4	3,5	2,2	18,3	2,4	3,4	2,2
pozostałe koszty	21,3	3,2	2,9	3,2	23,6	3,1	2,8	3,2

Koszty bieżącej działalności poniesione przez ogół badanych podmiotów w okresie styczeń–wrzesień br. były o 13,8% wyższe niż przed rokiem. W strukturze rodzajowej kosztów ogółem zwiększył się udział kosztów zużycia materiałów, wynagrodzeń brutto oraz kosztów usług obcych, zmniejszył się natomiast udział kosztów zużycia energii, podatków i opłat, amortyzacji oraz pozostałych kosztów. Udział kosztów ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń nie uległ zmianie w skali roku.

Z grupy przedsiębiorstw objętych badaniem 49,9% jednostek wykazało w okresie styczeń–wrzesień br. **sprzedaż na eksport**, wobec 49,0% przed rokiem. Poziom sprzedaży eksportowej był o 16,6% wyższy niż przed rokiem, a jej udział w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu podmiotów wzrósł z 20,3% do 20,7%. W okresie styczeń–wrzesień br. 68,8% całości sprzedaży eksportowej przypadało na przedsiębiorstwa, w których sprzedaż eksportowa stanowi więcej niż 50% obrotu ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów – wobec 71,7% przed rokiem. W grupie podmiotów eksportujących zwiększył się udział jednostek wykazujących zysk netto (80,6%, wobec 77,9% przed rokiem, w tym w przetwórstwie przemysłowym – 79,2%, wobec 76,9%). Podstawowe relacje ekonomiczno-finansowe osiągnięte przez eksporterów ukształtowały się, z wyjątkiem wskaźników płynności finansowej I i II stopnia, korzystniej niż dla ogółu badanych przedsiębiorstw.

Z grupy podmiotów objętych badaniem, 14448 jednostek (stanowiących 88,4% ogółu badanych przedsiębiorstw, wobec 91,7% przed rokiem) prowadziło działalność gospodarczą zarówno w okresie styczeń–wrzesień bieżącego jak i ubiegłego roku. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i

materiałów tych podmiotów stanowiły 95,2% przychodów netto ogółem z tej działalności (wobec 97,9% przed rokiem). Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe odnotowane przez tę zbiorowość były lepsze niż przed rokiem i ukształtowały się na nieznacznie wyższym poziomie niż dla ogółu badanych podmiotów.

Wartość **aktywów obrotowych** badanych przedsiębiorstw w końcu września br. wyniosła 516500,6 mln zł i była o 16,4% większa niż przed rokiem, w tym zapasów – o 23,6%, należności krótkoterminowych – o 14,7%, inwestycji krótkoterminowych – o 13,3%, a krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych – o 4,6%. W rzeczowej strukturze aktywów obrotowych nastąpił wzrost udziału zapasów (z 26,3% do 28,0%), a obniżył się: należności krótkoterminowych (z 47,3% do 46,6%, w tym należności z tytułu dostaw i usług z 40,8% do 39,8%, przy jednoczesnym wzroście należności z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń z 3,2% do 3,4%), inwestycji krótkoterminowych (z 23,6% do 23,0%) oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych z 2,8% do 2,5%.

W strukturze zapasów ogółem wzrósł udział towarów (z 33,6% do 34,9%), a obniżył się – materiałów (z 33,7% do 32,3%) oraz półproduktów i produktów w toku (z 15,7% do 15,5%). Udział produktów gotowych nie uległ zmianie w skali roku, pozostając na poziomie 15,1%.

W porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku nie odnotowano istotnych zmian dotyczących sprawności działania przedsiębiorstw. Nieznacznie wydłużył się wskaźnik cyklu zapasów (do 32 dni), cykl należności z tytułu dostaw i usług uległ nieznacznemu skróceniu (do 46 dni), nie zmienił się okres spłaty zobowiązań z tytułu dostaw i usług (42 dni).

W końcu września br. aktywa obrotowe finansowane były głównie zobowiązaniami krótkoterminowymi, ich udział w pokryciu finansowym aktywów obrotowych stanowił 69,3%, wobec 68,8% przed rokiem.

Zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) w końcu września br. wyniosły 503303,6 mln zł i były o 15,0% wyższe niż przed rokiem. Zobowiązania długoterminowe stanowiły 28,9% zobowiązań ogółem (wobec 30,3% przed rokiem).

Wartość **zobowiązań krótkoterminowych** badanych przedsiębiorstw w końcu września br. wyniosła 358067,9 mln zł i była o 17,4% wyższa niż przed rokiem. Wzrost odnotowano w zobowiązaniach z tytułu dostaw i usług – o 14,1%, kredytów i pożyczek – o 26,1%, podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń – o 15,7% oraz w pozostałych zobowiązaniach – o 22,2%. Obniżeniu uległy zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych – o 12,4%.

Zobowiązania długoterminowe badanych przedsiębiorstw w końcu września br. wyniosły 145235,7 mln zł i były o 9,6% wyższe niż przed rokiem. Odnotowano wzrost zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek – o 13,2%, zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych – o 38,4% oraz pozostałych zobowiązań długoterminowych – o 3,4%.

Według informacji NBP, na podstawie oceny dokonanej przez 10 banków, w końcu września 2007 r. 11818 przedsiębiorstw (osób prawnych i fizycznych prowadzących działalność gospodarczą bez względu na liczbę pracujących) nie posiadało **zdolności kredytowej**, wobec 12675 w analogicznym okresie ub. roku oraz wobec 11945 jednostek w końcu czerwca 2007 roku. W okresie styczeń–wrzesień 2007 r. liczba ta zmniejszyła się o 127 jednostek w stosunku do stanu na koniec czerwca 2007 r. Podmioty nie posiadające zdolności kredytowej stanowiły w końcu września 2007 r. 4,1% ogólnej liczby podmiotów kredytowanych

przez 10 banków, wobec 4,5% przed rokiem. Zadłużenie tych podmiotów z tytułu kredytów bankowych wyniosło w końcu września 2007 r. 13,3 mld zł, a łącznie z odsetkami zapadłymi od należności zagrożonych – 17,1 mld zł. Wartość zadłużenia tych podmiotów stanowiła 11,9% całkowitego zadłużenia jednostek kredytowanych przez kredytujące je banki (wobec 13,0% w końcu czerwca br.).

Nakłady ogółem

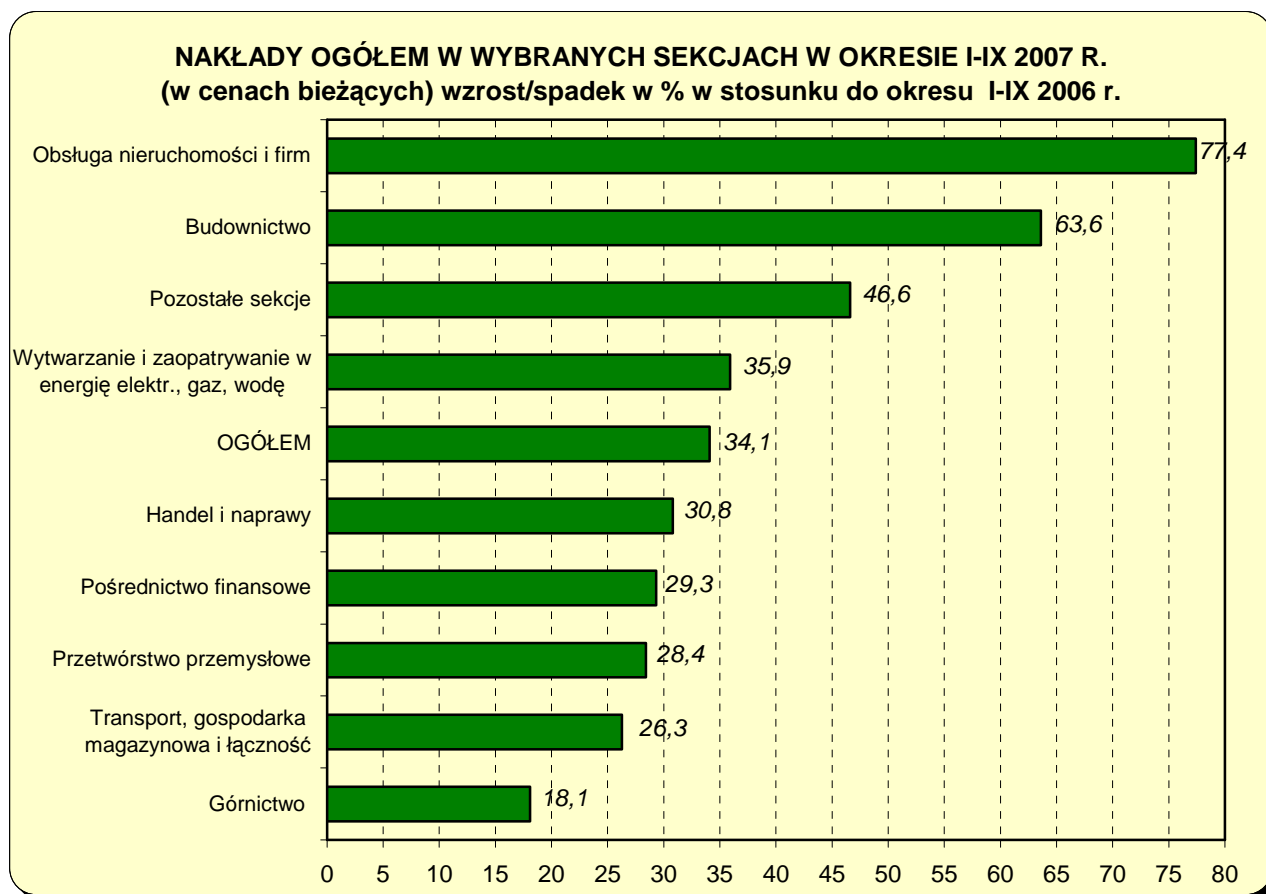
W okresie styczeń–wrzesień br. nakłady ogółem przedsiębiorstw⁸ wyniosły 66,8 mld zł i były (w cenach stałych) o 30,8% wyższe niż przed rokiem. Nakłady na budynki i budowle wzrosły o 37,1%, natomiast na zakupy⁹ - zwiększyły się o 28,0%. Udział zakupów w nakładach ogółem wyniósł 65,0% (przed rokiem 67,9%).

Największy wzrost nakładów (w cenach bieżących) odnotowano m.in. w obsłudze nieruchomości i firm (o 77,4%), budownictwie (o 63,6%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz i wodę (o 35,9%), handlu i naprawach (o 30,8%). Kolejny rok notowano wzrost nakładów w pośrednictwie finansowym (o 29,3%), przetwórstwie przemysłowym (o 28,4%), transporcie, gospodarce magazynowej i łączności (o 26,3%) oraz górnictwie (o 18,1%).

Największy wzrost nakładów w przetwórstwie przemysłowym miał miejsce m.in. w produkcji sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych o 196,6% (wobec wzrostu o 26,6% w ub. roku), pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep o 98,7% (wobec wzrostu o 4,1% w ub. roku), mebli o 59,4% (wobec spadku o 23,7% w ub. roku), metali o 58,1% (wobec wzrostu odpowiednio o 71,5%), produkcji instrumentów medycznych o 51,7% (wobec wzrostu o 15,3% w ub. roku), produkcji skór wyprawionych i wyrobów z nich o 51,5% (wobec wzrostu odpowiednio o 5,6%), produkcji maszyn i aparatury elektrycznej o 48,7% (wobec spadku o 1,0% w ub. roku).

⁸ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych (bez względu na rodzaj działalności) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób.

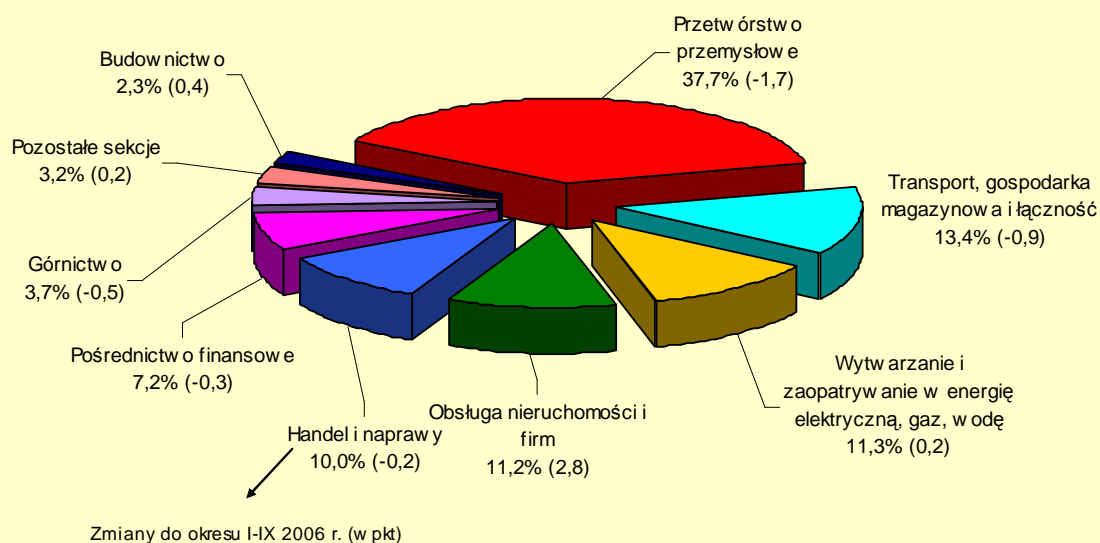
⁹ Maszyny i urządzenia techniczne, narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie oraz środki transportu.

Spadek nakładów odnotowano m.in. w produkcji odzieży i wyrobów futrzarskich – o 19,0% (wobec wzrostu o 19,4% przed rokiem), we włókiennictwie – o 16,5% (wobec wzrostu o 29,0% w ub. roku), produkcji wyrobów tytoniowych – o 6,0% (wobec wzrostu o 79,4% w ub. roku) oraz w produkcji drewna i wyrobów z drewna i korka – o 2,7% (wobec wzrostu o 51,2% przed rokiem).

W strukturze nakładów ogółem zwiększył się udział nakładów poniesionych przez jednostki wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę (z 11,1% do 11,3%), obsługi nieruchomości i firm (z 8,4% do 11,2%), budownictwa (z 1,9% do 2,3%), zmniejszył się natomiast – przedsiębiorstw przetwórstwa przemysłowego (z 39,4% do 37,7%), transportu, gospodarki magazynowej i łączności (z 14,3% do 13,4%), handlu i napraw (z 10,2% do 10,0%), pośrednictwa finansowego (z 7,5% do 7,2%) oraz górnictwa (z 4,2% do 3,7%).

STRUKTURA NAKŁADÓW OGÓŁEM W OKRESIE I-IX 2007 R.

Największy wzrost nakładów odnotowano w przedsiębiorstwach dużych: w jednostkach o liczbie pracujących od 250 do 1000 osób – o 44,6% i podmiotach o liczbie pracujących powyżej 1000 osób – o 34,3%. W jednostkach średnich, o liczbie pracujących od 50 do 249 osób, nakłady wzrosły o 23,0%.

Struktura inwestowania wg wybranych sekcji i wielkości przedsiębiorstw w okresie styczeń–wrzesień 2007 roku kształtowała się następująco:

Rodzaje działalności wg PKD	Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących					
	50-249 osób		250-1000 osób		powyżej 1000 osób	
	jednostki inwestujące	nakłady ogółem	jednostki inwestujące	nakłady ogółem	jednostki inwestujące	nakłady ogółem
	w % ogółem w danej sekcji					
O g ó ł e m.....	79,3	26,1	17,3	31,8	3,4	42,1
Górnictwo.....	72,3	7,0	15,7	8,4	12,0	84,6
Przetwórstwo przemysłowe.....	76,1	23,8	20,4	35,7	3,5	40,5
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę.....	75,6	17,3	17,2	21,7	7,2	61,0
Budownictwo	86,0	52,8	12,6	27,2	1,4	20,0
Handel i naprawy	85,5	32,6	12,4	24,6	2,1	42,8
Transport, gospodarka magazynowa i łączność.....	71,2	11,5	23,0	17,3	5,8	71,2
Pośrednictwo finansowe.....	76,7	45,9	15,8	36,1	7,5	18,0

Udział nakładów poniesionych przez **jednostki sektora prywatnego** w nakładach ogółem badanych przedsiębiorstw zwiększył się z 77,8% do 78,2%.

Z nakładów jednostek sektora prywatnego 45,4% przypadało na podmioty przetwórstwa przemysłowego (wobec 47,2% przed rokiem), w tym 15,3% na produkcję artykułów spożywczych i napojów, 12,0% na produkcję pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep, 8,6% na produkcję wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych, 8,1% na produkcję wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych, 8,0% na produkcję metali, 7,2% na produkcję metalowych wyrobów gotowych, 5,7% na produkcję maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowaną oraz 5,4% na produkcję wyrobów chemicznych. Jednostki handlu i napraw poniosły 12,3% nakładów (wobec 13,0% w ubiegłym roku). Zakupy stanowiły 70,5% nakładów zrealizowanych przez jednostki sektora prywatnego (przed rokiem 74,0%).

W okresie styczeń–wrzesień br. roku **rozpoczęto** 88,7 tys. **inwestycji**, tj. o 14,9% więcej niż przed rokiem. Około 60% rozpoczętych inwestycji stanowiły przyłącza energetyczne i gazowe o niewielkiej jednostkowej wartości kosztorysowej. Łączna wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych wyniosła 31,8 mld zł i była o 19,2% wyższa niż przed rokiem. Na modernizację istniejących środków trwałych przypadało 31,7% wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych (wobec 30,2% przed rokiem). Najwyższą dynamikę wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych odnotowano w obsłudze nieruchomości i firm (wzrost o 71,4%) oraz w transporcie, gospodarce magazynowej i łączności (wzrost o 60,3%).

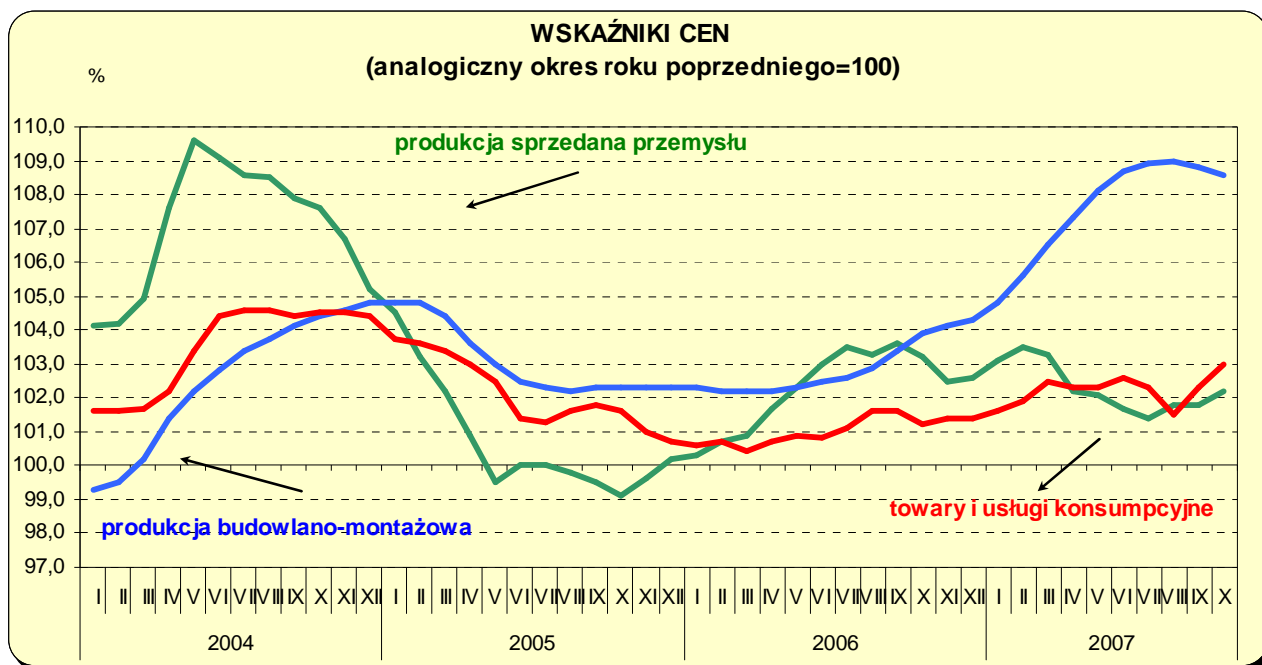
Z ogólnej wartości nakładów zrealizowanych w okresie styczeń–wrzesień br. (podobnie jak przed rokiem) ok. 42% poniosły **podmioty z kapitałem zagranicznym** (z kapitałem zagranicznym powyżej 1 mln USD). Nakłady tej grupy podmiotów były wyższe o ok. 33% (w cenach stałych) niż przed rokiem. Około 44% nakładów ogółem tej grupy podmiotów przypadało na jednostki przetwórstwa przemysłowego, w tym zajmujące się produkcją pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – ok. 19%, artykułów spożywczych i napojów – ok. 11%, metali – ok. 10%, wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych – ok. 9 % oraz wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych – ok. 8%. Jednostki zajmujące się transportem, gospodarką magazynową i łącznością poniosły ok. 14% nakładów ogółem, a działające w zakresie handlu i napraw ok. 12%.

Znaczny wzrost nakładów (w cenach bieżących) podmiotów z kapitałem zagranicznym, notowano w produkcji sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych (o ok. 224%), pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep (o ok. 120%), mebli; pozostałej działalności produkcyjnej (o 94%), maszyn i urządzeń (o ok. 77%), metali (o ok. 62%), maszyn i aparatury elektrycznej (o ok. 57%) oraz wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych (o ok. 28%). Spadek nakładów odnotowano m.in. we włókiennictwie (o ok. 71%), drewna i wyrobów z drewna (o 44%), działalności wydawniczej i poligraficznej (o ok. 26%).

Ceny

Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz cen produkcji budowlano-montażowej w okresie styczeń–październik br. w stosunku do analogicznego okresu ub. roku była wyższa od notowanej odpowiednio przed rokiem. Wzrost cen w produkcji sprzedanej przemysłu był podobny do obserwowanego przed rokiem. W sekcjach górnictwo oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę wzrost cen był niższy, a w przetwórstwie przemysłowym – wyższy niż w analogicznym okresie ub. roku. W

październiku br. dynamika cen konsumpcyjnych oraz produkcji sprzedanej przemysłu była w skali roku wyższa od notowanej we wrześniu br., natomiast w budownictwie – niższa. Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali miesiąca był niższy niż we wrześniu, w tej samej skali podniesiono ceny w budownictwie, natomiast w przemyśle wystąpił niewielki ich spadek.

Według wstępnych danych, **ceny produkcji sprzedanej przemysłu** obniżyły się w październiku br. o 0,2% w stosunku do poprzedniego miesiąca. Spadły ceny w przetwórstwie przemysłowym (o 0,2%), w tym m.in. w produkcji metali (o 2,9%), wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych (o 1,1%), wyrobów z metali (o 0,6%), wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych (o 0,4%) oraz pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 0,1%). Podnieśli natomiast ceny producenci m.in. wyrobów chemicznych (o 0,2%), artykułów spożywczych i napojów (o 0,5%) oraz koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 1,6%). Ceny w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę utrzymały się na poziomie zbliżonym do zanotowanego przed miesiącem. W górnictwie odnotowano wzrost cen o 1,0%, w tym w górnictwie węgla kamiennego i brunatnego, wydobywania torfu – o 1,6% oraz rud metali – o 0,2%.

W okresie styczeń–październik br. wzrost cen producentów w przemyśle wyniósł 3,3% i był niższy niż przed rokiem (3,8%). Największy wzrost cen odnotowano w górnictwie (o 7,9%), w tym w dziale pozostałe górnictwo (o 13,0%), w górnictwie węgla kamiennego i brunatnego, wydobywania torfu (o 7,3%) oraz rud metali (o 4,7%). W sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę ceny wzrosły o 3,7%. W przetwórstwie przemysłowym ceny podniesiono o 2,9%, w tym m.in. w produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 17,9%), wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych (o 9,5%, w tym w tym ceramiki budowlanej – o 24,7%, wyrobów betonowych oraz gipsowych – o 16,4%, cementu, wapna oraz gipsu – o 15,3%). Ceny produkcji artykułów spożywczych i napojów podniesiono o 6,3%, w tym wytwarzania wyrobów mleczarskich – o 18,9%, produkcji, przetwórstwa i konserwowania mięsa i wyrobów z mięsa – o 7,3% oraz produkcji napojów – o 1,0%. Podnieśli również ceny producenci m.in. wyrobów chemicznych (o 1,8%), wyrobów z metali (o 1,6%) oraz wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych (o

0,5%). Spadły natomiast ceny produkcji m.in. pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 0,8%) oraz metali (o 2,8%).

Według wstępnych danych, w październiku utrzymał się wzrost cen **produkcji budowlano-montażowej** i podobnie jak we wrześniu ukształtował się na poziomie 0,5%. W efekcie, wzrost cen w tej sekcji w okresie dziesięciu miesięcy br. wyniósł 7,6% (wobec 3,6% przed rokiem).

W październiku br. w skali roku ceny w produkcji sprzedanej przemysłu wzrosły o 2,2%, a w budownictwie o 8,6%.

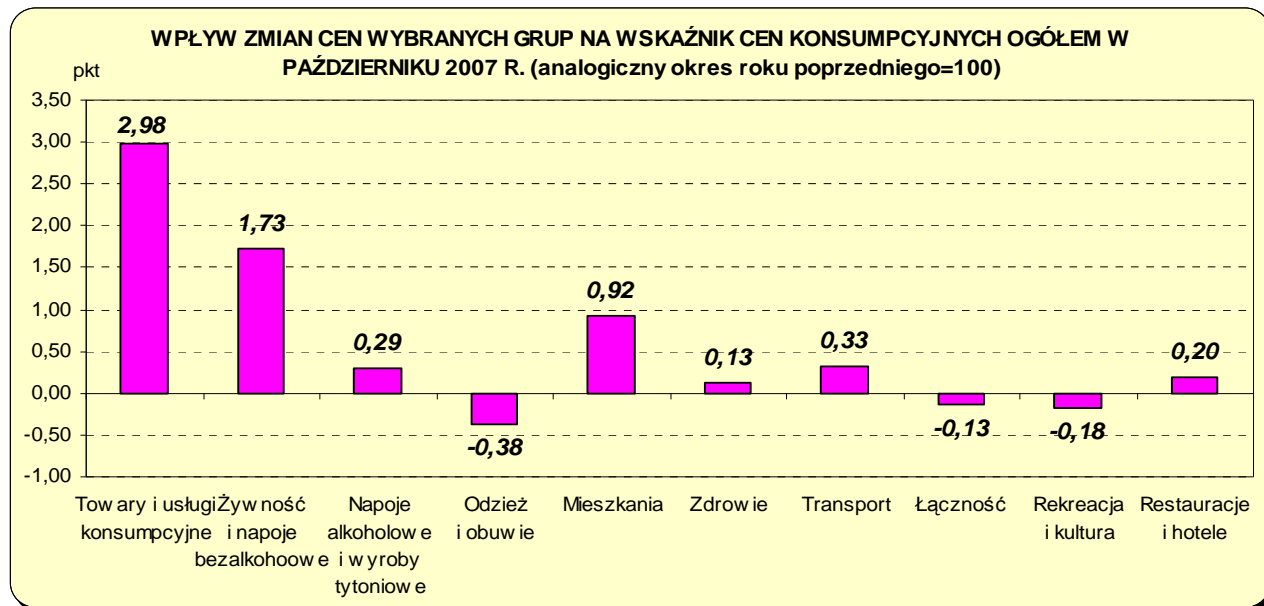
Dynamika cen w przemyśle i budownictwie kształtowała się następująco:

Okresy	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu				Ceny produkcji budowlano- montażowej
	ogółem	górnictwo	przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	
2006	Grudzień roku poprzedniego=100				
X	103,8	118,3	102,4	105,4	103,6
2007					
X	103,3	107,9	102,9	103,7	107,6
2006	Miesiąc poprzedni=100				
I	100,2	100,4	99,5	103,3	100,1
II	99,9	101,6	99,8	100,0	100,1
III	100,7	101,9	100,8	100,1	100,2
IV	101,5	107,2	101,1	101,7	100,3
V	100,4	104,2	100,2	100,0	100,3
VI	100,9	98,8	101,1	100,1	100,4
VII	100,7	103,5	100,6	100,0	100,4
VIII	99,9	99,3	99,9	100,0	100,5
IX	100,0	100,8	99,9	100,0	100,7
X	99,5	99,4	99,5	100,0	100,6
XI	99,3	96,7	99,5	100,0	100,3
XII	99,5	96,8	99,6	100,0	100,4
2007					
I	100,6	99,9	100,3	103,1	100,5
II	100,3	99,9	100,3	100,0	100,8
III	100,5	101,7	100,4	100,1	101,0
IV	100,5	104,6	100,3	100,1	101,1
V	100,4	99,6	100,4	100,1	101,1
VI	100,5	100,3	100,6	100,1	100,9
VII	100,3	101,8	100,3	100,1	100,6
VIII	100,3	99,3	100,4	100,1	100,6
IX	100,0	99,6	100,0	100,0	100,5
X	99,8	101,0	99,8	100,0	100,5
2006	Analogiczny okres roku poprzedniego=100				
I	100,3	105,0	99,0	106,3	102,3
II	100,7	107,3	99,4	106,2	102,2
III	100,9	109,2	99,5	106,0	102,2
IV	101,7	116,3	99,8	107,7	102,2
V	102,3	121,1	100,2	107,6	102,3

Okresy	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu				Ceny produkcji budowlano- montażowej
	ogółem	górnictwo	przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	
VI	103,0	117,4	101,3	107,1	102,5
VII	103,5	121,4	101,7	106,3	102,6
VIII	103,3	122,2	101,5	106,3	102,9
IX	103,6	124,0	101,7	106,2	103,4
X	103,2	121,5	101,5	105,4	103,9
XI	102,5	114,4	101,1	105,4	104,1
XII	102,6	110,7	101,5	105,4	104,3
2007					
I	103,1	110,2	102,3	105,1	104,8
II	103,5	108,4	102,9	105,2	105,6
III	103,3	108,1	102,6	105,2	106,5
IV	102,2	105,5	101,7	103,5	107,3
V	102,1	100,8	101,9	103,6	108,1
VI	101,7	102,3	101,4	103,6	108,7
VII	101,4	100,6	101,1	103,6	108,9
VIII	101,8	100,6	101,6	103,7	109,0
IX	101,8	99,4	101,7	103,7	108,8
X	102,2	101,0	102,0	103,7	108,6
I-X	102,3	103,4	101,9	104,1	107,6
2006					
I-X	102,3	116,6	100,6	106,5	102,6

W październiku br. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** wzrosły o 0,6% (wobec wzrostu o 0,8% przed miesiącem) Największy wpływ na wskaźnik cen konsumpcyjnych ogółem miały podwyżki cen żywności oraz cen w zakresie mieszkania, które spowodowały wzrost wskaźnika cen ogółem odpowiednio o 0,45 pkt i 0,13 pkt.

W skali roku odnotowano przyspieszenie wzrostu cen – z 2,3% we wrześniu do 3,0% w październiku. Największy wpływ na wskaźnik cen miały podwyżki cen żywności oraz towarów i usług w zakresie mieszkania i transportu, które podniosły wskaźnik cen konsumpcyjnych ogółem odpowiednio o 1,63 pkt, 0,92 pkt oraz 0,33 pkt. Spadek cen odzieży i obuwia wpłynął na obniżkę tego wskaźnika o 0,38 pkt.

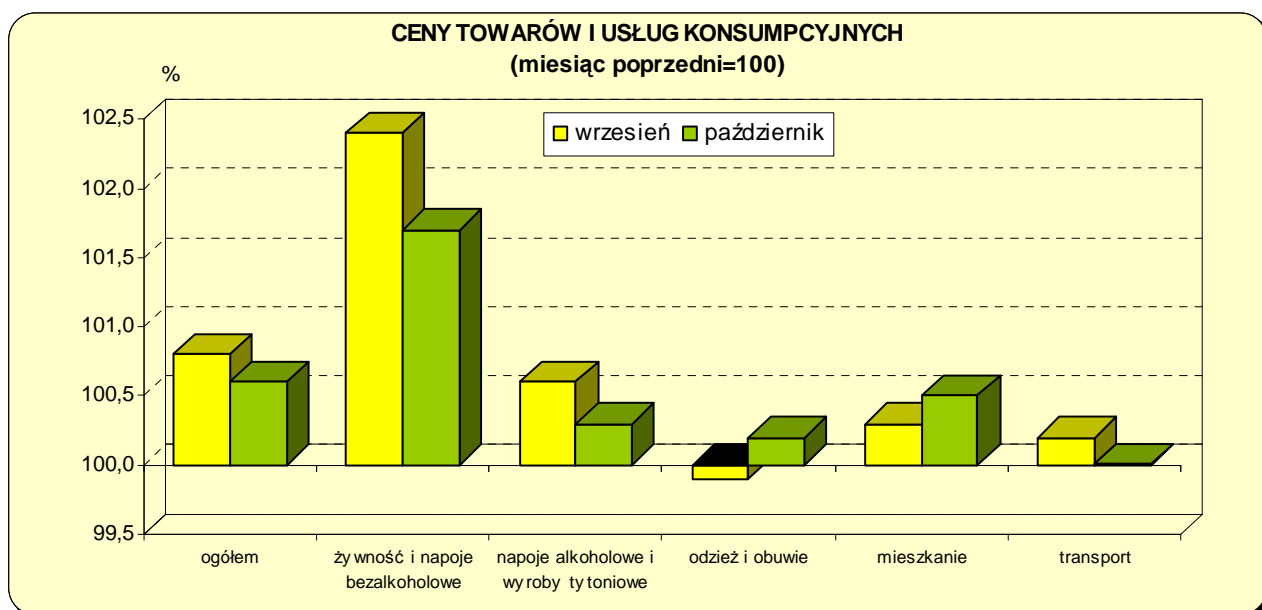
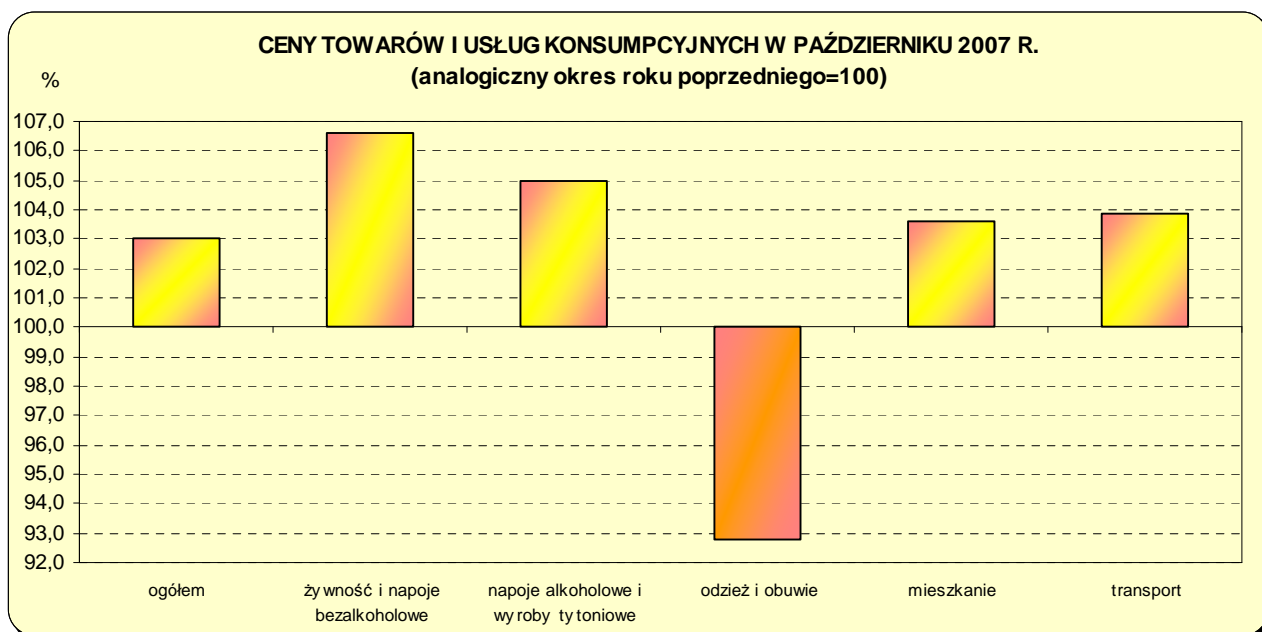
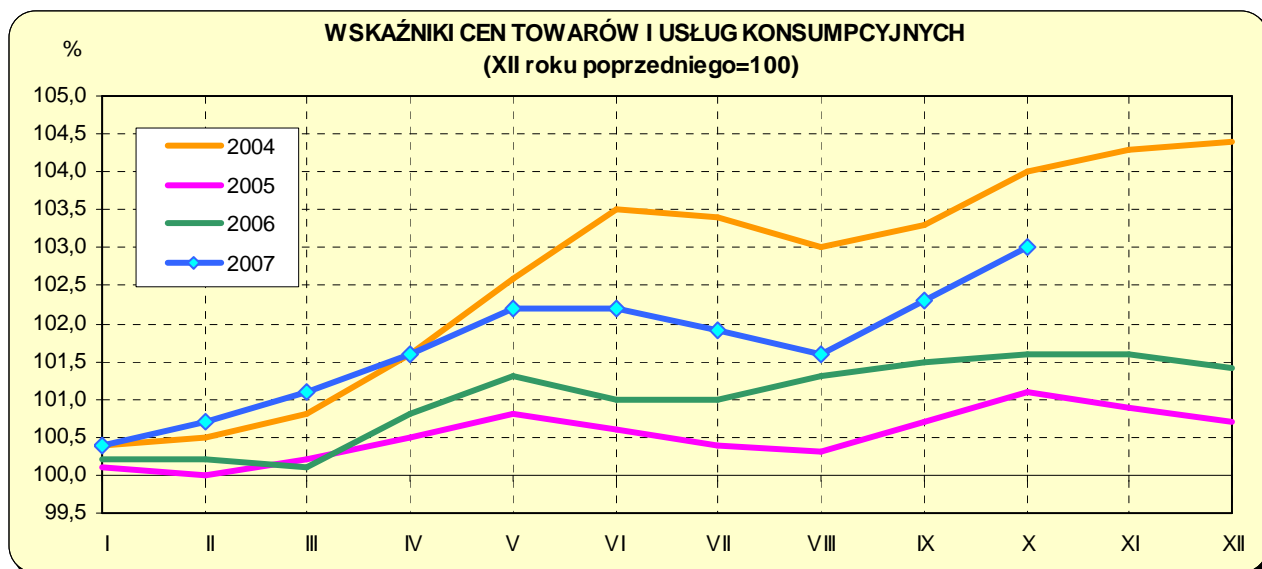

W okresie styczeń–październik ceny konsumpcyjne rosły szybciej niż przed rokiem (3,0%, wobec 1,6%), w stosunku do analogicznego okresu ub. roku wzrost cen w okresie styczeń–październik wyniósł 2,2%.

Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych kształtowała się następująco:

Okresy	Ogółem	żywność i napoje bezalkoholowe	napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	odzież i obuwie	mieszkanie	zdrowie	transport	łączność	rekreacja i kultura	edukacja
2006										
Grudzień roku poprzedniego=100										
X	101,6	101,9	101,5	92,9	103,5	100,9	100,3	101,8	102,1	100,9
2007										
X	103,0	105,9	104,9	92,9	103,3	102,3	107,3	97,9	97,8	102,4
2006										
Miesiąc poprzedni=100										
I	100,2	100,3	100,1	98,1	101,3	100,2	98,3	100,0	99,8	100,2
II	100,0	100,3	99,9	98,0	100,1	100,2	99,8	100,0	100,1	100,0
III	99,9	99,8	99,9	99,3	100,0	100,1	99,9	100,0	99,9	100,0
IV	100,7	100,7	100,0	99,9	101,1	100,1	102,4	100,0	99,8	100,0
V	100,5	101,3	100,2	99,9	100,0	100,1	101,5	100,0	99,7	100,0
VI	99,7	98,9	100,3	99,8	100,0	100,1	99,9	100,0	100,0	100,1
VII	100,0	98,5	100,3	99,2	100,1	99,7	101,0	101,9	103,4	100,0
VIII	100,3	100,7	100,4	98,5	100,2	100,1	101,2	100,1	100,2	100,0
IX	100,2	100,6	100,2	99,8	100,3	100,1	98,9	100,0	99,5	100,3
X	100,1	100,8	100,1	100,1	100,4	100,2	97,5	99,9	99,6	100,3
XI	100,0	100,2	100,1	100,0	100,2	100,1	98,9	99,7	99,6	100,1
XII	99,8	99,7	100,1	99,8	100,1	100,0	98,0	100,1	100,1	100,0
2007										
I	100,4	101,1	100,1	97,7	100,9	100,3	99,3	99,9	100,3	100,2
II	100,3	100,7	100,1	98,3	100,2	100,2	101,0	100,0	100,0	100,0
III	100,5	100,8	100,0	99,3	100,2	100,6	102,5	100,0	99,9	100,0
IV	100,5	100,9	100,1	99,9	100,3	100,2	101,9	100,0	99,9	100,0
V	100,5	101,2	100,3	100,0	100,3	100,2	100,8	100,0	100,0	100,0

Okresy	Ogółem	żywność i napoje bezalko- holowe	napoje alkoholo- we i wyroby tytoniowe	odzież i obuwie	mieszka- nie	zdrowie	transport	łącznie	rekreacja i kultura	edukacja
VI	100,0	99,0	100,9	99,9	100,3	100,1	101,5	100,0	100,1	100,0
VII	99,7	98,4	101,4	98,8	100,2	100,2	100,3	100,0	100,5	100,3
VIII	99,6	99,4	101,1	98,8	100,2	100,1	99,8	98,1	97,9	100,0
IX	100,8	102,4	100,6	99,9	100,3	100,1	100,2	100,0	99,6	100,7
X	100,6	101,7	100,3	100,2	100,5	100,2	100,0	100,0	99,6	101,1
2006	Analogiczny okres roku poprzedniego=100									
I	100,6	99,1	102,7	93,6	103,2	101,6	102,3	98,7	98,6	101,7
II	100,7	99,8	102,5	93,2	103,2	101,7	101,6	98,7	98,7	101,7
III	100,4	99,3	102,1	93,1	103,2	101,6	101,3	97,9	97,9	101,7
IV	100,7	99,4	101,6	93,2	104,3	101,5	101,8	98,0	97,5	101,6
V	100,9	99,8	101,3	93,1	104,3	101,5	103,1	97,9	97,2	101,6
VI	100,8	99,5	101,2	93,1	104,3	101,5	102,7	98,3	97,4	101,7
VII	101,1	100,2	101,2	93,0	103,9	101,0	102,1	100,2	100,2	101,6
VIII	101,6	101,8	101,4	92,8	104,0	101,1	102,2	100,3	100,5	101,7
IX	101,6	102,4	101,4	93,0	104,1	101,1	99,4	100,0	100,3	101,5
X	101,2	102,2	101,5	92,8	103,9	101,1	96,8	100,0	100,3	101,0
XI	101,4	102,2	101,5	92,8	103,8	101,0	96,8	101,4	101,7	101,0
XII	101,4	101,8	101,6	92,8	103,8	101,0	97,2	101,6	101,8	101,0
2007										
I	101,6	102,8	101,6	92,2	103,4	101,2	98,1	102,1	102,1	101,1
II	101,9	103,2	101,7	92,5	103,4	101,3	99,4	102,1	102,2	101,1
III	102,5	104,3	101,8	92,5	103,6	101,8	102,0	102,1	102,2	101,1
IV	102,3	104,6	101,9	92,5	102,9	101,9	101,3	102,0	102,4	101,1
V	102,3	104,3	101,9	92,6	103,2	102,0	100,6	102,0	102,8	101,1
VI	102,6	104,4	102,5	92,6	103,5	102,0	102,2	102,0	102,9	101,1
VII	102,3	104,4	103,6	92,2	103,6	102,4	101,4	99,6	99,6	101,4
VIII	101,5	102,8	104,4	92,5	103,5	102,4	99,9	97,6	97,3	101,4
IX	102,3	105,1	104,8	92,7	103,5	102,4	101,3	97,5	97,4	101,7
X	103,0	106,6	105,0	92,8	103,6	102,5	103,9	97,6	97,4	102,5
I-X	102,2	104,3	102,9	92,5	103,4	102,0	101,0	100,4	100,6	101,3
2006										
I-X	101,0	100,3	101,7	93,1	103,8	101,4	101,3	99,0	98,9	101,6

Ceny **żywności i napojów bezalkoholowych** wzrosły w październiku br. o 1,7%, przy czym wzrost ten był niższy niż we wrześniu (2,4%). Wśród towarów, które podrożały w największym stopniu znalazły się tłuszcze zwierzęce (o 5,6%), owoce (o 4,9%), mąka (o 4,1%) oraz warzywa (o 3,4%). Za artykuły w grupie „mleko, sery i jaja” płacono o 3,4% więcej niż przed miesiącem, za sery – o 4,7%, jaja – o 3,7% oraz mleko – o 2,6%. Wzrosły również ceny pieczywa (o 3,3%), tłuszczu roślinnych (o 1,4%), ryżu (o 1,1%), ryb (o 0,2%) oraz cukru (o 0,1%). Obniżyły się natomiast ceny mięsa (o 0,2%, w tym drobiu – o 2,4%). Ceny napojów bezalkoholowych podniesiono o 0,6%.

W okresie styczeń–październik br. ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły o 5,9% (wobec wzrostu o 1,9% w analogicznym okresie ub. roku). Największy wpływ na zmiany cen żywności i napojów bezalkoholowych miały podwyżki cen mięsa (o 8,2%, w tym drobiu o 29,2%), pieczywa i produktów zbożowych (o 10,0%), oraz artykułów w grupie „mleko, sery i jaja” (o 10,3%). Sery podrożały o 13,5%, mleko – o 12,2%, a jaja – o 6,9%. Do towarów, których ceny zwiększyły się najbardziej należały m.in. owoce (o 23,7%), mąka (o 19,8%), tłuszcze zwierzęce (o 18,9%) oraz pieczywo (o 12,9%). Ceny ryżu wzrosły o 7,7%, tłuszczu roślinnych – o 5,3%, a ryb – o 1,5%. Ceny warzyw były o 16,5% niższe niż w grudniu ub. roku, a cukru – o 7,1%. Napoje bezalkoholowe podrożały o 4,3%, w tym kawa – o 8,4% oraz soki – o 6,0%.

W październiku br. ceny **napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych** zwiększyły się o 0,3%. Od początku roku wzrost cen napojów alkoholowych wyniósł 0,9%, a wyrobów tytoniowych – 11,9%.

Ceny **odzieży i obuwia**, po spadku notowanym w poprzednich miesiącach, wzrosły w październiku br. o 0,2% (przed rokiem wzrost cen wyniósł 0,1%). Od początku roku ceny odzieży obniżyły się o 5,8%, a obuwia – o 10,3%.

W październiku br. odnotowano relatywnie wysoki wzrost cen związanych z **mieszkaniami** (0,5%, wobec 0,3% we wrześniu), spowodowany głównie podwyżkami cen nośników energii (o 0,9%), przy czym opał podrożał o 3,0%, energia cieplna – o 0,6%, a gaz – o 0,3%. Opłaty za najem mieszkania podniesiono o 0,4%. Ceny towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego wzrosły o 0,2%.

Od początku roku ceny w zakresie mieszkania wzrosły o 3,3%, czyli nieco mniej niż odpowiednio przed rokiem (3,5%). Podniesiono ceny w zakresie usług kanalizacyjnych – o 5,5%, wywozu nieczystości (śmieci) – o 5,2%, oraz zaopatrywania w wodę – o 3,7%. W październiku br. za najem mieszkania należało zapłacić o 5,2% więcej niż w grudniu ub. roku. W okresie dziesięciu miesięcy zwiększyły się ceny nośników energii (o 2,8%). Opał podrożał o 4,0%, gaz – o 3,7%, energia cieplna – o 2,4% oraz energia elektryczna – o 1,6%. Ceny towarów i usług w zakresie wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego wzrosły o 1,6%, w tym usługi związane z prowadzeniem gospodarstwa domowego podrożały o 3,5%, natomiast ceny sprzętu gospodarstwa domowego spadły o 0,9%.

Ceny towarów i usług związanych ze **zdrowiem** zwiększyły się w październiku br. o 0,2%. W okresie dziesięciu miesięcy br. opłaty związane ze zdrowiem podniesiono o 2,3% (wobec wzrostu o 0,9% przed rokiem), w tym usługi ambulatoryjne i medycyny niekonwencjonalnej podrożały o 3,1%, a artykuły farmaceutyczne – o 2,2%.

Ceny w zakresie **transportu** w październiku br. pozostały na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem. Zanotowano spadek cen paliw do prywatnych środków transportu (o 0,2%). Tańsze niż we wrześniu były również samochody osobowe (o 0,1%), natomiast usługi transportowe były droższe (o 0,2%).

W październiku br. ceny w zakresie transportu były o 7,3% wyższe niż w grudniu ub. roku (wobec wzrostu o 0,3% w analogicznym okresie ub. roku). Znacznie wzrosły ceny paliw do prywatnych środków transportu (o 15,0%, w tym benzyny silnikowej – o 18,3%, a gazu ciekłego – o 5,5%). Podrożały usługi transportowe (o 1,3%, w tym pasażerski transport kolejowy – o 4,1% oraz drogowy – o 1,7%). Zanotowano spadek cen samochodów osobowych (o 1,0%).

Ceny w zakresie **łącznie** pozostały na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem. W stosunku do grudnia ub. roku ceny związane z łącznością spadły o 2,1%.

W trzecim z kolei miesiącu niższe były ceny w zakresie **rekreacji i kultury** (o 0,4%). Mniej płacono m.in. za usługi związane z turystyką zorganizowaną (o 2,6%), nadal taniał sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny (o 0,9%). W okresie styczeń–październik br. spadek cen związanych z rekreacją i kulturą wyniósł 2,2%. Ceny sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego obniżono o 10,8%, wzrosły natomiast opłaty za turystykę zorganizowaną (o 3,6%).

W październiku br. odnotowano relatywnie wysoki wzrost opłat dotyczących **edukacji** w porównaniu z poprzednim miesiącem (o 1,1%, w tym w zakresie szkolnictwa wyższego – o 1,6%). W okresie dziesięciu miesięcy br. opłaty w zakresie edukacji podniesiono o 2,4% (wobec 0,9% przed rokiem).

Wzrost opłat w zakresie **restauracji i hoteli** w skali miesiąca wyniósł 0,5%, a od początku roku – 3,6%

W skali roku, wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w październiku br. wyniósł 3,0%. Najbardziej podniesiono ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 6,6%), przy czym znacznie podrożały owoce (o 31,0%), mąka (o 24,3%), drób (o 22,7%), tłuszcze zwierzęce (o 18,3%) oraz pieczywo (o 13,3%). Wzrosły również ceny m.in. artykułów w grupie „mleko, sery i jaja” (o 10,7%), ryżu (o 8,6%), tłuszczów roślinnych (o 4,9%) oraz napojów bezalkoholowych (o 4,2%). W mniejszym stopniu zwiększyły się ceny m.in. wędlin (o 3,2%), mięsa wołowego (o 2,2%), ryb (o 1,6%) oraz mięsa wieprzowego (o 1,1%). Obniżono ceny cukru (o 11,1%) oraz warzyw (o 7,1%). Odnotowano również wzrost cen wyrobów tytoniowych (o 12,4%). Relatywnie wysoki był wzrost cen w zakresie restauracji i hoteli (o 4,0%), transportu (o 3,9%, w tym paliw – o 7,6%), mieszkania (o 3,6%) oraz zdrowia i edukacji (po 2,5%). Obniżyły się natomiast ceny odzieży i obuwia (o 7,2%), towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą (o 2,6%) oraz łącznością (o 2,4%).

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczony metodą średniej ruchomej w okresie listopad 2006 r. – październik 2007 r. w stosunku do poprzednich dwunastu miesięcy wyniósł 2,0% (wobec 1,8% w okresie październik 2006 r. - wrzesień 2007 r.). Ceny konsumpcyjne według **zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)**¹⁰ wzrosły w tym okresie o 2,1%.

¹⁰ Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) obliczany jest według ujednoliconej metodologii Unii Europejskiej przez kraje członkowskie oraz kandydujące do UE. Podstawę do opracowania HICP dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag oparty na strukturze spożycia indywidualnego w sektorze gospodarstw domowych (w 2007 r. - struktura spożycia z 2005 r. w cenach grudnia 2006 r.). Grupowanie towarów i usług konsumpcyjnych oparto na Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu opracowanej na potrzeby HICP (COICOP/HICP).

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

W październiku br. po raz kolejny obserwowano wyższy niż w poprzednich miesiącach wzrost wynagrodzeń nominalnych i realnych w ujęciu rocznym, przy czym największą dynamikę płac nadal notowano w sekcji budownictwo. W okresie dziesięciu miesięcy br. przeciętne realne renty i emerytury brutto rolników indywidualnych w skali roku obniżyły się.

W okresie styczeń–październik br. **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw** ukształtowało się na poziomie 2829,38 zł, tj. o 9,2% wyższym niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu o 4,9% przed rokiem). Największa dynamika płac nadal notowana była w budownictwie (wzrost o 16,3%). Wyższy niż przeciętnie wzrost płac obserwowano również w handlu i naprawach (9,9%) oraz przetwórstwie przemysłowym (9,7%). Spośród działów o znaczącym udziale w zatrudnieniu najbardziej dynamiczny wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto miał miejsce w następujących działach/grupach: wznoszenie budynków i budowli; inżynieria lądowa i wodna (o 17,2%), produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny (o 15,1%), produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych i produkcja wyrobów z metali (po 12,4%) oraz handel detaliczny; naprawy artykułów użytku osobistego i domowego (o 12,0%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w październiku br. wyniosło 2951,67 zł i było o 11,0% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 4,7% w analogicznym okresie ub. roku).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w poszczególnych sekcjach sektora przedsiębiorstw kształtowały się następująco:

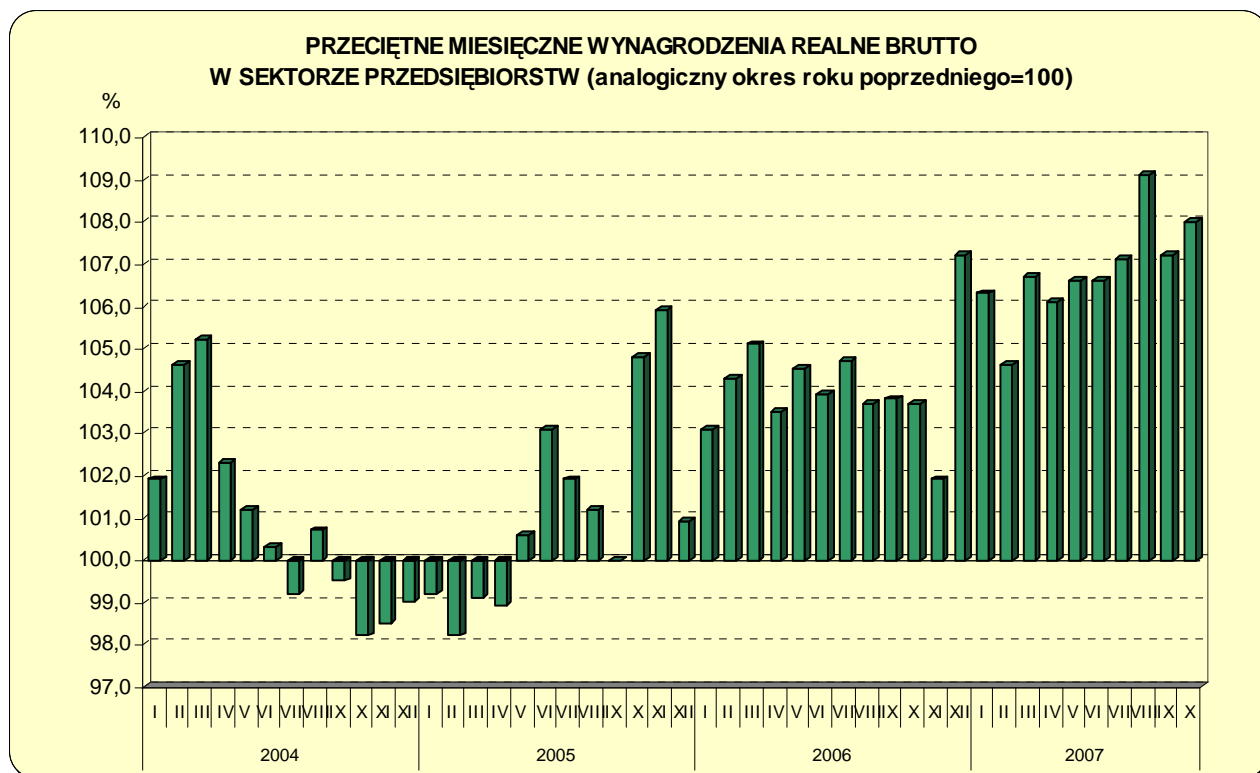
Wyszczególnienie	Ogółem					bez wypłat z zysku
	X 2007		I-X 2007			
	w zł	X 2006=100	w zł	I-X 2006=100		w zł
Sektor przedsiębiorstw....	2951,67	111,0	2829,38	109,2	109,2	2821,31
w tym:						
Przemysł.....	2899,90	110,2	2846,78	108,9	108,8	2833,75
górnictwo	4260,51	108,2	4439,51	106,7	106,3	4368,55
przetwórstwo przemysłowe	2721,82	110,7	2635,03	109,7	109,7	2629,63
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	3677,11	111,7	3743,93	108,7	108,6	3698,95
Budownictwo	3195,20	119,1	2913,20	116,3	116,3	2912,06
Handel i naprawy	2746,61	111,8	2664,29	109,9	110,0	2663,33

Wyszczególnienie	Ogółem				
			bez wypłat z zysku		
	X 2007		I-X 2007		
	w zł	X 2006=100	w zł	I-X 2006=100	w zł
Hotele i restauracje.....	2181,71	111,7	2064,82	108,4	2063,07
Transport, gospodarka magazynowa i łączność.....	3532,27	109,6	3076,03	107,0	3069,12
Obsługa nieruchomości i firm.....	2902,21	111,5	2839,95	108,8	2838,33

W okresie styczeń–październik br. **fundusz płac** w sektorze przedsiębiorstw zwiększył się w skali roku o 14,3% (wobec wzrostu o 7,9% przed rokiem).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w **sektorze publicznym** ukształtowało się w październiku br. na poziomie 3536,92 zł (o 10,8% większym niż przed rokiem), a w okresie styczeń–październik br. – 3239,88 zł (tj. o 7,5% większym niż w analogicznym okresie ub. roku). W **sektorze prywatnym** przeciętna płaca brutto wyniosła 2825,79 zł (o 11,6% więcej w skali roku). W okresie dziesięciu miesięcy br. wyniosła ona 2738,23 zł (tj. o 10,0% więcej niż odpowiednio w ub. roku) i stanowiła 84,5% przeciętnej płacy w sektorze publicznym (przed rokiem relacja ta wyniosła 82,6%).

W październiku br. **siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw** była o 8,0% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu odpowiednio o 3,7% przed rokiem). W okresie dziesięciu miesięcy br. płaca realna brutto zwiększyła się w skali roku o 7,0% (w analogicznym okresie ub. roku notowano wzrost o 4,1%).

Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Liczba emerytów i rencistów		Przeciętne miesięczne świadczenie brutto			
	X 2007		I-X 2007			
	w tys.	X 2006=100	w zł	X 2006=100	w zł	I-X 2006=100
Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych.....	7666,3	101,3	1310,46	102,1	1297,25	103,2
emerytury.....	4859,9	103,8	1403,15	101,7	1395,81	102,9
renty z tytułu niezdolności do pracy	1484,9	94,7	1046,48	101,7	1041,77	102,5
renty rodzinne	1321,5	100,2	1266,20	101,4	1235,08	102,9
Emerytury i renty rolników indywidualnych.....	1512,3	96,6	825,89	100,3	814,55	101,7

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w październiku br. była o 2,1% większa niż przed rokiem i wyniosła 1310,46 zł. W okresie styczeń–październik br. ukształtowała się ona na poziomie 1297,25 zł, tj. o 3,2% wyższym niż w analogicznym okresie ub. roku. Siła nabywcza przeciętnej emerytury i renty brutto w systemie pracowniczym w październiku br. w ujęciu rocznym zmniejszyła się o 1,4% (wobec wzrostu o 6,9% w analogicznym okresie ub. roku). W okresie styczeń–październik br. w ujęciu rocznym wzrosła ona nieznacznie – o 0,5%, (wobec wzrostu o 6,0% przed rokiem).

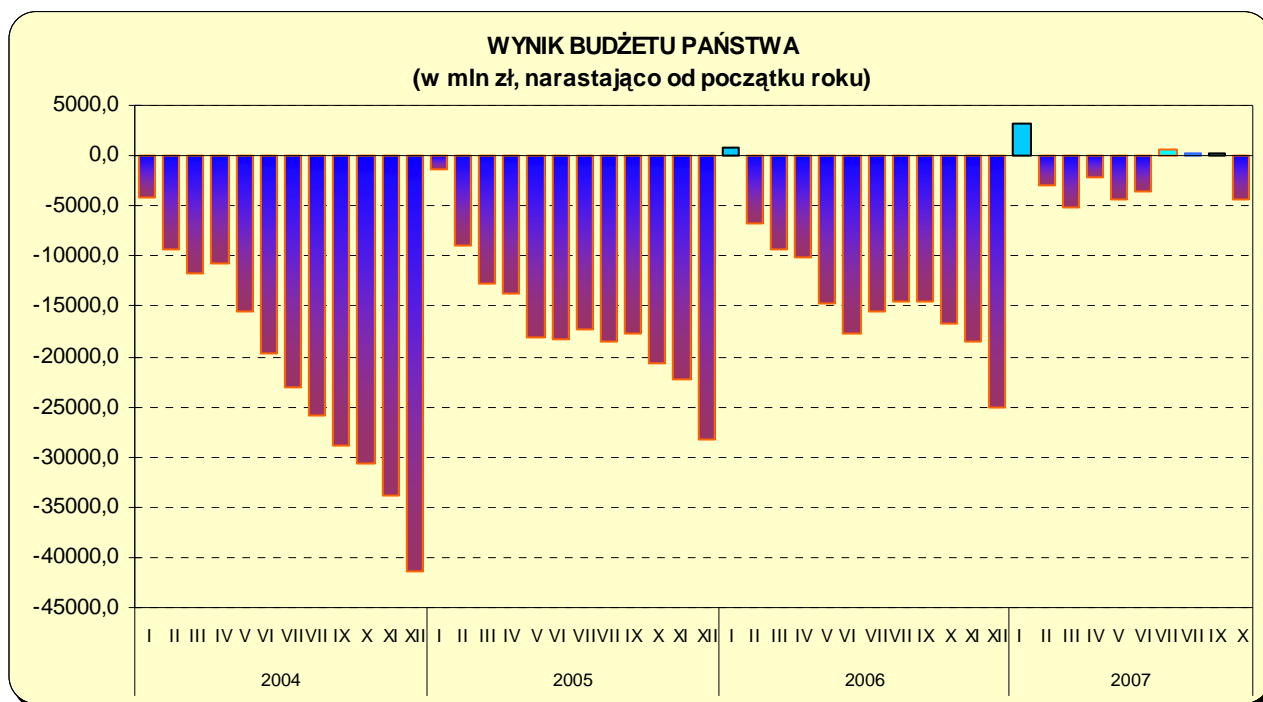
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w październiku br. wyniosła 825,89 zł i była o 0,3% wyższa niż przed rokiem. W okresie dziesięciu miesięcy br. ukształtowała się ona na poziomie 814,55 zł, tj. o 1,7% wyższym niż w analogicznym okresie ub. roku. Siła nabywcza przeciętnej emerytury i renty brutto rolników indywidualnych w październiku br. spadła o 3,1% w skali roku (wobec wzrostu o 4,9% przed rokiem). W okresie styczeń–październik br. była ona mniejsza o 1,0% niż przed rokiem (w analogicznym okresie ub. roku nastąpił wzrost o 4,1%).

Kwota brutto **zasiłków dla bezrobotnych** (bez składki na ubezpieczenie społeczne) wyniosła w październiku br. 121,2 mln zł i była o 5,1% mniejsza niż przed miesiącem oraz o 20,6% niższa niż w październiku ub. roku. W okresie dziesięciu miesięcy br. wypłacono bezrobotnym 1447,1 mln zł, tj. o 18,6 % mniej niż przed rokiem.

Z tytułu **zasiłków i świadczeń przedemerytalnych** w październiku br. wypłacono 295,8 mln zł, tj. o 21,9% mniej niż przed rokiem i o 2,3% mniej niż we wrześniu br., a w okresie styczeń–październik br. – 3267,2 mln zł, tj. o 19,2% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku.

Budżet państwa

W okresie styczeń–październik br. **dochody** budżetu państwa¹¹ wyniosły 195095,6 mln zł, **wydatki** – 199524,9 mln zł, **deficyt** – 4429,3 mln zł (odpowiednio 85,2%, 77,1%, 14,8% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2007 r.).

¹¹ Opracowano na podstawie informacji Ministerstwa Finansów: „Szacunkowe dane o wykonaniu budżetu państwa za okres styczeń–październik 2007 r.”

Dochody i wydatki budżetu państwa kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2007 r.	I-X 2007				I-X 2006
		wykonanie	realizacja ustawy budżetowej	I-X 2006=100	struktura	
		w mln zł		w %		
Ogółem dochody	228952,5	195095,6	85,2	119,9	100,0	100,0
dochody podatkowe i niepodatkowe	214266,0	188224,2	87,8	117,2	96,5	98,7
podatki pośrednie	138517,2	121460,9	87,7	114,2	62,3	65,3
w tym podatek akcyzowy	45180,0	39839,7	88,2	114,1	20,4	21,5
podatek dochodowy od osób prawnych ..	22066,0	19122,4	86,7	125,1	9,8	9,4
podatek dochodowy od osób fizycznych	31605,0	28518,5	90,2	129,2	14,6	13,6
dochody państwowych jednostek						
budżetowych ^{a)}	18296,0	15623,2	85,4	x	8,0	x
w tym wpływy z cła	1700,0	1450,5	85,3	128,2	0,7	0,7
pozostałe dochody	3781,8	3499,2	92,5	147,7	1,8	1,5
w tym wpłaty z zysku NBP	2436,8	2478,3	101,7	214,0	1,3	0,7
środki z Unii Europejskiej i z innych	14686,5	6871,4	46,8	x	3,5	x
źródeł niepodlegające zwrotowi ^{a)}						
Wspólna Polityka Rolna i Rybacka	7217,9	5658,2	78,4	x	2,9	x
fundusze strukturalne i inne	7468,6	1213,2	16,2	x	0,6	x
Ogółem wydatki	258952,5	199524,9	77,1	111,3	100,0	100,0
w tym:						
obsługa długu krajowego	22783,0	18290,3	80,3	97,9	9,2	10,4
obsługa zadłużenia zagranicznego	5264,9	4527,1	86,0	110,2	2,3	2,3
rozliczenia z budżetem ogólnym UE z tyt.						
środków własnych	10336,7	8394,7	81,2	x	4,2	x
dotacje dla:						
Funduszu Emerytalno-Rentowego	14030,7	11748,5	83,7	93,9	5,9	7,0
Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ...	20850,2	17241,2	82,7	79,6	8,6	12,1
subwencje ogólne dla jednostek	36795,0	33182,5	90,2	106,8	16,6	17,3
samorządu terytorialnego	-					
Deficyt.....	30000,0	-4429,3	14,8	26,6	x	x
Finansowanie deficytu						
źródła krajowe	20971,4	280,0	1,3	2,5	x	x
źródła zagraniczne	9028,6	4149,3	46,0	78,3	x	x

^{a)} Od kwietnia br. z dochodów państwowych jednostek budżetowych została wyłączona pozycja „Środki z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegające zwrotowi”, w związku z powyższym dane są nieporównywalne z poprzednio publikowanymi.

Realizacja ustawy budżetowej w zakresie dochodów była o 1,9 pkt wyższa niż przed rokiem. Wpływy z podatków pośrednich zwiększyły się o 14,2%, w tym z podatku akcyzowego o 14,1%. Ich udział w łącznej kwocie dochodów wyniósł odpowiednio 62,3% i 20,4% (wobec 65,3% i 21,5% przed rokiem). Udział dochodów państwowych jednostek budżetowych w łącznej kwocie dochodów wyniósł 8,0%. Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych były wyższe o 25,1% niż przed rokiem (wzrost udziału z 9,4% do 9,8%), a z podatku dochodowego od osób fizycznych – o 29,2% (wzrost udziału z 13,6% do 14,6%).

Dochody budżetu państwa z tytułu napływu środków z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegające zwrotowi stanowiły w okresie styczeń–październik br. 3,5% dochodów ogółem. Najwięcej środków napłynęło w ramach Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej, co stanowiło 2,9% dochodów ogółem.

Realizacja ustawy budżetowej w zakresie wydatków w okresie styczeń–październik br. była o 2,3 pkt niższa niż przed rokiem. Wypłaty subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego (gmin, powiatów i województw) wyniosły 33182,5 mln zł (w tym środki przekazane na zadania oświatowe za listopad br. – 2155,0 mln zł) i stanowiły 90,2% kwoty tej subwencji założonej w ustawie. Udział subwencji w wydatkach ogółem wyniósł 16,6% (wobec 17,3% przed rokiem). Wydatki na obsługę długu krajowego i zagranicznego stanowiły 11,5% wydatków ogółem (przed rokiem 12,7%). Niższe niż przed rokiem były wydatki z tytułu dotacji dla: Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – o 20,4% i Funduszu Emerytalno-Rentowego o 6,1%.

W okresie styczeń–wrzesień 2007 r. **wydatki bieżące jednostek budżetowych** były o 6,7% wyższe niż przed rokiem, a ich udział w ogólnej kwocie wydatków wyniósł 17,8% (wobec 18,3% przed rokiem).

Wydatki bieżące jednostek budżetowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-IX 2007				I-IX 2006
	wykonanie w mln zł	realizacja ustawy budżetowej	I-IX 2006=10 0	struktura	
				w %	
Ogółem wydatki bieżące jednostek budżetowych	31071,1	66,1	106,7	100,0	100,0
w tym:					
transport i łączność.....	1645,6	68,0	109,3	5,3	5,2
nauka	884,6	69,6	157,0	2,8	1,9
oświata i wychowanie	708,6	72,0	93,8	2,3	2,6
szkolnictwo wyższe	14,5	58,0	19,0	0,0	0,3
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego.....	108,4	67,5	114,7	0,3	0,3
ochrona zdrowia	1521,7	66,1	108,4	4,9	4,8
pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej ¹²	46,2	76,2	108,5	0,1	0,1
administracja publiczna	5595,7	71,1	104,0	18,0	18,5
urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa.....	1047,5	67,5	107,5	3,4	3,3
wymiar sprawiedliwości	5130,0	69,3	106,3	16,5	16,6
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa.....	5959,6	71,4	105,8	19,2	19,3

¹² Do 2003 r. – opieka społeczna

Wyszczególnienie	I-IX 2007				I-IX 2006
	wykonanie w mln zł	realizacja ustawy budżetowej	I-IX 2006=10 0	struktura	
			w %		
obrona narodowa	5851,4	62,4	104,5	18,8	19,2

Według danych Ministerstwa Finansów stan zobowiązań państwowych jednostek budżetowych¹³ na dzień 30.09.2007 r. wyniósł łącznie 3575,6 mln zł (tj. o 48,7% wyższy niż przed rokiem), w tym zobowiązań wymagalnych – 118,7 mln zł, (tj. o 262,8% wyższy niż przed rokiem). Z ogólnej kwoty zobowiązań wymagalnych (bez odsetek) zobowiązania obciążające wydatki bieżące wyniosły 30,7 mln zł, natomiast obciążające wydatki inwestycyjne – 14,2 mln zł. Najwyższy stan zobowiązań wymagalnych na dzień 30 września 2007 r. odnotowano w dziale „transport i łączność” (114,1 mln zł) i w dziale „administracja publiczna” (2,7 mln zł), odpowiednio 0,0 zł i 1,6 mln zł przed rokiem. W działach „ochrona zdrowia” oraz „oświata i wychowanie” zobowiązania wymagalne wyniosły odpowiednio 0,6 mln zł i 1,0 mln zł, przy czym w dziale „ochrona zdrowia” zmniejszyły się (o 14,3%), a w dziale „oświata i wychowanie” nie uległy zmianie w stosunku do stanu z 30 września 2006 r.

Pieniądz

Stan zasobów pieniądza w końcu października br. wyniósł 541042,4 mln zł i był o 3715,1 mln zł (o 0,7%) wyższy niż we wrześniu br. oraz o 64670,3 mln zł (o 13,6%) większy niż przed rokiem.

Głównym czynnikiem kreacji pieniądza w październiku br. były **należności**. Wyniosły one 460381,7 mln zł i zwiększyły się w porównaniu z poprzednim miesiącem o 1,6%, w tym należności od gospodarstw domowych wzrosły o 1,7%, od przedsiębiorstw – o 1,2%, od funduszy ubezpieczeń społecznych – o 100,0%, od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 7,6%, a od instytucji samorządowych – o 0,4%. Natomiast należności od niemonetarnych instytucji finansowych obniżyły się w stosunku do września br. o 0,9%.

Należności były wyższe niż przed rokiem o 107370,0 mln zł (o 30,4%), w tym należności od gospodarstw domowych wzrosły o 39,1%, od przedsiębiorstw – o 24,4%, od niemonetarnych instytucji finansowych – o 28,2%, od instytucji samorządowych – o 11,4%, a od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 54,0%. Zmniejszyły się natomiast należności od funduszy ubezpieczeń społecznych – o 59,0%.

Drugim, pod względem siły oddziaływania, czynnikiem generującym pieniądz było **saldo pozostałych pozycji netto**. Wyniosło ono w październiku br. minus 108891,5 mln zł i poprawiło się w porównaniu z poprzednim miesiącem o 2,5%, a w stosunku do października ub. roku – o 10,2%.

¹³ Bez zobowiązań dotyczących długu publicznego.

Czynnikiem ujemnie wpływającym na przyrost podaży pieniądza w październiku br. były **aktywa zagraniczne netto**. Wyniosły one 131925,7 mln zł i zmniejszyły się w porównaniu z poprzednim miesiącem o 3,7%, a w stosunku do października ub. roku – o 25,3%.

Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego wyniosło w październiku br. 57626,5 mln zł i było niższe niż przed miesiącem o 2,2%, a w stosunku do października ub. roku – o 15,1%.

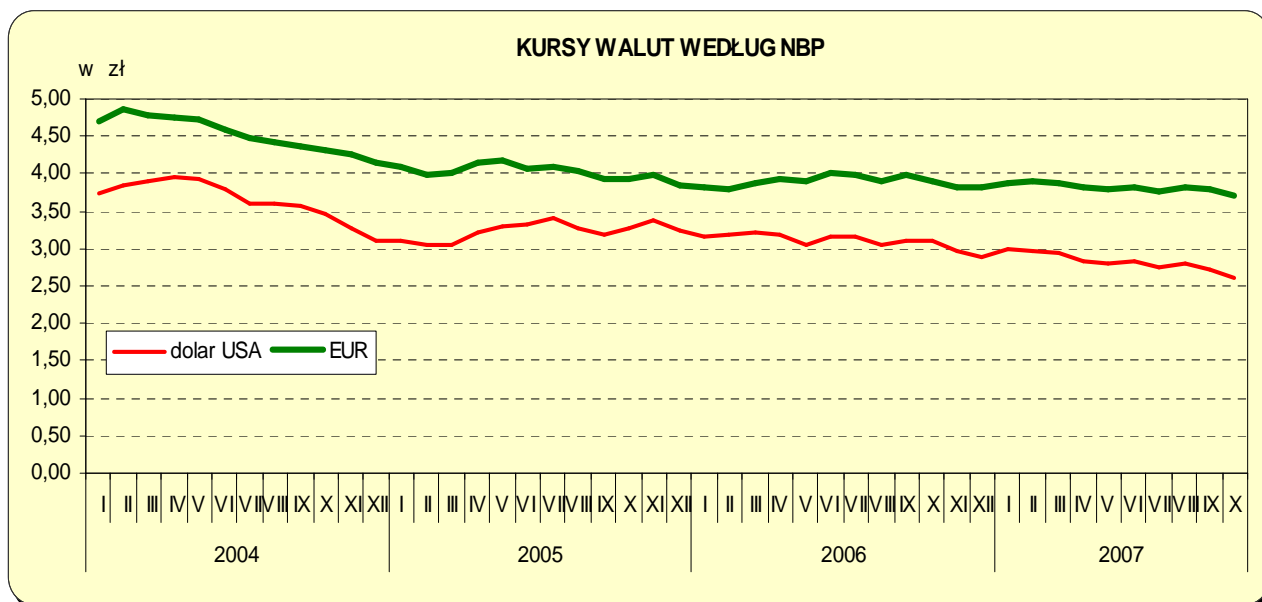
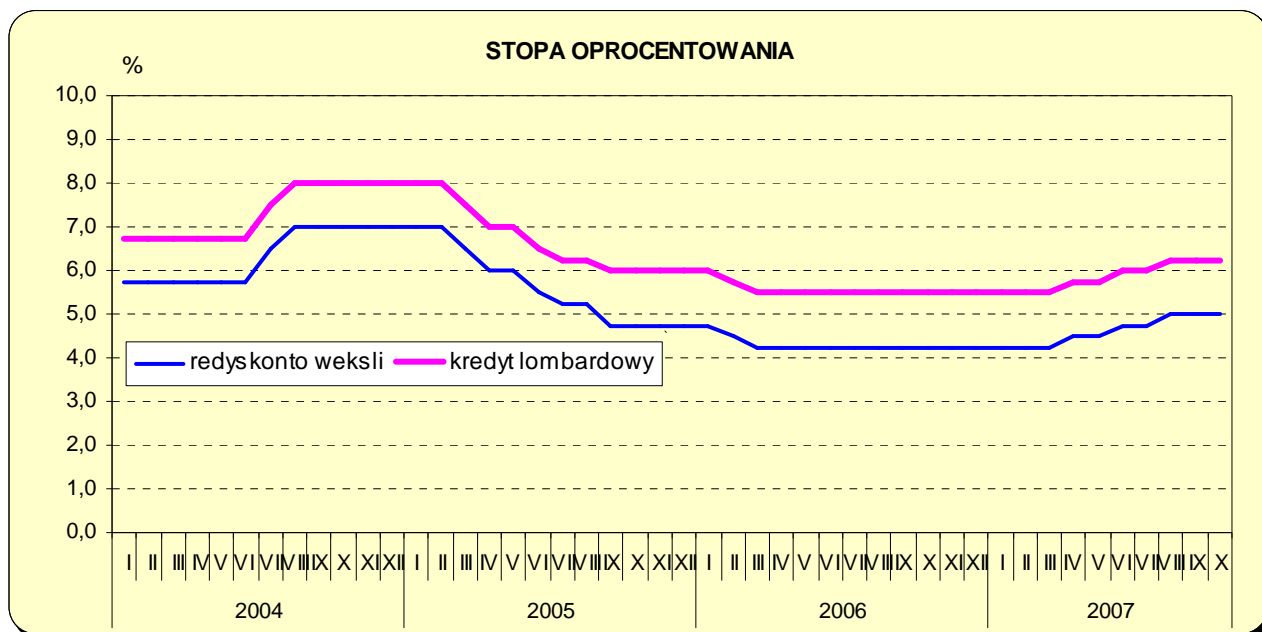
Wpływ poszczególnych czynników kreacji pieniądza na zmianę zasobów pieniądza ogółem kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	2007		
	VIII	IX	X
	w mln zł		
Przyrost zasobów pieniądza ogółem.....	10348,6	-713,3	3715,1
aktywa zagraniczne netto.....	-1877,2	-8137,1	-5033,0
zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego.....	2517,8	-1589,5	-1306,2
należności.....	10208,3	8652,2	7210,5
saldo pozostałych pozycji (netto).....	-500,3	361,1	2843,8

Na wzrost zasobów pieniądza w stosunku do poprzedniego miesiąca wpłynęło zwiększenie **depozytów i innych zobowiązań** o 4499,8 mln zł (o 1,0%), w tym depozyty i inne zobowiązania przedsiębiorstw wzrosły o 2,7%, funduszy ubezpieczeń społecznych – o 8,2%, niemonetarnych instytucji finansowych – o 2,1%, gospodarstw domowych – o 0,1%, a instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 0,7%. Natomiast depozyty i inne zobowiązania instytucji samorządowych zmniejszyły się o 2,5%.

W stosunku do października ub. roku depozyty i inne zobowiązania zwiększyły się o 59491,8 mln zł (o 15,1%), w tym depozyty i inne zobowiązania przedsiębiorstw wzrosły o 19,6%, gospodarstw domowych – o 8,3%, niemonetarnych instytucji finansowych – o 47,8%, instytucji samorządowych – o 32,3%, funduszy ubezpieczeń społecznych – o 74,3%, a instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 10,2%.

Zasoby pieniądza gotówkowego w obiegu (poza kasami banków) zmniejszyły się w porównaniu z końcem września br. o 0,3% i były o 14,0% większe niż przed rokiem. **Pozostałe składniki M₃** obniżyły się o 4,3% w porównaniu z poprzednim miesiącem oraz o 23,5% w stosunku do października ub. roku.

Obowiązujące od 30 sierpnia br. podstawowe **stopy procentowe** stosowane przez NBP, tj. stopa redyskontowa weksli, stopa kredytu lombardowego i stopa referencyjna nie uległy zmianie i wyniosły w październiku br. odpowiednio 5,0% i 6,25% oraz 4,75% w skali rocznej.

Średni miesięczny urzędowy **kurs euro** wyniósł w październiku br. 370,52 zł/100 EUR i obniżył się o 2,2% w stosunku do poprzedniego miesiąca, a w porównaniu z październikiem ub. roku – o 5,1%.

Średni miesięczny urzędowy **kurs dolara amerykańskiego** wyniósł w październiku br. 260,42 zł/100 USD i był o 4,6% niższy niż w poprzednim miesiącu oraz o 15,8% niższy niż przed rokiem.

Przyjazdy i wyjazdy z Polski

Według danych Straży Granicznej, w okresie trzech kwartałów 2007 r. na polskich granicach dokonano 175,7 mln **odpraw osób¹⁴ wjeżdżających i wyjeżdżających** z Polski, tj. o 8,0% więcej niż w analogicznym okresie 2006 r. (w okresie dziewięciu miesięcy ub. roku odpowiednio o 3,9%). Liczba odpraw cudzoziemców wjeżdżających i wyjeżdżających z Polski zwiększyła się o 6,4% w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku i wyniosła 101,4 mln osób, co stanowiło 57,7% ogółu odpraw (przed rokiem 58,6%).

Największy ruch obserwowano na zachodniej granicy Polski, na której w okresie trzech kwartałów br. liczba odpraw ukształtowała się na poziomie 81,8 mln osób, tj. o 9,7% więcej niż przed rokiem (wobec wzrostu odpowiednio o 1,3% w okresie trzech kwartałów ub. roku). Udział odpraw na tej granicy w liczbie odpraw ogółem wyniósł 46,5%, wobec 45,8% przed rokiem.

Wzrost liczby odpraw odnotowano także na granicy południowej. Przekroczyło ją 51,4 mln osób, tj. o 6,8% więcej niż przed rokiem (w analogicznym okresie ub. roku wystąpił spadek odpowiednio o 0,8%). Odprawy na tej granicy stanowiły 29,2% ogólnej liczby odpraw, wobec 29,5% w roku poprzednim. Przejścia graniczne z Czechami przekroczyło 36,7 mln osób (o 10,4% więcej niż odpowiednio przed rokiem), co stanowiło 71,5% odpraw dokonanych na granicy południowej. Na granicy ze Słowacją odprawiono 14,6 mln osób, tj. o 1,0% mniej niż w okresie trzech kwartałów ub. roku.

W okresie dziewięciu miesięcy br., na wschodniej granicy Polski liczba odpraw utrzymała się na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego. Dokonano na niej 28,6 mln odpraw, tj. o 0,6% mniej niż przed rokiem (wobec wzrostu odpowiednio o 10,8% w analogicznym okresie 2006 r.). Granicę z Ukrainą przekroczyło 14,8 mln osób, tj. o 1,2% więcej niż przed rokiem. Na granicy z Białorusią odprawiono 7,0 mln osób (o 2,3% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku). Znaczny wzrost ruchu obserwowano na granicy z Litwą, gdzie odnotowano 4,4 mln odpraw osób, tj. o 9,4% więcej niż w ub. roku (przed rokiem odpowiednio wzrost o 14,9%). Zmniejszyła się liczba odpraw dokonanych na przejściach granicznych z Rosją. W okresie styczeń–wrzesień br. przekroczyło je 2,3 mln osób, tj. o 19,6% mniej niż w roku poprzednim.

Nadal utrzymuje się wysoka dynamika liczby odprawianych pasażerów na lotniczych przejściach granicznych. W okresie trzech kwartałów br. w portach lotniczych dokonano 12,5 mln odpraw, tj. o 24,9% więcej niż przed rokiem (w latach 2005 i 2006 zanotowano wzrost odpowiednio o 42,5% i 39,4%). Największą liczbę osób odprawiono na Okęciu – 6,0 mln (o 13,9% więcej niż w okresie trzech kwartałów ub. roku). Odprawy na Okęciu stanowiły 48,0% ruchu granicznego na polskich lotniskach, ale ich udział zmniejszył się w skali roku o 4,6 pkt. W porcie lotniczym Kraków-Balice odprawiono 2,1 mln pasażerów, tj. o 33,1% więcej niż w analogicznym okresie 2006 r. Udział tego portu w obsłudze ruchu granicznego wyniósł 17,2% i był wyższy niż przed rokiem o 1,1 pkt. W Katowicach-Pyrzowicach obsłużono 1,4 mln osób (o 31,9% więcej), natomiast w Gdańsku-Rębiechowie zanotowano 1,0 mln odpraw (wzrost o 36,0%).

W portach morskich odprawiono 1,5 mln osób, tj. o 10,7% więcej niż przed rokiem (w okresie trzech kwartałów ub. roku wystąpił spadek odpowiednio o 4,6%). Z morskich przejść granicznych w Gdyni i

¹⁴ W badaniu Straży Granicznej rejestrowane są przekroczenia granicy, w związku z tym ta sama osoba kilkakrotnie przekraczająca granicę jest traktowana jako kilka osób.

Świnoujściu skorzystało 1,2 mln osób (wzrost o 5,1%), co stanowiło 77,4% przekroczeń granicy polskiej drogą morską.

W okresie trzech kwartałów br. dokonano 50,9 mln **odpraw cudzoziemców wjeżdżających** do Polski, tj. o 5,9% więcej niż przed rokiem (w analogicznym okresie ub. roku odpowiednio o 0,1% więcej). Obywatele krajów sąsiedzkich stanowili 91,9% ogółu wjeżdżających (w ub. roku odpowiednio 92,5%). Wśród przyjeżdżających najliczniejszą grupę stanowili Niemcy – 29,2 mln osób, których przyjechało o 5,9% więcej niż przed rokiem (w analogicznym okresie ub. roku odpowiednio o 1,7% mniej). Przyjazdy obywateli niemieckich stanowiły 57,4% ogółu przyjazdów cudzoziemców. Liczba odpraw Czechów przybyłych do Polski wyniosła 5,7 mln (o 12,5% więcej niż przed rokiem). Odprawiono 2,5 mln Słowaków wjeżdżających do Polski (o 5,0% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku). Spośród państw sąsiadujących z Polską na wschodzie najliczniej odwiedzali nas obywatele Ukrainy – 4,1 mln odpraw (o 1,1% mniej niż w roku poprzednim) i Białorusi – 2,9 mln odpraw (o 0,7% więcej). W okresie styczeń–wrzesień br. z Rosji przyjechało 1,3 mln osób, tj. o 2,6% mniej niż w analogicznym okresie 2006 r., a z Litwy – 1,1 mln osób (o 2,0% mniej).

Podobnie jak przed rokiem wzrosła liczba **odpraw Polaków wyjeżdżających za granicę**. W okresie trzech kwartałów br. wyniosła ona 37,9 mln osób – o 9,6% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu o 10,4% odpowiednio w 2005 r.).

Wybrane wskaźniki sytuacji gospodarczej kraju

Wyszczególnienie	Październik 2007		Styczeń- październik 2007
	zmiany w % w stosunku do		
	października 2006	września 2007	okresu styczeń – październik 2006
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	+5,0	+0,5	+4,7
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu)	-25,2	-3,2	x
Wynagrodzenie miesięczne brutto w sektorze przedsiębiorstw	+11,0	+3,2	+9,2
w tym w przemyśle	+10,2	+1,2	+8,9
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe)	+10,6	+9,4	+9,9
górnictwo	+2,5	+11,3	-0,1
przetwórstwo przemysłowe.....	+10,8	+8,4	+11,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	+11,8	+23,1	-3,2
Produkcja budowlano-montażowa (ceny stałe)	+4,3	+15,4	+17,6
Mieszkania oddane do użytkowania	+24,4	+4,5	+15,3

Wyszczególnienie	Sierpień	Wrzesień	Październik
	zmiany w % w porównaniu z poprzednim miesiącem		
Ceny produkcji przemysłowej	+0,3	0,0	-0,2
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych.....	-0,4	+0,8	+0,6
w tym:			
żywność i napoje bezalkoholowe	-0,6	+2,4	+1,7
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	+1,1	+0,6	+0,3
mieszkanie	+0,2	+0,3	+0,5
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	+0,2	+0,3	+0,6
w tym nośniki energii	+0,2	+0,4	+0,9
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	+0,1	+0,1	+0,2
transport.....	-0,2	+0,2	0,0
w tym paliwa do prywatnych środków transportu.....	-0,6	+0,4	-0,2

Wyszczególnienie a - 2006, b - 2007		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Bezrobotni zarejestrowani (w tys.)	a	2866,7	2865,9	2822,0	2703,6	2583,0	2487,6	2443,4	2411,6	2363,6	2301,8	2287,3	2309,4
	b	2365,8	2331,1	2232,5	2103,1	1985,1	1895,1	1856,1	1821,9	1777,8	1720,9		
Stopa bezrobocia ¹ (w %).....	a	18,0	18,0	17,8	17,2	16,5	15,9	15,7	15,5	15,2	14,9	14,8	14,8
	b	15,1	14,8	14,3	13,6	12,9	12,3	12,1	11,9	11,6	11,3		
Zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w tys. osób	a	4862	4861	4870	4889	4901	4918	4928	4943	4957	4971	4986	4995
	b	5048	5070	5089	5105	5116	5144	5160	5182	5192	5220		
Produkcja sprzedana przemysłu ² : poprzedni miesiąc=100	a	92,0	100,0	116,4	90,4	107,3	102,6	93,8	102,4	109,2	104,3	97,3	93,3
	b	100,2	97,9	114,7	91,4	103,0	100,2	98,1	100,9	105,7	109,4		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	109,8	110,2	116,4	105,7	119,1	112,2	114,3	112,6	111,6	114,8	112,0	105,9
	b	115,4	113,0	111,3	112,6	108,1	105,6	110,4	108,9	105,4	110,6		
Produkcja budowlano-montażowa ² : poprzedni miesiąc=100	a	27,8	113,1	134,0	112,4	133,3	124,6	88,8	112,3	118,9	110,9	78,6	144,8
	b	37,9	110,5	119,0	110,6	113,2	111,2	101,4	108,5	104,1	115,4		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	92,2	96,5	115,5	104,1	113,4	115,7	104,9	115,3	121,0	128,7	123,3	117,9
	b	160,5	156,7	139,1	136,9	116,3	103,7	118,5	114,4	100,2	104,3		
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	a	10192	18946	28284	35603	42206	50361	59906	68414	76581	87822	99363	115353
	b	10152	18825	26835	35412	43648	51753	62588	73867	87245	101228		
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych: poprzedni miesiąc=100	a	100,2	100,0	99,9	100,7	100,5	99,7	100,0	100,3	100,2	100,1	100,0	99,8
	b	100,4	100,3	100,5	100,5	100,5	100,0	99,7	99,6	100,8	100,6		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	100,6	100,7	100,4	100,7	100,9	100,8	101,1	101,6	101,6	101,2	101,4	101,4
	b	101,6	101,9	102,5	102,3	102,3	102,6	102,3	101,5	102,3	103,0		
grudzień poprzedniego roku=100	a	100,2	100,2	100,1	100,8	101,3	101,0	101,0	101,3	101,5	101,6	101,6	101,4
	b	100,4	100,7	101,1	101,6	102,2	102,2	101,9	101,6	102,3	103,0		
Wskaźnik cen produkcji przemysłowej: poprzedni miesiąc=100	a	100,2	99,9	100,7	101,5	100,4	100,9	100,7	99,9	100,0	99,5	99,3	99,5
	b	100,6	100,3	100,5	100,5	100,4	100,5	100,3	100,3	100,0	99,8		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	100,3	100,7	100,9	101,7	102,3	103,0	103,5	103,3	103,6	103,2	102,5	102,6
	b	103,1	103,5	103,3	102,2	102,1	101,7	101,4	101,8	101,8	102,2		

¹⁾ Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo ²⁾ Wskaźniki dynamiki obliczono przy wykorzystaniu cen stałych 2000 r.

Wyszczególnienie a - 2006, b - 2007	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹⁾ (w zł)	a	2471,09	2526,22	2613,67	2570,05	2549,70	2624,93	2647,80	2611,93	2611,16	2657,99	2759,65	3027,51
	b	2663,55	2687,48	2852,71	2786,29	2776,92	2869,69	2893,71	2885,97	2858,83	2951,67		
poprzedni miesiąc=100	a	88,6	102,2	103,5	98,3	99,2	103,0	100,9	98,6	100,0	101,8	103,8	109,7
	b	88,0	100,9	106,1	97,7	99,7	103,3	100,8	99,7	99,1	103,2		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100.....	a	103,6	104,8	105,4	104,0	105,2	104,5	105,6	105,3	105,1	104,7	103,1	108,5
	b	107,8	106,4	109,1	108,4	108,9	109,3	109,3	110,5	109,5	111,0		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw przeciętna miesięczna 2000=100.....	a	105,0	107,3	111,2	108,6	107,2	110,6	111,5	109,6	109,5	111,5	115,7	127,2
	b	111,6	112,4	118,7	115,4	114,5	118,2	119,4	119,5	117,5	120,6		
Wskaźnik rentowności obrotu brutto ²⁾ - od początku roku (w %).....	a	.	.	4,8	.	.	5,6	.	.	5,8	.	.	5,8
	b	.	.	6,1	.	.	6,5	.	.	6,4	.	.	
Wskaźnik rentowności obrotu netto ³⁾ - od początku roku (w %).....	a	.	.	3,6	.	.	4,5	.	.	4,7	.	.	4,7
	b	.	.	4,9	.	.	5,3	.	.	5,2	.	.	
Wynik budżetu państwa – od początku roku (w mln zł).....	a	772,2	-6716,2	-9275,4	-10070,2	-14717,9	-17694,2	-15543,4	-14482,5	-14610,2	-16636,7	-18580,5	-25063,1
	b	3144,1	-2992,3	-5177,0	-2090,9	-4297,2	-3646,6	541,3	304,1	178,9	-4429,3		
Średnie kursy walut w zł - NBP													
100 dolarów USA	a	315,99	317,44	322,29	319,82	304,91	317,13	314,92	304,54	311,53	309,19	297,35	288,68
	b	298,37	298,05	293,59	282,79	279,97	283,99	275,00	279,81	272,86	260,42		
100 euro.....	a	382,45	379,37	387,48	391,94	389,41	401,64	399,70	390,14	397,02	390,26	382,99	381,30
	b	387,87	389,58	388,69	381,92	378,24	380,79	376,85	381,00	378,99	370,52		
Handel zagraniczny w mln zł													
eksport.....	a	24577,0	24983,4	29384,8	26564,7	28668,5	29939,6	27790,1	27487,6	32108,5	33560,8	32070,2	26643,8
	b	29128,6	29290,1	33774,1	30038,1	31560,3	31576,2	30817,9	30611,2	31991,1	.		
import.....	a	27428,1	28094,0	33006,6	29459,6	33826,8	33354,7	32932,9	31746,5	35988,1	38329,2	36266,7	33596,8
	b	33522,6	32567,5	39632,4	35396,3	36898,4	37233,6	37153,6	34405,6	37403,8	.		
saldo	a	-2851,1	-3110,6	-3621,8	-2894,9	-5158,3	-3415,1	-5142,8	-4258,9	-3879,6	-4768,4	-4196,5	-6953,0
	b	-4394,0	-3277,4	-5858,3	-5358,2	-5338,1	-5657,4	-6335,7	-3794,4	-5412,7	.		

¹⁾ Łącznie z obowiązkową składką na ubezpieczenia społeczne. ²⁾ Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności.

³⁾ Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne dla Unii Europejskiej

Wyszczególnienie	PKB		Handel zagraniczny				Zharmonizowana stopa bezrobocia ^{a)}		Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych		Produkcja przemysłowa ^{a)}	
			Eksport	Import	Saldo							
	2006	II kw 2007 ^{a)}	I-VIII 2007			I-VIII 2006		IX 2006	IX 2007	X 2006	X 2007	IX 2007
	zmiana w % w ujęciu rocznym				w mld euro		w %		zmiana w % w ujęciu rocznym		zmiana w % 2000=100	
EU-27.....	3,0	2,8	8,0	7,0	1,8	2,7 ^{b)}	12,3	
EU-13.....	2,8	2,5	8,1	7,3	1,6	2,6 ^{b)}	12,5	
Austria.....	3,3	3,4	9	7	0,7	-0,8	4,6	4,2	1,3	2,9 ^{b)}	.	
Belgia.....	2,8	2,8	9	8	9,0	7,6	8,1	7,4	1,7	2,2	12,1 ^{b)}	
Bułgaria.....	6,1	.	11	43	-5,1	-1,9	8,9	6,3	5,2	10,6	78,6 ^{b)}	
Cypr.....	3,8	3,8	-4	8	-3,2	-2,9	4,4	3,7	1,7	2,7	.	
Dania.....	3,5	0,6	1	7	1,3	3,9	3,7	3,2	1,4	1,8	6,9	
Estonia.....	11,2	7,7	4	5	-2,0	-1,9	5,6	5,6	3,8	8,7	84,5	
Finlandia.....	5,0	4,7	9	10	4,1	4,0	7,6	6,9	0,9	1,8	20,0	
Francja.....	2,0	1,4	3	3	-27,6	-26,2	9,4 ^{b)}	8,6 ^{b)}	1,2	2,1	4,0	
Grecja.....	4,3	.	5	10	-25,3	-22,5	8,7	.	3,1	3,0	2,0 ^{b)}	
Hiszpania.....	3,9	4,0	4	4	-60,7	-59,3	8,2	8,1	2,6	3,6	9,1	
Irlandia.....	5,7	5,5	5	3	20,6	19,2	4,1	4,8	2,2	3,0	40,1 ^{b)}	
Litwa.....	7,7	7,6	11	16	-3,3	-2,5	6,1	4,2	3,7	7,6	77,4	
Luksemburg	6,1	5,3	-15	-9	-2,3	-1,7	4,8	4,8	0,6	3,6	15,6 ^{b)}	
Łotwa.....	11,9	11,2	23	28	-3,4	-2,5	6,7	5,2	5,6	13,2	47,1	
Malta.....	3,2	4,2	4	0	-0,7	-0,7	7,1	6,3	1,7	1,6	.	
Niderlandy.....	3,0	2,4	8	8	26,3	23,1	3,8	3,1	1,3	1,6 ^{b)}	11,1 ^{b)}	
Niemcy.....	2,9	2,5	12	7	128,9	97,0	9,6	8,1	1,1	2,7	21,1	
Polska.....	6,2	6,7	14	16	-10,1	-7,8	12,9	8,8	1,1	3,1	61,3	
Portugalia.....	1,3	1,6	10	4	-11,8	-12,4	7,6	8,3	2,6	2,5	7,0	
Republika Czeska.....	6,4	6,0	18	17	1,9	1,0	7,0	5,2	0,8	4,0	61,3	
Rumunia.....	7,7	.	12	28	-13,4	-8,4	7,6	7,2	4,8	6,9	44,3 ^{b)}	
Słowacja.....	8,3	9,8	30	27	-0,9	-1,3	12,7	11,1	3,1	2,4	65,6	
Słowenia.....	5,7	6,3	21	22	-0,4	-0,3	5,7	4,7	1,5	5,1	33,9 ^{b)}	
Szwecja.....	4,2	3,2	6	10	9,3	11,2	6,8	5,9	1,2	1,9	14,9	
Węgry.....	3,9	1,6	17	13	-0,8	-1,9	7,5	7,3	6,3	6,9	59,3	
Wielka Brytania.....	2,8	3,1	-15	-9	-87,6	-80,7	5,4	.	2,4	2,1	-4,6	
Włochy.....	1,9	1,8	12	7	-6,2	-15,9	6,5	.	1,9	2,3	-0,8	

^{a)} Dane wyrównane sezonowo.^{b)} Prognoza.

Źródło: Eurostat - Stan na 19. 11. 2007 r.